

REPUBLIKA

SOWIETY WSTĘPUJĄ DO LIGI NARODÓW.

Francja osiągnęła już porozumienie ze Związkiem Sowieckim w sprawie współdziałania na terenie genewskim.

Oficjalne zaproszenie Sowieców do udziału w Lidze nastąpi we wrześniu.

Paryż, 17 marca.

„Oeuvre“ twierdzi, że Francja ze spokojem oczekuje dnia 10 kwietnia, na którego na zebranie prezydium konferencji rozbrojeniowej. Według wiadomości pochodzących z pewnych źródeł, Francja i Związek Sowiecki porozumiały się ze sobą bardzo dobrze zarówno co do ewentualnego wejścia Związku Sowieckiego do Ligi Narodów, jak i co do polityki, jaką należałoby prowadzić na terenie genewskiej instytucji.

Według informacji autora artykułu, francuski komisariat spraw zagranicznych i francuskie min. spr. zagr. ukończyły rozmowy na ten temat. **MOŻLIWE JEST, ŻE MACDONALD NIE WIDZIAŁBY WZMOCNIE-**

NIE STANOWISKA FRANCJI NA TERENIE GENEWSKIM DZIEKI POPARCIU ZWIĄZKU SOWIECKIEGO, dlatego jest bardzo prawdopodobne, że sprawa wstąpienia Sowieców do Ligi Narodów będzie odłożona do wrześniowego zgromadzenia, ale „przedwstępna procedura“ umożliwi może Zw. Sowieckiemu natychmiastowe wejście do dyplomacji gry europejskiej.

Londyn, 17 marca.

W kołach politycznych Londynu obiegają pogłoski jakoby rozmowy pomiędzy rządem sowieckim a rządem francuskim doprowadziły do tak daleko idącego obopólnego porozumienia, że **SPODZIEWANE MOŻE BYĆ WSTĄPIENIE SOWIECÓW DO LIGI NARO-**

DÓW.

Zw. Sowiecki stawia warunek, aby Francja trzymała się zdecydowanego kursu przeciwko zbrojeniom niemieckim oraz aby Liga Narodów przyjęła określenie napastnika.

W kołach zbliżonych do ambasady sowieckiej w Londynie wiadomości te nie znajdują całkowitego potwierdzenia.

W kołach tych wyjaśniają, że zbliżenie poglądów z Francją i Zw. Sowieckim na temat rozbrojenia, zwłaszcza pod kątem widzenia stosunku wobec Niemiec, jest faktem.

Rząd sowiecki gotów jest poprzeć każdą inicjatywę, zmierzającą do stabilizacji pokoju wszechświatowego, a więc również Ligę Narodów, jeżeli może ona

zapewnić pokój powszechny. Zw. Sowiecki zdaje sobie jednak sprawę z tego, że Liga Narodów w obecnej sytuacji nie może skutecznie przeciwdziałać wojnie. Ani w razie zatargu Sowieców z Japonią, ani w razie zatargu Sowieców z Niemcami Liga Narodów w swym obecnym układzie stosunków nie byłaby w stanie skutecznie zapobiec napaści japońskiej lub niemieckiej. Niedawne precedensy dowodzą, zdaniem koł sowieckich w Londynie, jak bezsilną okazała się Liga Narodów, zwłaszcza gdy chodzi o konflikt na Dalekim Wschodzie. W tych warunkach trudno się liczyć poważnie z gotowością Sowieców wstąpienia do Ligi Narodów i podporządkowania się procedurze paktu Ligi.

Podpisanie układu rzymskiego.

Włochy, Austria i Węgry prowadzić będą wspólną politykę europejską. — Trzy państwa związane są również ścisłą umową gospodarczą.

Rzym, 17 marca.

Dzisiaj o godz. 18 min. 8 w Palazzo Venezia Mussolini, Dollfuss i Goemboes podpisali 3 protokoły.

Treść pierwszego protokołu, posiadającego charakter politycznego układu konsultacyjnego jest następująca:

„Rządy Włoch, Austrii i Węgry, ożywiwszy chęć współdziałania w celu utrzymania pokoju i odbudowy gospodarczej Europy na podstawie poszanowania niepodległości i praw każdego państwa przekonani, że współpraca między trzema rządami w tym celu może ustalić realne przesłanki dla bliższej współpracy z innymi państwami zobowiązując się dla osiągnięcia wspomnianych zamierzeń porozumieć się ze sobą we wszystkich zagadkach, które szczególnie ich interesują, oraz w zagadnieniach natury ogólnej prowadzenia w duchu istniejących traktatów przyjaźni włosko-austriackiego, włosko-węgierskiego i austriacko-węgierskiego, opartych na uznaniu istnienia licznych wspólnych interesów, wspólnej polityki, zmierzających do urzeczywistnienia efektywnej współpracy pomiędzy państwami europejskimi, a w szczególności pomiędzy Włochami, Austrią i Węgrami.

W tym celu trzy rządy prowadzić będą wspólne narady w każdym wypadku, gdy chociażby jeden z nich uzna to za potrzebne.

Gdańsk, 17 marca.

Porozumienia polsko-gdańskie w sprawach celnych i gospodarczych podpisano w połowie przyszłego tygodnia w Warszawie.

terze gospodarczym mają za przedmiot rozwój stosunków gospodarczych pomiędzy Włochami, Austrią a Węgrami na podstawie zasad, ustalonych na konferencji w Stresie oraz zasad, sformułowanych w memorandum włoskiem z września r. ub.

Rzym, 17 marca.

Zakończone dziś rokowania rzymskie w ciągu ostatnich dni rozwijały się wyraźnie w kierunku politycznym. Dla-

tego też oceniając ich wynik, zwracać należy uwagę na fakt wyodrębnienia politycznego dorobku konferencji.

Dorobek ten ujęty został w formie odrębnego protokołu, noszącego wszelkie cechy paktu konsultacyjnego, stanowiącego

NOWĄ WIEŻ POLITYCZNĄ, ŁĄCZĄCĄ WŁOCHY, WĘGRY I AUSTRIĘ, które zamierzają prowadzić zgodną politykę.

Protokół pierwszy, czyli konsultacyjny zawiera wstęp, mówiący o poszanowaniu niepodległości i praw każdego państwa, co przede wszystkim odnosi się do Austrii.

W międzynarodowych kołach prasowych zwracają nadto uwagę na słowa mówiące o poszanowaniu praw każdego państwa. Nie brak przypuszczeń, że słowa te mogłyby być ewentualnie komentowane jako dające satysfakcję Węgom, które pod pojęciem „poszanowanie praw każdego państwa“ podciągnąć mogą ewentualnie swoje aspiracje rewizjonistyczne. Przy takiej interpretacji Węgry mogłyby się posługiwać włosko-węgierskim paktem przyjaźni.

Koła prasowe zwracają dalej uwagę, że protokół ani razu nie powołuje się na traktaty pokojowe, a jedynie na traktaty przyjaźni, zawarte dawniej pomiędzy sygnatariuszami.

Rzym, 17 marca.

Premjer węgierski Goemboes i kanclerz austriacki Dollfuss wyjechali w sobotę o godz. 21 min. 17 specjalnym pociągiem w kierunku na Wiedeń i Budapeszt. Na dworcu żegnał ich Mussolini w otoczeniu swych najbliższych współpracowników.

Obchód imienin Marsz. Piłsudskiego w Bernie Szwajcarskiem.

Bern, 17 marca.

Staraniem towarzystwa polskiego w Bernie pod protektorem posła Modzelewskiego odbył się uroczysty obchód imienin Marszałka Piłsudskiego. Przemówienie wygłosił poseł Modzelewski, noczem radca Skowroński odczytał wyjątki z pism Marszałka.

Aresztowanie sprawców napadu na prof. Handelsmana.

Warszawa, 17 marca.

W związku z napaścią na profesora Uniwersytetu Warszawskiego Marcelo Handelsmana, wczoraj wieczorem odbyło się pełne posiedzenie senatu, na którym uchwalono nie przyjąć zrzeczenia się profesora ze stanowiska dziekana wydziału humanistycznego.

W ciągu dnia wczorajszego profesor Handelsman otrzymał olbrzymią ilość listów, depesz i telefonów ze słowami oburzenia na sprawców tak ohydnych czynów.

Oprócz badania przez audytora Baranowskiego uczestników walnego zebrania Koła Historyków, które poprzedziło napad, energiczne dochodzenie prowadzi urząd śledczy. Wczoraj oficer policji delegowany przez urząd przesłuchał prof. Handelsmana, który złożył wyczerpujące wyjaśnienia, możliwie jak najdokładniej kreśląc faktyczny obraz napaści.

Zeznania profesora łącznie z niezwykle energicznie prowadzonym dochodzeniem doprowadziły do aresztowania wszystkich sześciu napastników, któ-

rych nazwiska są następujące:

Dziarmağa Zygmun, Sobolewski Franciszek, Dziegielewski Leonard, Rutkowski Jerzy, wszyscy studenci Uniwersytetu Warszawskiego. Ponadto słuchacz Wyższej Szkoły Dziennikarskiej Tadeusz Łukaszewicz i bezrobotny biuralista Edmund Janiec.

W mieszkaniach aresztowanych znaleziono poważny materiał obciążający. Wszystkich osadzono w areszcie śledczym, a dzisiaj w godzinach rannych mieli zostać przesłuchani przez sędziego śledczego.

Wśród aresztowanych akademików najciekawszą postacią jest znany obwie polak Dziarmağa, jeden ze słuchaczy profesora Handelsmana, któremu groziła bardzo poważna kara. Profesor Handelsman, biorąc pod uwagę jego młody wiek, swym autorytetem pokrył całą sprawę, ratując młodego człowieka od zguby.

W nocy ze środy na czwartek ten właśnie Dziarmağa był podobno przywódcą bojówki, która napadła na uczono-

Przebieg polityczny.

Echa napadu na profesora Handelsmana.

Pobicie prof. dr. Marceliego Handelsmana w ciemnościach nocnych przez sprawców, którzy zbiegli, komentowane jest nadal z oburzeniem.

„Polska Zbrojna” pisze: Nauczyciel prowadzi swych uczniów za sobą. Jest ich duchowym dowódcą. Uczniowie jego są jego żołnierzami w mundurze nauki. I oto któregoś dnia żołnierze biją swego dowódcę w nocy na terenie swej uczelni — swego żołnierkiego klasztoru.

Podnoszą rękę na nauczyciela, który przed laty 30 sam, jako student uniwersytetu, walczył już czynnie o szkołę polską w Warszawie, prowadził za sobą do walki tej młodych, młodym tym konspiracyjnie, by ująć oka zbirów ciemności, wykladał historię ojczyzny i po wszechną. Student w mundurze moskiewskiego jeszcze uniwersytetu w Warszawie wykladał po polsku historię uczniom gimnazjalnym w prywatnym, coraz zmienianem mieszkaniu w czasie, gdy młodzież cała na długo przed zdobyciem jeszcze niepodległości walczyła o szkołę polską w Polsce.

Właśnie o wykładaniu historii polskiej uczniom pisze również „Gazeta Warszawska” w stylu nieco... innym:

Można mieć wątpliwości co do tego, czy na uniwersytetach europejskich należy usuwać wszystkich bez wyjątku profesorów-żydów, czy np. student-europejczyk nie skorzystałby z wiedzy specjalnej uczonego żydowskiego w zakresie, przypuśćmy, wyższej algebry lub logistyki, wydaje się wszelako rzecz oczywista, iż w naukach humanistycznych (zwłaszcza w nauce historii, literatury i t. d.), naród nie może wyręczać się z pożytkiem pracą ludzi którzy są — z natury rzeczy — jego tradycjom, a stąd też trudniej rozumieją jego w największe co do niej błędy.

Jest to jedyny w swoim rodzaju komentarz „kulturalny”. Jeśli zresztą chodzi o „Gazetę Warszawską” to mogłaby jeszcze niejako o całej sprawie napisać. „Kurier Poranny” stwierdza bowiem, że

„Gazeta Warszawska” z dziwną dokładnością podaje przebieg niekwestionowanego napadu.

Wie nawet o takim szczególe jak

ten, że „jeden z grupy podszedł do prof. Handelsmana, znieważając go czynnie i zrzucając mu przytem kapelusz”. Jest to istotnie szczegół bardzo ciekawy.

Przebieg zajścia wskazywał, że plan napadu został precyzyjnie opracowany, że każdemu z członków bojówki wyznaczona została jego rola, że dokładnie wyznaczone zostało miejsce i termin przeprowadzenia napadu, oraz ustalony kierunek ucieczki po wykonaniu „roboty”.

„Express Poranny” pisze:

Zamach na spokój i bezpieczeństwo człowieka nauki jest aktem największego zdżeczenia. W nocy, na dziedzińcu uniwersytetu — profesor rażony pałkami oszalałych zbirów... Jest to scena potworniejsza, niż napady i rabunki polspolite.

Skąd się wzięły te zbiry?

Niema tu zagadki. Wszystko jest jasne.

Niema dnia bez publicznej zachęty do „czynów”. Jak się owe „czyny” rozumie, o tem świadczą te wszystkie notatki i artykuły prasy endeckiej, jakie ukazują się po każdej awanturze, po każdym rozbijaniu szyb, po każdej burdzie ulicznej, urządzanej pod znakiem „walki narodowej”.

To ta sama partja, która w czasie długotrwałej dyskusji o sprawie autonomii wyższych uczelni grała komedję najgorętszej obrony wolności nauki! Nie było netylko w Polsce niepodległej, ale i na świecie całym większej maskarady.

„Robotnik” dowiadyuje się, że napad na prof. Handelsmana, traktowany jest w świetle przepisów kodeksu karnego, jako przestępstwo, ścigane z oskarżenia publicznego.

Zajście z prof. Handelsmanem zakwalifikowane zostało jako znieważenie urzędnika państwowego w czasie pełnienia jego obowiązków służbowych. Napad nastąpił bowiem po zebraniu, na którem prof. Handelsman występował w charakterze kuratora stowarzyszenia. Za czyn taki na podstawie art. 132 i 133 k. k. grozi kara więzienia do lat 5-ciu.

5 tysięcy górników polskich wróci z Francji do kraju.

Lille, 17 marca.

Sprawa zwalniania robotników polskich z kopalni w północnej Francji wchodzi w początkowe stadium realizacji. Przeprowadzana zasadniczo i pod pozorem udzielenia 6-miesięcznych urlopów polskim górnikom z opłaceniem kosztów ich powrotu do kraju, akcja ta obejmie narazie około 5000 osób.

Teoretycznie dobrowolne udzielenie urlopów odbywa się w praktyce pod wyraźnym naciskiem ze strony

niższych funkcjonariuszy kopalnianych i sztygarów, którzy zapowiadają zwolnienia w razie nieosiągnięcia przez robotników maximum wydajności pracy, przechodzącego nieraz siły przeciętnej go robotnika.

Dodać należy, iż w niektórych kopalniach grozi się zwalnianiem tylko polakom, podczas gdy inni cudzoziemcy, jak np. Jugosłowianie, nie są niepokojeni.

Przed wizytą min. Barthou w Warszawie. Podróż francuskiego ministra posiada doniosłe znaczenie.

Paryż, 17 marca.

Publicysta Bresse omawia w „Ere Nouvelle” znaczenie zamierzonej przez min. Barthou podróży do Warszawy. — Podróż francuskiego ministra spraw zagranicznych — pisze Bresse — odraczana z powodu kryzysu rządowego, następuje po długich wyczekiwaniach — W dziedzinie międzynarodowej zasłó tymczasem wiele wydarzeń, o których wypada mówić. Nie ulega wątpliwości, że pomijając już kwestie konwencji,

od których nie można się uchylić, wizyta francuskiego ministra spraw zagranicznych stanowi w życiu międzynarodowym wydarzenie, które będzie oceniane zarówno przez społeczeństwa, jak i przez zainteresowane rządy. Rezultaty tego mogą być jak najbardziej pozytywne. Tegoż zdania jest min. Barthou i jego członkowie gabinetu. Barthou jest dawnym przyjacielem sprawy zbliżenia francusko - polskiego.

Defilada 60 tysięcy szturmowców na lotnisku pod Essen.

Berlin, 17 marca.

Na wielkim lotnisku pod Essen - Muelheim odbyła się dziś defilada 60 tysięcy szturmowców Zagłębia Ruhry. Defiladę przyjął szef sztabu formacji szturmowych min. Roehm, który w przemówieniu swem oświadczył m. in.: Wodzowi naszemu mogę zameldować, że zawsze i bez względu na to co nastąpi polegać może na swoich wiernych bojownikach.

Nie wszyscy nas lubią, ponieważ jako gwaranci prawdziwej rewolucji niemieckiej pozostaliśmy wierni wodzowi

naszemu i światopoglądowi narodowego socjalizmu, dokładając starań, aby nasz dumny sztandar walki powiewał nad Niemcami, aż cały naród wolny i solidarny powstanie i odczytne podźwignie z hańby i niedoli do jedyn wielkości wolności i honoru. To jednak wiem, towarzysze, że na posterunku swoim spełnicie obowiązek. Oddaliśmy szturmowe czynami swemi dowiedły, że potrafio walczyć, i że gdy zaradzie potrzeba gotowe są również oddać swe życie za wodza, Niemcy i naród niemiecki.

Pokrycie marki niemieckiej zmniejsza się w gwałtownem tempie.

Londyn, 17 marca.

Mowa Schachta, który ujawnił, że pokrycie w Reichsbanku wynosi tylko cokolwiek powyżej 8 procent, a także wiadomości o coraz bardziej ujemnym bilansie handlu niemieckiego, spowodowały dziś poważny spadek obu niemieckich pożyczek.

7-procentowa pożyczka spadła z 57 i pół do 85, a pożyczka 5-procentowa z 55 do 51 i pół.

Pamiętaj, że za ledwie kilkudziesięciu wydatek na SAFE chroni Cię od utraty majątku.

„Wspólnota Interesów” pod nadzorem sądowym

Wniosek o nadzór wpłynął wczoraj do sądu okręgowego w Katowicach, który rozpatrzy go w ciągu dwóch tygodni i wyznaczy nadzorców sądowych. — Przyszłość największego koncernu polskiego

Katowice, 17 marca. Zarząd koncernu „Wspólnota Interesów” w Katowicach zgłosił dziś rano do sądu okręgowego w Katowicach wniosek o wprowadzenie nad przedsiębiorstwami tego koncernu, a mianowicie nad Katowicką Spółką Akcyjną dla Górnictwa i Hutnictwa i nad Górnośląskimi Zjednoczonymi Hutaми Królewska i Laury — NADZORU SĄDOWEGO. Jak wiadomo, przedsiębiorstwa złączone w Wspólnotę Interesów są największymi przedsiębiorstwami w Polsce opartymi na kapitale zakładowym. PRZEKRACZAJĄCYM 200 MIL. ŻŁ. Cały ten kapitał znajduje się w rękach akcjonariuszy zagranicznych. W czasie dobrej konjunktury przedsiębiorstwa Zjednoczone w Wspólnotę Interesów zatrudniały ponad 30.000 robotników w licznych swych zakładach hutniczo-metalurgicznych i górniczych. W warszawskich kołach przemysłowych wiadomo, że zadłużenie przedsiębiorstw Wspólno-

ty Interesów SIEGA PONAD 200 MIL. ŻŁ. Należność skarbu państwa wynosi około 17 mil. zł., nie licząc wymiarów karnych, nałożonych przez władze podatkowe. W Warszawie wiadomość o decyzji zarządu Wspólnoty Interesów w osobach dr. Radowskiego, inż. Przybylskiego i inż. Sznapki wywarła wrażenie bezwzględnie dodatnie. Krok zarządu Wspólnoty Interesów — jak oceniają w Warszawie — wynika niechybnie z konieczności gospodarczych i z właściwie pojętej odpowiedzialności za losy olbrzymiego przedsiębiorstwa, z którym związana jest OLBRYZIA CZEŚĆ LUDNOŚCI GÓRNEGO ŚLĄSKA. Zarząd Wspólnoty Interesów postąpił w sposób analogiczny jak zarząd Huty Pokój, która w swoim czasie — przed

mniej więcej dwoma laty — uzyskała również nadzór sądowy i dzięki pomocy sądu i opiece władz państwowych podniosła się z ruiny i wróciła do normalnej pracy, produkcyjnej. Przed zarządem Wspólnoty Interesów stanęło identyczne zadanie, polegające na uzdrowieniu swego olbrzymiego przedsiębiorstwa i unormowaniu stosunków produkcji oraz finansów, co umożliwi normalną współpracę zarówno z przemysłem polskim jak i bankami polskimi, a w szczególności z kilku bankami niemieckimi, którzy mają interes w pozytywnym gospodarczym rozwoju Wspólnoty Interesów i dotychczas z koncernem tym współpracują. Zdaniem kół przemysłowych warszawskich rozpoczęta przez zgłoszenie wniosku o roztoczenie nadzoru sądowego nad Wspólnotą Interesów droga uzdrowienia wielkich przedsiębiorstw

śląskich będzie wymagała wielkich ofiar zarówno ze strony zarządu jak i z strony przedsiębiorstw oraz ze strony robotników i urzędników. Ponadto będzie potrzebna pomoc i troskliwa opieka ze strony władz rządowych.

Nie ulega wątpliwości, że pomoc i opieka będą udzielone i w tych warunkach nie ulega również wątpliwości, że zainteresowane czynniki finansowe niemieckie zrobią wszystko, aby przywrócić interesów i wyrównania strat, które powstały wskutek najróżniejszych okoliczności gospodarczych i administracyjnych. O ile nam wiadomo, sąd katowicki rozpatrzy wniosek o przyznanie Wspólnoty Interesów nadzoru sądowego ciągu najbliższych dwóch tygodni, mianowania nadzorców sądowych, których osoby nie są dotąd wiadome.

Strejk głodowy 200 więźniów w Cordobie.

Paryż, 17 marca. Donoszą z Cordoby, że w tamtejszym więzieniu rozpoczęło strajk głodowy 200 więźniów, wśród których znajdują się i kobiety.

„Szaleństwo Amerykańskie” Realizacja: FR. CAPRA. W rol. głównych: WALTER HUSTON, KONSTANCJA CUMMINGS i PAT O'BRIEN. — Od jutra premiera w GRAND-KINIE

Dzisiaj poraz ostatni! Vlasta Burian - jako „Rewizor” w/g satyry M. GOGOLA. Nadprogram: Tygodnik Paramountu i P.A.T. — Pocz. o g. 12. Ceny bil. na III seans zmniejszone.

Insull w drodze powrotnej do Grecji.

Ateny, 17 marca. Policja opieczętowała na pokładzie statku „Mayotis” papiery Insulla. Insullowi, który jest chory, zakomunikowano oficjalnie, że może odbyć podróż na statku „Mayotis” lub jakimkolwiek innym. Jak przypuszczają, statek „Mayotis” skierować się ma do Dodzibuti.

Władysław Ludwik Ewert.

WÓDZ NARODU.

Utarty pogląd, iż „nikt nie jest pro-
kiem we własnym kraju“ dawno już
ulguje, by przesłać go do lamusa
dów myślowych.

Prawdziwa, istotna wielkość, wiel-
ść w skali dziejowej, wyrasta za-
ze z najgłębszej istotności własnego
rodu, by w narodzie tym znaleźć
aluch.

Macedonje, Grecję porwał i na sza-
wydarzeń rzucił Aleksander. Naród
mskiej wyniósł Cezara i Augusta, by
wrzucił wszechświatowe cesarstwo.
asne plemię wziął za instrument
ej światoburczej i światotwórczej
Mahomet. Plemiennego geniuszu
an i lechitów wyrazem był Bolesław
robry, Wielki, gdy tworzył zachod-
słowiańskie imperjum. Z niemiec-
go ducha powstał i w Niemczech był
prokiem Marcin Luther, nim wpływ
ro ludy ogarnął. We Francji wyrósł,
jęcie w sobie skupił Napoleon — to
ia okrzyknęła swym wodzem i rzeź-
czem Mussoliniego.

Polska jest lepiwem w dłońach Płi-
skiego i — Polską Odrodzonej jest
twórca, wodzem i prorokiem...

Wielkość prawdziwa jest zawsze i
edewszystkiem prorokiem we włas-
m kraju, zanim zacznie promienio-
na świat.

Nieodłączną cechą Wielkości jest
izm. Tragizm wypływający z jej
obnienia, z jej nieodzownej, nieusu-
nej samotności. Istotą tragizmu
kości jest to, że wie lepiej i widzi

Wie więcej i widzi dalej. Pro-
zi lud swój w nieznanie dlań, w
me dlań, w niezrozumiałe. Opór

Wielkości jest oporem wobec
nicy, która jest jej tylko znaną
przez nią tylko przeczuwaną. A lu-
chcą wiedzieć, widzieć i rozumieć.

jest niemożliwe. Rozumienie musi
więc zastąpić przez wiarę. Te

„co góry przenosi“ a jest dźwig-
w rękach Wodza.

Dziejowa postać Marszałka Piłsud-
ego dziesięciolecie całe czekać bę-
na myśl dość wnikliwa, na pióro

wielkie — by zostać odtworzoną,
alizowaną i zrozumianą. Jedyne
czy małe ogląda się zbliżka. Wiel-
wymaga dystansu. Dystans ten —

cyje pokoleń.

Talnymi, sobie tylko znanymi dro-
prowadził i prowadzi Piłsudski

te. Drogi te stają się jasne i zro-
miałe, krystalizują się w umysłach,
jedyne — po ich przebyciu. Cele

się zrozumiałe i oczywiste — po
osiągnięciu.

Im większe, im znamienitsze sa-
ny, tem łatwiej je ująć w kilka wy-
h okoliczności. Wynałazi telefon — stworzył

fonję — zatrzymał słońce a ruszył
katowice — odkrył prawo ciężarzenia —
nalaził proch — zjednoczył Italję —
rzył aseptykę...

To samo odnosi się do Marszałka
skiego. Życie Jego, to etapy, a
ety etap to dokonany przewrót, a

przewrót da się ująć w paru wy-
sch. W kilku słowach da się ująć i
Jego: walczył — zwyciężał —

udował Polskę — obronił ją — two-
z niej mocarstwo — pokoleń żyć
spuścizną Jego myśli i czynów...

Piłsudski od lat zarania był męż-
zna. Wierzył w czyn i był ucieleś-
nym czynem. Wiedział, że njema-
w niepowodzeniu, ale za hańbę

poczytywał obawę przed niepowodze-
niem. Przebywał rzekę przed zbudowa-
aniem mostu. Porażka była Mu mo-
torem, by zaczynać nanowo.

Rewolucjonista w latach młodości
nie tylko stał na czele partji, lecz w par-
tji tej był jeszcze partją sam w sobie.
Nie był jej narzędziem, czy organem —
ona była instrumentem w Jego rękę.

Jedynym instrumentem, jedynym orę-
żem nadającym się wówczas do walki.
Bowiem walka — ten żywioł męż-
czyn — była żywiołem Piłsudskiego.

Walczył od lat zarania — walczył by
zwyciężyć. Po złamanju ruchu rewo-
lucyjnego pierwszych lat dziesięciolecia
wieku bieżącego, przerzuca się bez re-
szyt niemal, na wychowanie zespołu

ludzkiego, jako narzędzie swej akcji,
stając na czele ruchu niepodległości-
wego o wybitnym charakterze powsta-
nia zbrojnego. Praca ta daje te rezul-
taty, iż wybuch wojny światowej po-
zwala Mu wziąć w niej udział na czele

własnych, polskich oddziałów. Zaczy-
na polską wojnę. Aczkolwiek bowiem,
sily legionów stają po jednej stronie
frontu, lecz z frontem tym są w wiecz-
nym rozdźwięku. W obliczu swoich

bijących się wrogów, pomaga jednym
bć drugim. Chwilowo idzie razem,
nie z nimi jednak, a koło nich. Z chwi-
lą upadku Rosji odmawia Niemcom re-
kruta, „rozbiła“ własne dzieło, niszczy

stworzoną silę zbrojną. Różnica celów
i pojęć stała się tak oczywista, iż płaci
za nią więzieniem. A zarazem wodzo-

stwo Jego jest tak uznane w narodzie
—nawet wśród opornych — że nie ty-
ko nie można zdziałać wbrew nie-
mu, lecz i bez niego nawet.

Po powrocie z Magdeburga jest
wszechwładnym panem Polski. Może
czynić z Niej i z Nją co chce. Piłsudski
zwołuje Sejm Ustawodawczy, by w Je-
go ręce oddać pełną a z Jego rąk wziąć
mocno ograniczoną władzę.

Na widownię polskiego życia, na
grzbiet dziejowej fali wysunęła się pia-
na. Przyszli ludzie, którzy ani sercem,
ani myślą, ani duszą nie dorosli do dzie-
jowej godziny. Walka z przyzierną

małością — więcej: walka z ludzką
miernością, tepotą i nikczemnością nie-
kiedy pochłania Jego sily. Zmaga się
na dwa fronty. Nazewnątrz wyrabuje
granice, nawewnątrz boryka się z falą
tepoty.

W roku 1926 — w ostatniej niemal
dziejowej godzinie, szablą roczna
wrzód, przejmując pełnię władzy.
Wszystko co najlepsze, wszystko co
zdrowe staje pod Jego rozkazy. Jest

znowu panem wszechwładnym. I zno-
wu — inaczej tylko, wyzwalać twór-
cze sily narodowe, kierować niemj —
zaczyna odnowa wychowywać Swój
naród.

Rządy jego są rządami dla dobra
Państwa. Niejedno z ugrupowań my-
ślało, że będzie wcielal w życie jego
własne programy, że Wódz stanie się
organem stronnictwa. Zawód ponie-
siony — oto tajemnica niejednej póź-

Polacy w więzieniach czeskich.

Ludność polska nie ustanie w walce o równouprawnienie. Interwencja konsula Malkomme w obronie aresztowanych.

Morawska Ostrawa, 17 marca

Cała tutejsza prasa polska wyraża
swoje oburzenie na wybitnie antypol-
ski charakter zgromadzenia czeskjego
w czeskim Cieszynie w dn. 11 bm.
„Nasz Kraj“ oświadcza, że ludność pol-
ska nie pójdzie za wezwaniem cze-
chów i nie ma zamiaru protestować
przeciwko uroczystościom polskim w
Cieszynie, gdzie broniono interesów pol-

skich w Czechosłowacji, uważając, iż
obowiązkiem polaka w Czechosłowacji
jest spełniać powinność wobec państwa,
bronić co sily swego stanu posiadania i
stać na straży honoru i godności naro-
dowej.

Koszycy, 17 marca.

Bratysławski „Slovak“, omawiając
sprawę aresztowania Kaszyckiego, pi-
sze: „Aresztowany publicysta polski

jest dobrze znany publiczności słowac-
kiej z licznych odczytów, które wygło-
sił on w miastach słowackich. Posiadał
on jaknajlepszą opinię. Jego prelekcje
były pod każdym względem utrzyma-
ne w tonie lojalności. Datęgo też are-
sztowanie stanowią wielką niespodzian-
kę. W Koszycach krąży pogłoski, że
śledztwo ma być rozciągnięte i na o-
soby, z którymi stykał się Kaszycki.
Koła intelektualistów słowackich w dal-
szym ciągu żywo omawiają tę sprawę.
Pragną one rehabilitacji Kaszyckiego i
jego powrotu do Koszyc. celem konty-
nuowania pracy nad zbliżeniem kultu-
ralnem.

Morawska Ostrawa, 17 marca

Przewiezionego do więzienia sądu
okręgowego w Morawskiej Ostrawie li-
terata Kaszyckiego odwiedził w dniu
dzisiejszym konsul Malhomme.

Konsul prosił jednocześnie prezesa
oraz prokuratora sądu, aby ze wzglę-
du na to, że Kaszycki jest inwalidą wo-
jennym i człowiekiem o słabym zdro-
wiu, zechciano sprawę jego rozpatrzyć
w przyspieszonym tempie, na co otrzy-
mał odpowiedź, że sprawa zostanie za-
kończona w ciągu dwóch tygodni.
Przybyła do Morawskiej Ostrawy żo-
na Kaszyckiego znajduje się pod opieką
konsula. Konsul generalny Malhomme
odwiedził równocześnie w więzieniu
studenta Sprezla z Cieszyna, którego
sprawa, jak zapewniana, ma być rów-
nież załatwiona w szybkim tempie.

Morawska Ostrawa, 17 marca

Na wiadomość o aresztowaniu Ka-
szyckiego, członkowie klubu czesko-
polskiego w Morawskiej Ostrawie, na
Słasku i na Morawach występują maso-
wo z tego klubu. Uczynili to również
wszyscy urzędnicy konsulatu w Mo-
rawskiej Ostrawie.

wzmacnia
organizm
i nerwy

OVOMARINE

niejszej i obecnej opozycji.

Piłsudski jest zawsze Sobą. W Nim
jednym i jedynym na świecie mieści się
Polska.

Idee przekuł w czyn. Zrealizował
marzenie. W wirze światowych zma-
gai rozpoczął polską wojnę o polskie
cele. Stworzył wojsko, a wojskiem
wywalczył Polskę. Odbudowanej wy-
rąbał granice, obronił i tory rozwoju
wykreślił. Objawszy ponownie rządy,
przeistacza Państwo w Mocarstwo,
tworząc już nie podwaliny potęgę a po-
tęgę samą. Wychowuje Swój Naród,
by godnym był dziejowego zadania.
Odrodził Polskę dla Polaków, a teraz
wychowuje Polaków dla Polski.

On.

Piłsudski.

COMPRIMÉS
VICHY-ETAT (TABLETKI)
DZIAŁALNE I NATURALNE
WODY VICHY ZA 10 GROSZY

10 milionów na budownictwo mieszkaniowe uchwaliło dodatkowo rada ministrów.

Warszawa, 17 marca.

W sobotę, dnia 17 marca odbyło się
pod przewodnictwem p. prezesa rady
ministrów Janusza Jędrzejewicza po-
siedzenie komitetu ekonomicznego mi-
nistrów, na którym po złożeniu przez p.
ministra rolnictwa i reform rolnych
sprawozdania o przebiegu akcji finan-
sowo - rolnej w ostatnim okresie, usta-
lono terminarz prac, zmierzających do
ściślejszego zespolenia i koordynacji
tej akcji.

W dalszym ciągu komitet ekonomicz-
ny ministrów uchwalił dodatkowe kre-
dyty na finansowanie budownictwa
mieszkaniowego w s. 1934 na sume 10
milionów złotych. W tem na drobne bu-
downictwo mieszkaniowe prelinuje się
dodatkowo 6 milionów zł., na wy-

kończenie domów blokowych dodatko-
wo 3 miliony, na remont, zaś domów o
przeważającej ilości mieszkań małych,
dodatkowo jeden milion złotych.

P. minister komunikacji złożył spr-
awozdanie z bieżącej polityki taryfowej,
towarowej i osobowej oraz przedsta-
wił sprawy, dotyczące zamówień na
tabor kolejowy.

Jednocześnie uchwalono zwiększe-
nie ilości żyta, przeznaczonego dla lu-
dności wiejskiej na pomoc za odprac-
owanie z 30 tys. ton do 50 tys. ton.

Wreszcie na posiedzeniu wysłucha-
no sprawozdania ministra przemysłu i
handlu w sprawie prac nad noweliz-
cją prawa akcyjnego oraz powzięto
wniosek w sprawie reorganizacji in-
stytutu eksportowego.

Nowe aresztowania współników Stawiskiego

Wyższy urzędnik, który brał łapówki od oszusta, popełnił samobójstwo. — Rząd Daladiera chciał aresztować generała Weyganda.

Paryż, 17 marca.

W dniu dzisiejszym rozegrały się znowu dramatyczne sceny w związku z aferą Stawiskiego. Wyższy urzędnik ministerstwa Blanchard postawiony w stan oskarżenia pod zarzutem współdziałania w oszustwach Stawiskiego, **USILOWAŁ POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO**

w lasce Fontainebleau przez podcięcie gardła szczyrykiem. Blanchard po otrzymaniu wiadomości, że minister sprawiedliwości przekazał jego sprawę prokuratorowi, wyszedł na miasto, kupił papier listowy i duży szczyryk, napisał list do rodziny, zawiadamiając o popełnieniu samobójstwa, zażył kilka proszków gardenalu, poczem udał się do lasu Fontainebleau, gdzie podciął sobie gardło. Nastąpiło to prawdopodobnie w ciągu nocy.

Stróż ogrodowy **ZNALAZŁ SAMOBÓJCĘ DOPIERO RANO**

i zawiadomił władze. Blancharda przewieziono natychmiast do szpitala. Stan jego, chociaż groźny, nie jest beznadziejny. Samobójstwo znanego w kołach politycznych i rolniczych wysokiego urzędnika min. rolnictwa wywołało duże wrażenie.

Niemniejszą sensacją wywołało aresztowanie dyrektora domu gry „Cercle Hippique” Tribout, którego sędzia śledczy postawił w stan oskarżenia za współudział w oszustwach Stawiskiego. Na działalność Tribouta od dawna zwracał uwagę w „Action Francaise” Leon Daudel

„Cercle Hippique” był bowiem terenem, na którym grasowała banda oszustów Stawiskiego. Sam Stawiski finansował tę instytucję, do spółki ze skompromitowanymi komisarzami policji. Wszyscy niemal współpracownicy tego domu gry byli już przesłuchiwani przez władze śledcze. Dziś m. in. został przesłuchany pomocnik Tribout, Schmid.

Paryż, 17 marca.

„Gringoire” ogłasza listę osób, które jakoby miały być aresztowane w nocy z 6 na 7 lutego, naskutek decyzji kilku członków rządu Daladiera, zebranych w min. spraw wewnętrznych. Lista ta obejmuje 200 nazwisk, wśród których znajduje się szereg deputowanych i wpływowych radnych miejskich, należących do prawicy i do centrum, m. in.: Tardieu, Paul-Reynaud Ferry, Mandel, Carbucica i Taitinger. Miano również aresztować kilku dziennikarzy, a w szczególności dyrektora wydawnictwa

„Echo de Paris” Hensi Simonda, Sennepa, redaktora naczelnego „Le Jour” Balby, Vautela, redaktora „Victoire” Herveygo, Jean-Renaud, Maurras i Daudeta.

Na liście figurują też nazwiska niezależnych redaktorów dzienników informacyjnych, jak „Journal”, „Petit Parisien” i t. p. oraz dziennikarzy lewicowych, znanych ze swego przywiązania do legalności i liberalizmu.

Planowano również aresztowanie marszałka Lyatteya, gen. Weyganda i kilku wyższych wojskowych. Niektórzy parlamentarzyści lewicowi pozostawac mieli pod nadzorem. W tej grupie znajdują

Półwojskowa organizacja

tworzona jest przez socjalistów i komunistów

Paryż, 17 marca.

„Le Temps” podaje za „Journal de St. Denis” wiadomość o układzie, który jakoby miał nastąpić pomiędzy przywódcą komunistycznym Doriotem a pewną liczbą wybitnych socjalistów paryskich z Żyromskim na czele w sprawie utworzenia lewicowej organizacji półwojskowej, zakrojonej na szeroką skalę.

Organizacja ta została już utworzo-

na w Paryżu i na przedmieściach, gdzie posiada doskonale zorganizowane kadry, bardzo oddane sprawie i zdecydowane na bezpośrednią i niezwykle ostrą akcję.

Przywódcy tej organizacji przeprowadzili już podobno odpowiednie badania, zbadali punkty strategiczne na kolejach, a w szczególności na dworcach węzłowych i posiadają w licznych punktach składy broni.

się nazwiska sen. Berangera, przewodniczącego senatu Jeanney'a, Herriota, Caillaux, Malvy, Mauricego Saraut i innych.

Paryż, 17 marca.

Dziś podpisano w Bayonne protokół z dawczo - odbiorczy aktów sprawy Stawiskiego, które pod strażą wysłano do Paryża. Jednocześnie będą przetransportowani więźniowie z wyjątkiem chorego Bonnaurei dep. Garat, który odwołał się do wyższej instancji w Pau z prośbą o prowizoryczne zwolnienie go z więzienia. W tych warunkach Garat przewieziony został do Pau, a stamtąd w razie niepomysłnego orzeczenia sądu, odsławiony będzie bezpośrednio do więzienia paryskiego.

Paryż, 17 marca.

Parlamentarna komisja śledcza dla zbadania sprawy Stawiskiego wznosiła swą czynność we wtorek. W dniu tym przesłuchiwać będą deputowani Fulin i Proust, a ewentualnie też Boyer. Przewidziane są konfrontacje Frousta z wójnym Stawiskiego Schaetsem oraz dep. Fulin z panią Zuzanną Arville. Komisja ma się zapoznać również z filmem, nakręcanym w Chamonix po samobójstwie Stawiskiego.

Film ten przechowany jest w archiwach policyjnych. Fragmentarycznie wyświetlany on był w Paryżu, poczem zdjęto go z ekranu naskutek zarządzenia władz kryminalnych.

Czterej lotnicy sowieccy lecą na pomoc rozbitkom „Czeluski”

Moskwa, 17 marca.

Lotnicy Wodopianow, Gałyszew Doronin wystartowali dziś z Chabarowska do Zatoki Opatrzności. Mają oni przebycia około 4000 km., przyczem nad górami Jablonowemi będą musielić rozbitków „Czeluski” donoszą, że wskutek pęknięcia lodu zerwała się wielka część lotniska, co może utrudnić akcję ratunkową.

Berlin, 17 marca.

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi, że szef departamentu kawalerji w min. spr. wojskowych płk. Karz z 1. szwadronu 1. pułku kawalerji w Berlinie mjr. Sztache wojskowy w Berlinie mjr. Sztache mański, korzystając z zaproszenia ministra Reichswery gen. Blomberga, wyjadą 19 i 20 marca niemiecką szkołą kawalerji w Hannoverze.

Halina Halpernowa

po powrocie poleca ostatnie kreacje kapeluszy na sezon wiosenny

Piotrkowska 83

tel. 108-92

Sowiety uzyskały pożyczkę w Szwecji w wysokości 100 milionów koron.

Sztokholm, 17 marca.

Rząd przedstawia obu izbom do ratyfikacji umowę między rządami Szwecji i ZSRR., na podstawie której Szwecja udziela Związkowi Sowieckiemu pożyczkę w wysokości 100 milionów koron, pod warunkiem, że strona sowiecka przed końcem kwietnia 1935 r. zakupi partię towarów szwedzkich za sumę, równającą się wysokości pożyczki.

Umowa przewiduje, że zamówienia osiągnąć muszą sumę 30 milionów koron przed końcem lipca b. r., 60 milionów — przed końcem października i 80 milionów przed końcem stycznia.

W pierwszej partii uwzględnione być muszą artykuły rolnicze na sumę

15 milionów koron. Strona rosyjska zastrzega sobie, że zakupy muszą być dokonane po cenach normalnych.

W protokole uzupełniającym strona sowiecka zobowiązuje się do tego, aby w miarę możliwości w okresie trwania umowy czynić zakupy większe, niż przewiduje umowa, zaś po wygaśnięciu umowy zakupywać nadal towary szwedzkie conajmniej w tych samych ilościach, co przed zawarciem umowy. (W r. 1933 wywóz szwedzki od ZSRR. wyrażał się cyfrą 13,3 milionów koron).

Zatargi, mogące wyniknąć przy spłacie procentów i amortyzacji pożyczki, mają być rozstrzygane przez trybunały szwedzkie.

Historia walk politycznych od powstania 1863 r. do wojny europejskiej.

Studia w dziedzinie historii najnowszej rozwijają się ostatnio w Europie bardzo intensywnie. Wojna światowa wpłynęła na wzrost zainteresowań historycznych i pobudziła dziejopisów do poszukiwań naukowych w tym zakresie.

Wszędzie gromadzi się, porządkuje i publikuje materiały, dotyczące genezy wielkiej wojny, sięgające okresu po wojnie prusko - francuskiej 1870—71 r. Wydawnictwa dokumentów obejmują dzieje stosunków wewnętrznych i międzynarodowych w okresie 1871—1914, bądź też odnoszą się do historii wielkiej wojny. Prócz tych publikacji archiwalnych wydaje się korespondencje działaczy wybitnych i pospolicznych, najbujniej zaś rozrasta się literatura pamiętnikowska o bardzo różnym ciężarze gatunkowym.

Wśród za tem rośnie szybko liczba monografii, studiów i pryczyneków, mających na celu oświetlenie doniosłych wydarzeń historii najnowszej.

W Polsce odrodzonej panowało do niedawna mniemanie, że godne badań naukowych są tylko okresy dawno minione, że przedmiotem studiów stać się mogą fakty, gdy się „jak figa ucukrują, jak tytoń uleżą”, a więc historyk w pra-

cy swej nie powinien wykraczać poza rok 1864, datę egzekucji na stokach Cytadeli w Warszawie. Do przełamania muru uprzedzeń w tej dziedzinie przyczynił się walcnie Instytut Badania Najnowszej Historii Polski wraz z Wojskowym Biurem Historycznym. Lecz tam inicjuje się, realizuje studia głównie w zakresie dziejów walk o wyzwolenie podczas ostatniej wojny.

Natomiast w zupełnym dotąd zaniedbaniu jest historia czasów powstaniowych; a więc 50 lecia 1864—1914, obecnie zatem, jako nieodparta konieczność narzuca się sprawa podjęcia skrzętnych badań tego okresu. Materiały archiwalne, zrewindykowane po wojnie, są do dyspozycji historyków, lecz mają one charakter jednostronny; dlatego też dbały o wydobycie całej prawdy uczony musi się starać o wyzyskanie nado żywych źródeł, tamte martwe dopełniających, a źródła te znajdzie w relacjach, przeżyciach i wrażeniach działaczy przedwojennego okresu, których świadectwa stanowić mogą pierwszorzędny materiał dokumentarny.

Tymczasem zastępy tych działaczy przerzedzają się coraz bardziej...

Zebrań informacji od żyjących dotąd uczestników roboty polityczno-spo-

łecznej z czasów przedwojennych, skupienie przechowywanych przez nich materiałów w postaci korespondencji, prasy nielegalnej, broszur, druków ulotnych, które należą obecnie do unikatów, tworzenie w ten sposób podstaw pracy naukowej może być osiągnięte drogą skoordynowanych wysiłków zrzeszeń historycznych.

Pracę organizacyjną na tem polu zainicjował właśnie Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Historycznego, w przekonaniu, że przeprowadzić ją trzeba systematycznie we wszystkich ośrodkach życia naszego kraju, a rola Łodzi, w której życie to biło przed wojną bardzo żywym tętnem, w pełni usprawiedliwia to, że ze stolicy pracy polskiej wychodzi taka inicjatywa.

W naszym mieście działały wszak i ścierały się przed wojną z sobą najliczniejsze stronnictwa i ugrupowania polityczne od Ligi Narodowej poprzez Związek Robotników Polskich i Nar. Zw. Robotniczy do P.P.S., P.P.S. Frakcji Rew., Bundu i Socjaldemokracji K. P. i L.

W pracach tych organizacji łódzkiej nie żywy brali udział. Wielu z ówczesnych działaczy dotąd żyje.

Ponieważ wyzyskanie ich świadectw i pamiątek da się zrealizować dopiero po wciągnięciu ich w orbitę robot historyków i zainteresowaniu ich teni robotami, zostało przez Oddział Łódzki Pol. Tow. Hist. zwołane wspól-

ne zebranie działaczy i historyków, na którym referat programowy wygłosił p. Leon Wasilewski, redaktor „Przedległości”, zasłużony działacz niepodległościowy i historyk Polski. Programem w sposób przekonujący zarządca wyważył plan przygotowawczych prac naukowych, koniecznych do rozpoczęcia umiędzynarodowionych badań nad kwestią polityczno-społecznych w Łodzi po powstaniu styczniowym.

W konkluzji red. Wasilewski wyraził propozycje, dotyczące prac przygotowawczych. Sprowadzają się one do następujących postulatów: 1) należało zgromadzić w jednym miejscu wszystkie materiały archiwalne z zakresu historii okręgu łódzkiego w danym okresie; 2) opracować rozumowaną bibliografię, obejmującą książki, broszury, prasy; 3) zebrać najrychlej relacje uczestników wydarzeń interesujących nas okresu.

Inicjatywa historyków łódzkich zgłębiła wnieść nowe wartości do składowicy polskiej nauki historycznej. W ten sposób wypełniona zostałaby luka, która dotąd istnieje w naszych dziejach, czasie pomiędzy upadkiem powstania styczniowego a wystąpieniem Legionów Piłsudskiego. Należy przypisać, że tak doniosłą imprezę naukową otoczą należąca opieka władze państwowej i komunalnej.

T. Landeck

Józef Piłsudski — rzecznik pokoju.

Program uroczystości imieninowych

ku czci 1-go Marszałka Polski i Wodza Narodu. — Capstrzyk, iluminacje, pochody, defilada i akademje.

Dzisiaj rozpoczynają się w Łodzi uroczystości imieninowe ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Komitet obchodu pod przewodnictwem p. Fichny oraz w składzie: notariusz dr. Oksza-Strzelecki, prezes Wadowski, pułk. Walawski i pos. Wolczyński — ustalił program obchodu, który w r. b. odbędzie się pod hasłem — „Józef Piłsudski — rzecznik pokoju”. Szczegółowy program obchodu przedstawia się następująco:

18 MARCA — NIEDZIELA

Godz. 10 — Akademia Związku Strzeleckiego w sali Teatru Scala.

Godz. 11.45 — zborówka organizacyj z pocztami sztandarowymi przed dworcem Fabrycznym.

Godz. 12 — odsłonięcie tablicy pamiątkowej na froncie dworca Fabrycznego, ufundowanej ku czci Marszałka Piłsudskiego przez kolejarzy. Odsłonię-

cia dokona delegat Min. Komunikacji po zagajeniu uroczystości przez prezesa Koła środowiskowego B.B.W.R. pracowników kolejowych Łódź-Fabryczna, p. St. Nowakowskiego, poczem okolicznościowe przemówienie wygłosi wiceprezes B.B.W.R. w Łodzi pułk. dypl. St. Walawski.

Doniosłą tę chwilę transmitować będzie rozgłośnia łódzka, nadto w razie pogody wypuszczonych zostanie w momencie odsłonięcia tablicy tysiąc gołębi.

Zapowiedziane otwarcie wystawy Legionistów -Plastyków odłożone zostało na termin późniejszy z powodu przedłużenia jej pobytu we Lwowie.

Godzina 19 — capstrzyk.

Pozatem w ciągu dnia odbywać się będą akademje lokalne poszczególnych oddziałów Związku Strzeleckiego, b. wojskowych, straży pożarnej kół pracy

Obecnie znacznie tańsze

obywatelsk. kobiet i środowisk BB. W. R.

19 MARCA — PONIEDZIAŁEK.

Godz. 10 — uroczyste nabożeństwo w katedrze św. St. Kosłki, o godz. wcześniejszej nabożeństwa w świątyniach innych wyznań.

Godz. 11.30 — defilada wojska, policji i organizacji.

Godz. 13 — w Teatrze Popularnym przedstawienie dla wojska sztuki „Virtuti Militari” z przemówieniem p. Wolczyńskiego.

Godz. 16.30 — drugie przedstawienie teatru sztuki dla policji z przemówieniem pułk. dypl. Walawskiego.

Godz. 20.30 (ze ścisłą punktualnością, z uwagi na transmisję radiową uroczysta akademja z następującym programem:

- 1) Zagajenie — poseł dr. B. Fichna.
- 2) Odczyt doc. U.J. d-ra S. Schmidta na temat „Józef Piłsudski”, jako rzecznik pokoju.
- 3) Chór Moniuszki z akomp. orkiestry Filharmonicznej.
- 4) Fragmenty okolicznościowe.

Godz. 20.30 — w teatrze Popularnym dla publiczności po cenach najniższych przedstawienie sztuki „Virtuti Militari” z przemówieniem wstępnym notar. dr. K. Okszy-Strzeleckiego.

Pozatem na dzień 19 marca rozpisany został konkurs z nagrodami dla najlepszych wypracowań młodzieży szkół powszechnych i średnich na tematy, dotyczące się pracy i życia Marsz. Piłsudskiego. W dniu tym również nadana zostanie przez radio łódzkie płyta z przemówieniem Marsz. Piłsudskiego „O potęgę człowieka społecznego”.

Mistrzem wszelkich ceremonii obrany został dyr. H. Piątkowski.

Bilety na akademje w Teatrze Miejskim rozsyłane będą wraz z zaproszeniami, a prócz tego nabywać je można będzie w Teatrze przed akademją.

Komitet zwraca się z gorącym apelem do mieszkańców miasta, aby w dniu 19 marca udekorowali domy, sklepy, balkony i t.p., czem miasto nasze dałoby wyraz szczerego hołdu dla Pierwszego Marszałka Polski.

Umorzenie należności za leczenie w szpitalach miejskich.

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie specjalnej komisji miejskiej do umarzania kosztów leczenia ubogich chorych. Jak wiadomo budżet szpitali miejskich przewiduje znaczne wpływy z opłat za leczenie chorych, które częściowo przynajmniej pokrywają koszty utrzymania tych szpitali. Nędra w Łodzi jest jednak wielka. Są chorzy, których nie można pozostawić bez opieki, a którzy nie są w stanie zapłacić za leczenie i utrzymanie ich w szpitalach.

Komisja zbadała szereg podań tych ubogich, co do których nie było wątpliwości, iż znajdują się w złej sytuacji materialnej. I na wniosek komisji — komisarz rządowy m. Łodzi inż. Wojewódzki umorzył sumę 36.906.50 zł. za leczenie chorych w sanatorium w Chojnach i sumę zł. 25.505.90 za leczenie chorych w szpitalu miejskim św. Aleksandra.

Aresztowanie adwokata

Stanisława Łypacewicza za wystawianie czeków bez pokrycia.

Z Warszawy donoszą nam:

Kryzys, zła konjunktura, złe czasy — jak kto chce nazwać ten nieubłagany splot okoliczności, w którym wszyscy się obracamy w walce o jutro — doprowadzają niekiedy człowieka do takiej sytuacji, że nawet najmocniejszy nie znajduje z niej wyjścia. W takim ślepych zaułku musiał się znaleźć niewątpliwie młody adwokat warszawski, Stanisław Łypacewicz, syn znanego działacza społecznego i prawnika mec. Wacława Łypacewicza, skóro w dniu wczorajszym został aresztowany pod zarzutem wystawiania czeków bez pokrycia.

Wiadomość ta odbiła się głośnie echem nie tylko w warszawskich sferach prawniczych, lecz również i w całym niemal kraju, gdzie nazwisko mec. Łypacewicza, senatora, byłego posła i członka rady miejskiej — jest powszechnie znane.

Młody adwokat Łypacewicz wyniósł z domu jak najlepsze zasady i wzory etyczne. Odebrał staranne wychowanie, był na czele ruchu harcerskiego i w czasach szkolnych a nawet uniwersyteckich stawiany był za wzór pracowitości sumienności.

W roku 1929 wstąpił Stanisław Łypacewicz do palestry warszawskiej.

Przed rokiem adw. Łypacewicz — odciec ogłosił list otwarty w prasie społecznej — szeroko podówczas komentowany, a donoszący, że nie odpowiada za długi syna. Już wówczas wtaśmniczenij wiedzieli, że młody adwokat Łypacewicz znalazł się w sytuacji finansowej niemal bez wyjścia.

Obecnie został osadzony w więzieniu przy ul. Długiej.

Dość należy, że rodzina zaaresztowanego adwokata jest jeszcze nadal zamożna, nie bacząc na to, że ostatnio fortuna jej zmniejszyła się poważnie.

Umowa z lekarzami

została wczoraj podpisana. — Wysokość płac ustali komisja arbitrażowa.

(i) Po długich pertraktacjach i naradach wczoraj zawarta została wreszcie umowa zbiorowa pomiędzy związkiem lekarzy a łódzką ubezpieczalnią społeczną. Umowa ta zawarta została na podstawie „wytycznych”, które przed kilku miesiącami opracowała na czele Izba lekarska w porozumieniu z ministerstwem opieki społecznej.

Umowa ustala warunki pracy lekarzy w ubezpieczalni łódzkiej, sprawę przyjmowania i zwalniania lekarzy z zajmowanych stanowisk, odpłaty, urlopy i t. d. Wszystkie te szczegóły zawarte zostały

w 36 paragrafach.

Nie obejmuje ona jednak najważniejszych punktów: wysokości wynagrodzenia lekarzy i dotychczasowych uprawnień lekarzy. Ponieważ jednak i pod tym względem istnieje możliwość porozumienia, ustalono, że związek lekarzy i ubezpieczalnia społeczna wybiorą po dwóch przedstawicieli w charakterze arbitrow, ci skolei wybiorą superarbitra i ta komisja ostatecznie ustali również

zasadniczą podstawę płac

Do tej chwili sytuacja przedstawia się w ten sposób, że związek lekarzy domaga się 13 procent dochodów brutto ubezpieczalni, podczas gdy ubezpieczalnia proponuje 11 procent. Co się tyczy płac lekarzy szpitalnych — zwi-

zek lekarzy pragnie, by były one utrzymane na dotychczasowej wysokości, ubezpieczalnia zaś pragnęłaby je obniżyć. I wreszcie trzecią, najbardziej zaśadniczą sprawą polega na tem, iż ubezpieczalnia pragnęłaby, aby wszyscy dotąd zatrudnieni lekarze uważani byli za prowizorycznych i dopiero po ustalonym okresie czasu przemianowani byli na stałych. Związek zaś wychodzi ze słusznego założenia, iż ci lekarze, którzy mają za sobą po kilkanaście lat praktyki kasowej nie mogą być uznani za prowizorycznych.

Orzeczenie komisji arbitrażowej we wszystkich tych trzech punktach będzie obowiązywało obie strony i w ten sposób

możliwość zatargu z lekarzami ubezpieczalni została zażegnana.

Inna rzecz, że umowa, wczoraj zawarta, jest również tymczasowa. Izby lekarskie bowiem przygotowują nowe projekty „wytycznych”, które mają być uchwalone na najbliższym zjeździe izb lekarskich, który odbędzie się w maju i w razie zatwierdzenia tych zmian przez ministerstwo opieki społecznej, umowy zbiorowe też zostaną odpowiednio zmienione. Nowy projekt „wytycznych” idzie w kierunku ustalenia stałych płac dla lekarzy, a nie procentów od dochodów ubezpieczalni.

Marzec	Dzisiaj Cyrylla B.	
18	Jutro Józefa Obl. N. M. P.	
Niedziela		
	Wschód słońca	5.46
	Zachód słońca	17.43
	Wschód księżyca	6.41
	Zachód księżyca	22.30
	Długość dnia	12.02
	Przybyło dnia	3.45

Od aromatu kawy

Wszystko. Jedynie w naszej trybuncyjnej palarni kawa zachowuje swój przedziwny aromat. Kupujcie tylko naszej

WARSZANKI FIRMOWEJ B. I.

1 kg. kosztuje tylko zł. 2.50

IGNATOWICZ

Piotrkowska 96 i 127.

Najlepsza propaganda.

Niższe ceny w uzdrowiskach.

W Warszawie toczył się przez dni zjazd dyrektorów i lekarzy wszystkich uzdrowisk polskich. Przedem obrady były plany gospodarki w nadchodzącym sezonie uzdrowiskowym. Najważniejszą z wszakże rzeczą, która interesuje czytelników jest uchwała zjazdu, by w roku bieżącym obniżyć wydatki takse kuracyjną we wszystkich uzdrowiskach oraz opłaty kąpielowe i wizyty lekarskie. W jakim celu ma być zniżka przeprowadzona ustal ministerstwo opieki społecznej w ciągu miesiąca kwietnia.

Ludno w łaźniach.

Protokoły komisji sanitarnej.

Jak się dowiadujemy, wczoraj odwołano się w Łodzi lustracja sanitarna kąpieli zakładów kąpielowych. W celu kontroli stwierdzono, że na ogół liczbę 17 — 5 zakładów kąpielowych znajdowało się w dobrym stanie, pozostałe w stanie bardzo złym.

Ponieważ grozi to zdrowiu ludności, wydano natychmiastowe polecenie do wykonania odpowiednich napraw i remontów.

Taniec szalonej.

Weselowa scena na ulicy.

Wczoraj na ul. Podrzecznej rozegrała się w godzinach nocnych niesłychana scena. Jakaś kobieta, w mocnym negliżu, w wieku około 35 lat, tańczyła, śpiewała, zaczęła przechodzić w tańca. W ciągu kilku minut, mimo późnej godziny, zebrał się tłum ludzi, który z zainteresowaniem przypatrywał się tej scenie.

Ponieważ po kilku już minutach zorientowano się, że jest to umysłowo chory, z obecnych wezwał pogotowie ratunkowe. Gdy karetka zajęła miejsce, nieszczęśliwa kobieta rzuciła się na sanitariuszy i zaczęła ich całować, nie pozwalając zaopiecznić sobie jakiegos środka uspakajającego.

W końcu zdołano ją obezwładnić i przewieziono do szpitala zapasowego.

W podobny wypadek, zdarzył się na ul. Pomorskiej 11. W ataku szaloności chory Chemja Brenner rzucił się na parapet okna, zaczął wyzyby i zamierzał skoczyć na ulicę. Zdołano go jednak w porę zatrzymać i przewieziono do szpitala. W tym czasie lekarz uspokoił chorego i opatrzył rany, wynikiem wskutek rozdziania

Dyżury aptek.

W nocy dyżurują następujące apteki: — w Piotrkowskiej (Nowomiejska 15), S. Trawa (Brzezińska 56), M. Rozenbluma (Śródna 21), M. Bartoszewskiego (Piotrkowska 53), Kłupcy (Katna 54), L. Czyskiego (Kłupcy 53).

„Nie taki diabeł straszny, jak go malują..”

W dniu Imienin Marszałka Piłsudskiego.

W dniu tak wzniosłym i uroczystym dla społeczeństwa, jakim jest 19 marca t. j. dzień Imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, Komitet Lokalny Funduszu Pracy m. Łodzi wyda bezrobotnym jednorazowo następujące racje żywnościowe:

dla rodziny dużej, składającej się z 6-ciu osób i wyżej

2 kg. kielbasy, 2 kg. strucli, 10 jajek, 20 sztuk papierosów „Grand Prix” i 1 i pół kg. kawy konserwowej;

dla rodziny średniej, składającej się z 4 — 5 osób

1 i pół kg. kielbasy, 1 i pół kg. strucli, 7 jajek, 15 sztuk papierosów „Grand Prix” i 1 kg. kawy konserwowej;

dla rodziny małej, składającej się z 2 — 3 osób

1 kg. kielbasy, 1 kg. strucli, 5 jajek, 10 szt. papierosów „Grand Prix” i pół kg. kawy konserwowej.

Nadmienić przytem należy, że w pozostałych 3-ach kuchniach, w których wydawane są obiady dla samotnych również oprócz normalnego obiadu wydadzą następujące racje:

1 kg. strucli, ćwierć kg. kielbasy, 2 jajka i 10 szt. papierosów.

AKADEMJA W ZJEDNOCZ. NAROD. MOC. POLSKI.

Zjednoczenie Narodowe Mocarnej Polski, w związku z Imieninami I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, urządza w dniu 18 marca o godzinie 12 w południe w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 165, a na świetlicach przy ul. Limanowskiego nr. 47 o godzinie 4 po poł. i przy ul. Napiórkowskiego 19, w dniu 19 marca o godzinie 19-tej Uroczystą Akademię.

Wstęp bezpłatny dla członków za okazaniem legitymacji.

AKADEMJA ROBOTNICZA KU CZCI PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI

Dzisiaj, dnia 18 b. m. o godzinie 19-ej w sali rady miejskiej przy ulicy Pomorskiej urzędzona zostaje akademja robotnicza ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, staraniem Robotniczego Instytutu im. Stefana Żeromskiego oraz Rady Okr. Zw. Zw. aZw.

W programie akademji przewidziano wygłoszenie słowa wstępnego przez dyr. Zalewskiego, prelekcję na temat „Marszałek Piłsudski, wkrzesiciel i budowniczy Mocarstwowej Polski” przez prof. Karola Pietrasika. Dalej robotnik włókienniczy wygłosi przemówienie „Robotnicy Łodzi w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu”.

AKADEMJA DLA MŁODZIEŻY.

Dorocznym zwyczajem celem uczczenia imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego Liga Państwowców urządza uroczystą akademję, przeznaczoną dla młodzieży szkół średnich i powszechnych. Uczniowie w akademji biorą delegacje szkół z przedstawicielami rad pedagogicznych. Akademja odbędzie się w dniu dzisiejszym (niedziela) o godz. 10 min. 45 w sali Filharmonji.

AKADEMJA U SKARBOWCÓW.

Dnia 19 marca r. b. o godz. 18 w lokalu własnym przy ul. Moniuszki nr. 4, Stowarzyszenie Urzędników Skarbowych m. Łodzi urządza uroczystą Akademję ku czci Wielkiego Wodza i Rzecznika Pokoju — Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Na program złożą się: Przemówienie — Ksawery Stasiak, prezes S. U. S., występ chóru S. U. S. i piosenki solowe w wykonaniu członków Stowarzyszenia.

ZYDZI W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI PIŁSUDSKIEMU.

Związek Żydów uczestników walk o niepodległość Polski, w porozumieniu z Zarządem Gminy Wyznaniowej, urządza dnia 19 marca b. r. w dzień Imienin Wojska Narodu okolicznościową akademję dla szerokiej sfer ludności żydowskiej. Akademję odbędą się:

1) Przy ul. Śródmiejskiej 20 o godz. 19-tej prelegent Zimnawoda.

2) Przy ul. Narutowicza 11 o godz. 18-tej prelegent p. Markowicz.

3) Przy ul. Pomorskiej 15 o godz. 19-tej prelegent p. Gincberg.

4) Przy ul. Piłsudskiego 57 o godz. 19-tej prelegent p. Gincberg.

PRZESTĘPSTWA PRZECIW MORALNOŚCI

nie zdarzają się obecnie częściej, niż przed wojną. — Poziom moralności raczej się podniósł.

Eugenistów i socjologów wszystkich krajów pasjonuje kwestja moralności, której poziom po wielkiej wojnie miał się niezwykle obniżyć. Zestawienia liczbowe nie potwierdzają tej hipotezy, na ugruntowanie której wpłynęło w dużym stopniu uławianianie przestępstw tej kategorii i drobiazgowie ich opisywanie w prasie codziennej.

Według statystyki urzędowej za ostatnie osiem lat, liczba przestępstw przeciw moralności w Polsce z 10.281 zmniejszyła się o 1,3 proc., wynosi bowiem 10.142. Biorąc zwłaszcza pod uwagę, że ludność Polski w tymże czasie wzrosła o 17 proc., można dojść do wniosku, że poziom, o którym wyżej mowa, nie tylko się u nas nie obniżyła, ale raczej wyraźnie się podnosi. Statystyka oparta jest na prawomocnych wyrokach sądowych, jeżeli więc uwzględnimy i ten fakt, że część tych przestępstw została niewykryta, nie wpłynęło to w

niczem na zmianę poglądu, ponieważ czynnik ten działał i poprzednio.

Z ogólnej ilości 10.142 przestępstw tego rodzaju na woj. centralne przypada 45,0 proc. (przy ludności wynoszącej 41,9 proc. zaludnienia całego kraju), na wschodnie — 10,2 proc. (17,4 proc.), na zachodnie — 23,5 proc. (26,6 proc.). Widzimy zatem, że w woj. centralnych i zachodnich, które liczą stosunkowo więcej ludności miejskiej, przestępstw tych jest więcej, niżby to wypadło ze stosunków ludnościowych.

Przeoglądając podział przestępstw na kategorie, stwierdzamy, że ilość wypadków handlu żywym towarem wzrosła o 24,1 proc. (z 29 do 36), przyczem handel ten koncentruje się prawie wyłącznie w woj. centralnych (26 wypadków na 36), ilość przestępstw z dziedziny stręczenia do nierządu nie uległa prawie zmianie, wynosząc więcej więcej 386—395 głównie w miastach.

Ilość przestępstw na tle seksualnym wzrosła o 97,9 proc. (z 625 do 1.237), przyczem 58,9 proc. ogólnej ich ilości przypada na województwa centralne, na 8,2 proc. na wschodnie, 10,1 proc. na południowe. Pierwsze miejsce natomiast zajmują województwa centralne. Inne przestępstwa na tle moralności zmniejszyły się liczbowo (z 6.392 na 5.624), a więc o 12,0 proc. przyczem na województwa centralne przypada ich 38,7 proc., na wschodnie 6,0 proc.

Poważnie wzrosła ilość wypadków bigamji, gdyż o 86,8 proc. (z 76 na 142), przyczem na województwa centralne przypada 56,3 proc. ich ogólnej ilości, na wschodnie 9,9 proc., na zachodnie również 9,9 proc. i na południowe 23,9 proc. I tutaj województwa centralne najliczniejszą stosunkowo ludnością miejską zajmują pierwsze miejsce.

Tak się przedstawia sprawa przestępstw przeciw moralności u nas. Zauważyć należy, że jakkolwiek są one poważnie właściwością miast, to jednak, ze względu na szybszy wzrost ludności miejskiej w Polsce niż w innych krajach, należy dojść do wniosku, że przestępowanie o obniżeniu się poziomu moralności u nas jest nieuzasadnione.

Dokąd pójść wieczorem?

TEATR MIEJSKI — o godz. 12-ej bajka „Pieniądza to nie wszystko” — o godz. 4-ej — „Pieniądza to nie wszystko” i 8.15 „Towariszcz”.

TEATR POPULARNY (Ogrodowa nr. 18) — o godz. 4.30 i 8.30 „Szczęśliwej podróży”.

TEATR POPULARNY w sali Geyera: o godz. 8.30 „Człowiek, który zabił...”.

TEATR ROZMAITOŚCI: — „No, No, Nani...”.

KINA. CASINO: — „Bokser i Dama”. GRAND-KINO: — „Rewizor”.

MUZA: — 1) „Maskarada Miłości” i 2) „S.O.S. Góra Lodowa”.

ROXY: — „Bunt Małygina”. CAPITOL: — „Świat jest piękny”.

CORSO: — „Pieśń nocy”. CZARY: — 1) „Rycerze stepu”, 2) „Pozostawcie mi grzechem”.

PRZEDWIOŚNIE: — „Prokurator Alicja Horn”. RAKIETA: — „Nie będziesz Kurtyzaną”.

SZUKAJ: — „W Twoich ramionach”. ZACHĘTA: — I — „12 Krzesel” i II — „Białe odzianki”.

PALACE: — „Świat należy do ciebie...”. METRO: — „Przygoda na Lido”.

ADRIA: — „Przygoda na Lido”. OSWIATOWY: — I „Pat i Patachon jako dzielnicy na pensji żeńskiej” i II „Brawura minister królewskiego dworu”.

P. S. — PARK SIENKIEWICZA. — wystawy drzeworytów p. n. „Sowiety i Polska”.

CASINO

światowej sławy mistrzowie pięści

PRIMO CARNERA MAX BAER JACK DEMPSEY

oraz uroczą gwiazdą ekranu Myrna Loy

w oszałamiającym filmie zakochanych serc i stalowych mięśni

Bokser i Dama

Nadprogram: Fragmenty z życia Marszałka Piłsudskiego. Dzisiaj 2 poranki o 12-ej i 2-ej.

Po długich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem

B. P.

Jakób Magazanik

(SYN ŁAZARA) w wieku lat 48.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok odbędzie się dzisiaj, w niedzielę dnia 18 marca r. b. o godz. 12-ej w poł. z domu żałoby przy ul. Śródmiejskiej 18, o czerni zawiadamiają pogrzebni w nieutulonym żalu

ZONA, SYN, MATKA I RODZINA.

Z powodu przedwczesnej śmierci

LINDY LOCH

b. roentgenistki Szpitala fundacji małż. Poznańskich

wyrażamy pozostałej rodzinie, nasze szczere współczucie i ubolewanie. Straciliśmy w niej znaną i oddaną współpracownicę i Koleżankę, o której pamięć zachowamy na zawsze.

LEKARZE I PERSONEL

Szpitala Starożakonnich fundacji małż. Poznańskich w Łodzi.

Dzisiaj, dnia 18 marca, o godz. 12-ej w pierwszą rocznicę śmierci

b. p. DAWIDA KACNELSONA

odbędzie się na cmentarzu żydowskim odsłonięcie pomnika oraz nabożeństwo żałobne. Na smutny ten obrzęd zapraszamy krewnych i przyjaciół.

RODZINA.

prelegent p. Grynszpan.

5) Przy ul. Pomorskiej 46 o godz. 18 prelegent p. Gincberg.

AKADEMJA W „ORLECIU”.

Z inicjatywy Okręgowego Zjednoczenia Polskiej Młodzieży Pracującej „Orle” odbędzie się w przeddzień Imienin Marszałka Piłsudskiego, w niedzielę dnia 18 b. m. o godz. 7 m. 30 wiecz. w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 86, uroczysta akademja, na którą proszeni są wszyscy członkowie.

AKADEMJA W CECHU RZEŹNICZYM

Staraniem kół środowiskowego B. W. R. przy cechu rzeźniczo-wędliniar skim w Łodzi, dziś w niedzielę, dnia 18 b. m. o godz. 5 po poł. w sali cechu przy ul. Kopernika 46 odbędzie się uroczysta akademja z okazji Imienin Pierwszego Marszałka Polski — Józefa Piłsudskiego. Na program złożą się: okolicznościowe przemówienie, deklamacje i śpiew chóru szkoły zawodowej rzeźniczo-wędliniarzkiej.

POŚWIECENIE II ŚWIETLICY POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.

Dzisiaj o godz. 6-ej po południu odbędzie się uroczyste otwarcie i poświęcenie II-ej Świetlicy Polskiego Czerwonego Krzyża Młodzieży, mieszczącej się w lokalu Publicznej Szkoły Powszechnej nr. 18 przy ul. Trenknera 27 (róg Chopina) na Bałutach.

Pa dokonaniu uroczystego poświęcenia i po wygłoszeniu okolicznościowych przemówień odbędą się występy młodocianych świetliczan o urozmaiconym programie, poświęconym ideologii Czerwonego Krzyża oraz uroczystości imienin Marszałka Piłsudskiego.

Na powyższą uroczystość zaprasza się Opiekunów Kół i młodzież czerwono-krzyżską.

KONCERT — RAUT.

Dnia 18 marca 1934 r. o godz. 16 w lokalu przy ul. Kilińskiego 145 odbędzie się koncert - raut urządzony staraniem Koła Opiekunów nad II Baonem Miejskiego Pułku P. W. i Tow. Muzycznego im. St. Barcewicza.

Dochód z koncertu przeznaczony na urządzenie obozów letnich P. W. dla junaków hufców Przysp. Szkół zawodowych.

Radjomonterzy

Części radjowe sprzedajemy po nieznanym dotąd tanich cenach. Spieszcie, bo tylko w miarę posiadania na składzie.

Radjo-Reicher, Piotrkowska 142

ZIOŁA FRANCUSKIE
THE CHAMBARD
 SA ŁAGODNYM ŚRODKIEM PRZECIWO OBSTRUKCJI, UŁATWIWIA WYDZIELANIE ŻÓLCI I REGULUJĄ PRZEMIANE MATERII

Dzieci wiedzą bardzo wiele,

pod słuchując i obserwując starszych.—Wśród uczenic szkół średnich zdarzają się choroby weneryczne.—Wstydzą się i unikają rodziców.

Co o tem mówi lekarz szkolny.

Ciekawe uwagi dr. Mączkowskiej o uświadamianiu seksualnym młodzieży szkolnej, które zamieściliśmy na łamach „Republiki” przed kilku dniami, wywołały bardzo duże zainteresowanie.

W związku z tem zwróciliśmy się do jednego z lekarzy szkolnych, który opowiedział nam fakty istotnie zastanawiające. Rozmówca nasz jest lekarzem szkolnym w jednej z żeńskich szkół średnich i twierdzi, że u dziewcząt sprawa ta przedstawia się jeszcze fatalniej, niż u chłopców.

— Uświadomienie jest przedewszystkiem zależne od środowiska, z jakiego dziewczęta pochodzą. Ale dziewczęta już od najmłodszych lat wiedzą wszystko. Mam do czynienia nie tylko ze starszemi, ale zupełnie młodemi, po 12 — 14 lat i jeśli chodzi o ich uświadomienie seksualne, to nie mam właściwie już nic do dodania. Doskonale orientują się, jak dzieci przychodzą na

NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE
VERMOUTH CINZANO

Cinzano zestawia się z najprzedniejszych starych win, a specjalne zioła zdrowotne nadają mu subtelny aromat.

Cinzano od przeszło 100 lat dostarczany jest w jednakowej doskonałej jakości.

Należy zwracać uwagę na nazwę Cinzano. Wszędzie do nabycia.

świat i jaka jest rola rodziców w tej sprawie. Wiedzą wszystko i właśnie z najbardziej niewłaściwej strony. Z 30 dziewcząt w wieku 12 — 13 lat

10 było już świadkami poronień. Gdy matka nagle w nocy zachorowała i wezwano lekarza, operacja, wobec nagłości, musiała się odbyć w mieszkaniu. — Dziewczęta tę mieszkają w jednej izbie z rodzicami. I choć im kazano odwrócić się i nie patrzeć, to jednak dziewczynki są zbyt ciekawe i zbyt sprytnie, by nie orientować się, co co chodzi.

Jeśli taka dziewczynka czegoś nie zrozumie — nie zapyta nigdy matki. Zapyta koleżanki. I w ten sposób nieletnie dziewczęta zostają uświadomione w sposób najgorszy, gdyż przez osoby niepowołane.

I dlatego istotnie jest rzeczą niezwykłą ważną, by do nauki higieny wprowadzono dział uświadamiania seksualnego i by zaczynało się to nie od klasy VI-ej, lecz już od klasy II-ej. Nic nowego, niestety, lekarz tym dzieciom nie powie, ale będzie miał możliwość usunięcia błędnych pojęć.

Zaznaczyć trzeba — dodaje nasz rozmówca — że młodzież ma mnóstwo wątpliwości, wstydliwych niepewności, ma nieraz naiwne a dręczące tajemnice i prawdziwe dole i nieszczęścia. Rodzice nic o tem nie wiedzą, bo dzieci bądź się wstydzą, bądź też się obawiają rodziców. Ale nie ulega wątpliwości, że gdyby lekarzom wolno było oficjalnie z dziećmi na ten temat rozmawiać, wszystko wyglądałoby inaczej. Dzieci mają więcej zaufania do lekarza, niż do rodziców. Najlepszym tego dowodem, że w gabinecie lekarskim, gdy lekarz szkolny rozmawia z dziećmi, opowiadają mu one o bardzo ciekawych kwestiach

Trudno sobie wyobrazić, wiele wypadków poronień i chorób wenerycznych zdarza się wśród uczenic. To nie przesada, lecz niestety, smutna rzecz wistota.

Jako lekarz twierdzą, że bezwzględnie należy wprowadzić do szkół fizjologię okresu dojrzewania i czynności gruczołów, biologię okresu fizjologicznego kobiety i podstawowe znajomości stosunków seksualnych między ludźmi dorosłymi. Poza tem najważniejszą rzeczą jest zaznajomienie młodzieży szkolnej z chorobami wenerycznymi i ostrzeżenie ich przed niebezpieczeństwem tych chorób.

Jeśli lekarz poświęci na te sprawy tylko jedną godzinę tygodniowo w klasie, spełni niewątpliwie swoje zadanie.

Podkreślić przytem trzeba, że zupełnie inaczej powinni być uświadamiani chłopcy, a inaczej dziewczęta. Dziewczęta są bowiem wstydlive, są bardziej narażone i ich życie płciowe jest bez porównania cięższe. Chłopcy zaś są tylko i przedewszystkiem ciekawi i im stosunkowo niewiele grozi.

Nie ulega wątpliwości — zakończył nasz rozmówca — że poruszenie tych ważnych spraw przez wizytatorkę szkolną należy traktować jako dowód zainteresowania się zagadnieniem uświadamiania seksualnego młodzieży przez najwyższą magistraturę szkolną. Wiemy, iż w związku z reorganizacją szkolnictwa ma być również zreformowany program nauczania. Byłoby rzeczą bardzo ważną, gdyby i te sprawy zostały w nim uwzględnione.

Wybuch w fabryce.

(gr) Jak donosił wczorajszy „Express” czarny, w dniu onegdajszym w fabryce chemicznej „Diosit” przy ul. Wólnińskiej 215 — nastąpił wybuch gazu. Pierwotne wiadomości o tym wybuchu okazały się niezupełnie ściśle. Jak bowiem obecnie dowiadujemy — w fabryce byli obecni jedynie trzej robotnicy. Dwaj z nich odnieśli stosunkowo lekkie oparzenia i po opatrzeniu przez lekarza, do którego udali się o własnych siłach — wrócili do pracy.

Ola ochrony przed grypa
 zapaleniem gardła i zakłóceniem układu oddechowego

Pantavin
 WAPSTYLNIA
 1000 mg. 1000 mg. 1000 mg.

Do nabycia we wszystkich aptekach

CHCĄ DOBROWOLNIE OBNIŻYĆ KOMORNE

obawie przed interwencją władz państwowych. — Argumenty właścicieli nieruchomości. — Gdyby babcia miała wasy...

Akcja o redukcję komornego we wszystkich domach weszła obecnie w decydującą. Wszystkie związki lokatorów wysyłają raz poraz memorjały do Warszawy oraz wysyłane są delegacje do rządu z prośbą o ustawowe obniżenie czynszów komornianych. Nie ulega wątpliwości, że w stosunku do obecnych zarobków, komorne jest zbyt wysokie. Już dziś wszyscy uciekają od dużych mieszkań do małych, niestety, i to staje się niemożliwe, gdyż na wolne małe mieszkania trzeba czekać niekiedy miesiącami.

W wielu domach obniżone komorne w drodze dobrowolnej ugody między właścicielami nieruchomości i lokatorami. Ale jest to znikomy odsetek. I dlatego właśnie podjęto obecnie taką akcję, by w drodze rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej osiągnąć realizację tego powszechnego celu.

Jakie motywy wysuwają organizacje lokatorskie na poparcie swych żądań? — Już niejednokrotnie. Komorne stało się jedyną pozycją w budżecie, która nie zmieniała się od 1914 roku. Równocześnie podejmują przeciwko właścicielom nieruchomości. Nie należy obniżenia komornego i wysunąć cały szereg argumentów.

Rozmawialiśmy wczoraj na ten temat z przedstawicielem stowarzyszenia właścicieli nieruchomości m. Łodzi.

— Nie przeczymy, że komorne jest wysokie — oświadczył nasz rozmówca — ale trzeba się liczyć też z innymi faktami. Powszechnie powołują się wszyscy na to, iż komorne wynosi 100 procent przedwojennego, a więc jest nieproporcjonalnie do cen innych artykułów potrzebnej. Nie należy zapominać jednak o jednym, iż rubel przedwojenny obliczany jest przy komornym w wysokości 66 gr., podczas gdy kurs złotego wynosił zł. 4.50. Lokatorzy płacą obecnie nie 100 procent, ale tylko 58 procent komornego przedwojennego.

Jesteśmy przeciwni ustawowej obniżce komornego z dwóch względów — przede wszystkim dlatego, iż uważamy, że ci lokatorzy, którzy nie mogą sobie pozwolić na opłacenie wysokiego komornego, powinni znaleźć tańsze i mniejsze mieszkania. Odpowiedni lokator winien mieszkać w odpowiednim lokalu. Człowiek zarabiający 300 złotych miesięcznie, nie powinien zajmować 4-izbowego mieszkania, a jedynie 2-izbowe, wówczas komorne, które opłaca, stanowiąc

będzie zaledwie 20 procent jego budżetu, a to już nie będzie ciężarem ponad siły i możliwości. Drugi powód — to chęć zawarcia dobrowolnych umów z lokatorami. Jeśli dotychczas idzie to o poronie, to dlatego, że obawiamy się ustawy państwowej w tym kierunku. — Jeśli otrzymamy zapewnienie, że ustawa sprawa ta nie zostanie załatwiona, pójdziemy lokatorom na ustępstwa. Na tem zakończyliśmy tę rozmowę. Pogląd właścicieli nieruchomości na tę sprawę jest dość ciekawy i charakterystyczny.

styczny. Nie można mu może odmówić nieco słuszności, gdyby w Łodzi była dostateczna ilość wolnych mieszkań i każdy mógł sobie wybierać takie lokum, na jakie pozwalają mu jego zarobki. Niestety, jesteśmy przykuci do swych mieszkań. Ilość mieszkań nie powiększa się, a w domach nowych komorne jest nieproporcjonalnie wysokie. I dlatego właśnie sędzić należy, że tym razem wielka akcja lokatorów doczeka się uwzględnienia.

Odbierajcie nowe legitymacje

Ubezpieczalni społecznej.—Książeczki Kasy Chorych będą unieważnione.

Ponieważ wielu członków Ubezpieczalni dotychczas nie posiada jeszcze nowych legitymacji tymczasowych, a tylko dawniejsze książeczki ubezpieczeniowe lub też posiada i nowe i stare legitymacje — przeto zwróciliśmy się do Ubezpieczalni o informacje, który właściciel z tych dowodów członkowskich należy przedkładać na punktach pomocy lekarskiej, by pomoc tę uzyskać bez narażenia się na trudności.

Z wyjaśnien, jakie otrzymaliśmy, wynika, że w okresie przejściowym, t. zn. do czasu całkowitego ukończenia reorganizacji, którą obecnie przeprowadza Ubezpieczalnia, oba te dokumenty członkowskie, a więc legitymacja tymczasowa i książeczka ubezpieczeniowa, traktowane są przez punkty pomocy lekarskiej jednak i każdy uprawniony do świadczeń lekarskich pomoc tę otrzyma je bez żadnych trudności na podstawie jednego z tych dokumentów.

Pozatem dowiadujemy się również, że już w najbliższym czasie stare książeczki ubezpieczeniowe b. Kasy Chorych zostaną unieważnione, a wówczas jedynie ważną legitymacją w rękę ubezpieczonego pozostanie legitymacja tymczasowa Ubezpieczalni, która książeczki ubezpieczeniowych b. Kasy Chorych uznawać nie będzie. O powyższym Ubezpieczalnia Społeczna uprzednio zawiadomi ubezpieczonych w drodze ogłoszeń prasowych.

Wszystkie legitymacje tymczasowe są już sporządzone. Kto z chwilą unieważnienia starych książeczek ubezpieczeniowych nie będzie posiadał legitymacji tymczasowej — ten niewątpliwie odczuje skutki własnego zaniedbania. Ubezpieczalnia, aby nie obarczać

pracodawców, zrzeka się zamiany starych legitymacji na nowe. Obecnie pracodawca, który podjął tymczasowe legitymacje dla swoich pracowników, nie potrzebuje obawiać się zainteresowania, by zwrócili mu legitymacje dawne, co niejednokrotnie było dla pracodawcy dość kłopotliwe, bowiem wycofywanie starych książeczek ubezpieczeniowych nierazdo przeciągało się. Obecnie sprawa ta jest znacznie uproszczona: zakład zwraca się do Ubezpieczalni o wydanie legitymacji jego pracownikom według imiennego wykazu. Ubezpieczalnia przygotowuje legitymacje dla wszystkich pracowników i wręcza je osobie uprawnionej przez pracodawcę. Pracodawca rozdaje legitymacje pracownikom a pokwitowania ich z odbioru legitymacji przesyła Ubezpieczalni.

Jeśli chodzi o drobne zakłady, zatrudniające od jednego do kilku pracowników, to najczęściej sami pracownicy dbać muszą o otrzymanie nowej legitymacji. Pracownik, który zgłasza się po legitymację z odcinkiem (pokwitowaniem) zgłoszenia go do Ubezpieczalni — bywa natychmiast załatwiony: otrzymuje nową legitymację, zatrzymując jednocześnie starą, której Ubezpieczalnia nie odbiera.

Ponieważ termin unieważnienia książeczek ubezpieczeniowych b. Kasy Chorych, jak nas zapewniono, jest bliski — ubezpieczeni w własnym interesie nie powinni tej sprawy odkładać, a już zapatrzeć się w legitymacje tymczasowe, których przedstawianie na punkcie pomocy lekarskiej będzie bezwzględnie wymagane przez Ubezpieczalnię.

TEATR MIEJSKI

Dzisiaj, w niedzielę, o godz. 12.30 w południe wspaniała bajka dla dzieci „Pinokio”...

W niedzielę o godz. 4-ej popoł. po raz 31 i ostatni — szlagier Bus-Fekete „Pieniądz to nie jest wszystko”...

Dzisiaj wieczorem przebieg Devala „Towariszcz”. Na ukończeniu pod reżyserją H. Szeleńskiego głośna komedia Hasenoklevera „Pan z towarzysza”...

W poniedziałek o godz. 8.30 wiecz. uroczysta akademja ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

TEATR ROZMAITOŚCI (Cegielniana 27)

Dzisiaj w niedzielę o godz. 4 i 8.45 wiecz. po cenach romantycznych dana będzie komedia muzyczna amerykańskiego kompozytora Yemensa „No, No, Nanette”...

ŁÓDZKIE TEATRY POPULARNE (Ogrodowa Nr. 18)

Dzisiaj w niedzielę o godz. 4.30 i 8.30 wiecz. dana będzie operetka Edwarda Künnecke w 4 aktach p. t. „Szczęśliwej podróży”...

W dniu jutrzejszym o godz. 8.30 wiecz. uroczyste przedstawienie z okazji imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, na które dana będzie sztuka historyczna Kazimierza Andrzeja Czyżowskiego p. t. „Virtuti Militari”...

ŁÓDZKIE TEATRY POPULARNE (sala Geyera, Piotrkowska 295)

Dzisiaj w niedzielę o godz. 4.30 i 8.30 wiecz. dana będzie sztuka w 6 obrazach dr. Leopolda Thoma p. t. „Człowiek, który zabił...”...

KONCERT MISTRZOWSKI ALEKSANDRA UNIŃSKIEGO

Fenomenalny pianista Aleksander Unieński, który, pomimo swojego młodego wieku, cieszy się już światową sławą i który, jak wiadomo, zaszczytnie odpoczył w Łodzi...

SZCZAWNICKA JÓZEFINA

przyspieszą rekonwalescencję po zapaleniu płuc.

Sala Filharmonji

W CZWARTEK, dnia 22 marca, o g. 8.45 wiecz. GRAC BEDZIE

Aleksander Unieński

O grze tego artysty prasa podaje: „Aleksander Unieński — to pianista o wielkim rozmachu...”

Pulowery artystyczne

ręcznej roboty

LILI HIRSZMAN

przeprowadziła się na ul. Andrzeja 27, 8 piętro, front

Tel. 143-21

TRADYCJA A KOSMETYKA

Od czasu do czasu ełszymy o nowych środkach kosmetycznych, jak: pudry, kremy itd. Choć niektóre z tych artykułów stoją na wysokości zadania...

Są jednakże w sprzedaży pudry i kremy o tak utrwalonej reputacji i tak wielkimi wzięciami, że ich żadna humbugowa reklama, a nawet moda nie zdoła zaćmić i wyprzeć z obiegu...

Czy będą to pudry o ślicznym, subtelnym zapachu, czy doskonałe kremy, bądź pomady do włosów to doprawdy nie mają sobie równych i znajdują ogromne uznanie u znawców i amatorów prawdziwie dobrej, renomowanej, niezastąpionej kosmetyki.

POGRZEB Ś. p. dr. ALFREDA GROHMANA

stał się wielką manifestacją uznania dla osoby i działalności Zmarłego.

Pogrzeb ś. p. dr. Alfreda Grohmana stał się wielką manifestacją ludności naszego miasta. Szczera sympatia i głęboki żal spowodu śmierci cenionego społecznika i zacnego obywatela znalazły swój wyraz w udziale niezliczonych tłumów w pogrzebie.

Kondukt żałobny wyruszył z domu przy ul. Tylnej o godzinie 2 po południu. Ale już na kilka godzin wcześniej zaczęły gromadzić się na ulicy Tylnej tłumy i gestami szpalerami zapelnily ulice, przez które miał przeciągać kondukt.

Na pogrzeb przybyły delegacje straży ogniowych nie tylko z województwa łódzkiego, lecz z całej Polski. Każda z delegacji niosła wieniec. Wierciami obsypano również cały karawan, który tonął formalnie w morzu zieleni i kwiecia.

Na czele konduktu pogrzebowego kroczył zastęp duchownych ewangelickich oraz delegacja duchowieństwa katolickiego. Za nimi trzech strażaków na specjalnej poduszce niosło wszystkie posiadane przez Zmarłego odznaczenia.

Skolei postępowały delegacje strażackie ze sztandarami, przestonietem kirem a za nimi kołysał się cały las sztandarów cechów łódzkich, organizacy! społecznych i stowarzyszeń, których Zmarły był członkiem.

W szyku wojskowym postępowały dalej wszystkie oddziały łódzkiej straży ogniowej. Na czele każdego oddziału niesiono sztandar i szła orkiestra. A za nimi szła delegacja 4 p. a. i przybyła specjalnie do Łodzi. W pułku tym bowiem Zmarły odbywał służbę, jako oficer rezerwy.

Następnie jechał wolno karawan. Ilość wienców, złożonych na karawanie była tak wielka, że uruchomiono specjalny wóz dodatkowy, na którym złożono część wienców.

Za trumną postępowała rodzina i przedstawiciele wszystkich władz województwa łódzkiego, starosta grodzki Potocki, wice-starosta Rosicki, komendant wojewódzki P. P. dr. Torwiński, komendant P. P. na m. Łódź inspektor Elsesser-Niedzielski, prezes sadu okręgowego Maciejewski, prokurator Kucharski i przedstawiciele władz wojskowych w osobach dowódcy O. K. gen. Małachowskiego, dowódcy X dywizji piechoty gen. Olszyny-Wilczyńskiego, dowódcy 4 grupy artylerji gen. Milite...

ra, szereg wyższych urzędników wojskowych i t. d. Na pogrzeb specjalnie przybyli i postępowali za trumną wice wojewoda warszawski Godlewski, dyrektor powszechnego zakładu ubezpieczeń Bukowski, przedstawiciele towarzystw ubezpieczeniowych, komendant straży pożarnych i t. d. Pochód był imponujący. Przejście jego na jednym punkcie trwało godzinę i 15 minut.

Na wszystkich ulicach, przez które kroczył kondukt, zapalono światła elektryczne. Tramwaje zjechały z ulicy Piotrkowskiej i całą jezdnię wysypano żółtym piaskiem.

Kondukt posuwał się z wolna ulicą Targową, Główną, Sienkiewicza i Przejazd przed remizą straży ogniowej, na której powiewał czarny sztandar. Remiza była otwarta. Wszystkie wozy przybrane były czernią. Stała przed niemi na baczność obsługa wołów ratowniczych, salutując zwłoki swego komendanta.

Po chwili kondukt ruszył dalej, skracając w ulicę Piotrkowska. Po obu stronach ulicy, na chodnikach zebrali się tak wielkie tłumy, że musiano specjalnie zmobilizować policję dla utrzymania porządku.

Poraz drugi kondukt żałobny zatrzymał się na placu Wolności. I tam z balkonu zarządu miasta przemówił komisarz inż. Wojewódzki. Pożegnany w serdecznym i ciepłym przemówieniu odchodzącego w zaświaty, wymieniając zasługi, jakie Zmarły położył dla miasta. Koniec swe przemówienie wice wojewódzki podkreślił, iż miara działalności społecznej ś. p. dr. Grohmana był fakt, że niema na terenie miasta placówki filantropijnej, do której nie należałby Zmarły.

Kondukt ruszył dalej ulicą 11 Listopada w stronę cmentarza. Na cmentarzu ewangelickim rozegrały się wzruszające sceny. Bardzo wielu płakało. Przemówienia wygłosił wicekomendant straży ogniowej poseł Łódź w Sejmiku, przedstawiciele zarządu wojewódzkiego straży ogniowych, przedstawiciele Y.M.C.A., szpitala Annv - Mary i inni.

Zwłoki spoczęły w grobach rodzinnym na cmentarzu ewangelickim przy ul. Ogrodowej. Nieprzebrane tłumy na miejsce ostatniego spoczynku, dłużej jeszcze stały z obnażeniami głowami w milczeniu odając hołd prochom zmarłego obywatela, wielkiego patrioty i społecznika.

A. HELLEROWA w salonu mód p. f. „Annette”, po powrocie poleca najnowsze modele domów paryskich Przejazd Nr. 8 Telef. 241-84

Radjoprogram

Table with radio program details: PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADJA, NIEDZIELA, 18 marca 1934 r. Includes times and program titles like 'Gimnastyka', 'Muzyka z płyt', 'Dziennik poranny'.

Sprzedaliśmy w Łodzi KILKASET odbiorników ARDO. Jest to dowodem wysokiej klasy aparatów tej marki. - 3 MODELE - 3 CENY. RADIO-AUDION, TRAUAGUTTA 1, tel. 153-71

chodu Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego. Wykonawcy: orkiestra filharmoniczna, Aleksander Michałowski (śpiew) i Lidia Kmitowa (ekstr.). 14.20-14.40: Odczyt p. t. „Refleksje Imieninowe” — wygł. szef sztabu DOK 4 płk. dypl. Alf. Tarczyński Tadeusz.

14.40-15.00: Muzyka ludowa w wykonaniu orkiestry Stromberga z udziałem Bolesława Bolko (bas) i Feliksa Szczepańskiego (tenor). 15.00-15.20: Odczyt red. Mieczysława Kołtońskiego p. t. „Len czy bawelna”. 15.20-15.30: Piosenki Legionowe (płyty). 15.30-16.00: Program dla dzieci: a) Pogawędka dla dzieci starszych p. t. — „Kiedy i jakie ptaki pierwsze do nas przylecą” — wygł. prof. Stanisław Sumiński; b) Piosenki Zygmunta Noekowskiego odśpiewa Zofia Dobrowolska-Pawłowska; c) „Szary Komendant” — feljeton dla młodzieży. Janiny Strzeleckiej. 16.00-18.00: Uroczysty koncert p. n. „Artyści Polskiego Radja — Panu Marszałkowi w hołdzie” — z udziałem najwybitniejszych sił stolicy. 18.00-18.40: Słuchowisko p. t. „Miłostki” — Szereg odbiorników i głośników wyprzedajemy po niebywale niskich cenach. Skorzystajcie z okazji. Radio-Reicher, Piotrkowska 142

Bank Handlowy w Łodzi SP. AKC. Łódź, Al. Kościuszki Nr. 15, oddaje do dyspozycji Sz. Klienteli SAFESY, które po przeprowadzonej reorganizacji dają rękojmię wszelkiej dogodności i należytej obsługi przy minimalnych kosztach, od Zł. 4.— miesięcznie.

76
IA
str.
temi
las
ganiza
kto-
owaly
stra-
oddzia
tra. A
przoby
u tym
e, jako
rawan.
omiono
którym
dzina i
ładz w
wice-
dzik Po
kome-
whisk
spektor
u okre-
or Ka-
Kuchar
K. gen.
dywizji
kiskiego
Mille-
w wo-
ecjalnie
na wpo-
ski, dy-
bezpie-
e towa-
mend-
hód był
jednym
dziedzi-
z alicy
wysypano
na nlica
a i Prze-
i się na
y ogio-
y szta-
szystkie
Stala
uga wy-
zwłok
alej, skre-
Po ob-
zebrał
ano spe-
la utr-
obny
ci. I tam
Przem-
Pożem-
mówien-
ymian-
dożył in-
ienie in-
a dzia-
grofman-
ie mia-
ei nie
11 Liso-
ement-
sie wz-
nie-ko-
zefi Wo-
adu gło-
zedstaw-
ny - Mar-
ch rodzi-
skim przy-
e thmy
Grohman-
ku, dłu-
głównie
hom dzie-
patrioty

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

Łódzkiego okręgu włókienniczego.

Kapitał francuski.

Łódź, 18 marca.
Doświadczenia nasze ze współpracy z kapitałem francuskim, niestety, nie są najlepsze. Dopiero co był na tapecie — Żyrardów. Teraz opinia zmuszona jest interesować się sprawą Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego.
Warto przypomnieć dzieje tego przedsiębiorstwa. W r. 1925 zaczęliśmy budować magistralę Zagłębie — Łódź. Budowę prowadzono niemal wyłącznie z nadwyżek eksploatacyjnych.
Tak wykonano na przestrzeni Herby Zduńska Wola jakąś jedną trzecią; na odcinku Zduńska Wola — Inowrocław — czwartą, a wreszcie na odcinku Nowy Wieś — Gdynia — nawet dwie trzecie.
Przyszły chude lata dla kolei; postanowiono odciążyć ich budżet; nawiązano umowę z grupą francuską. Grupa ta nawiązała „Banque de Pays du Nord” oraz zakłady metalurgiczne i broni — Schneider Co. Stworzono spółkę, w której ponad połowę akcji mają francuzi, resztę — rząd.
Poza niewielkim stosunkowo kapitałem akcyjnym — francuzi zobowiązali dostarczyć kapitał obligacyjny w wysokości do 1,1 miliarda franków. — Koncesjonariusze podjęli się wykończenia oddania do eksploatacji całej linii Nowy Wieś — Gdynia do końca 32 roku. W tym roku przeznaczony był na wykończenie odnogi Siemkowice — Częstochowa. Koncesjonariusze mieli wykończyć linię w swój tabor parowozów i wagonów, osobowych i bagażowych, że tylko w pierwszym okresie najmować towarówki w PKP.
Wobec tego z dopowadzeniem linii do stanu do eksploatacji było słabo. Z kapitałem jej w eksploatację — zupełnie francuzi, powołując się na ogólny stan rynku pieniężnego, wymawiali się od zrealizowania nowej emisji obligacji PKP zmuszona jest sama prowadzić eksploatację nowej linii własnym taborem i własnymi kapitałami obligacyjnymi. Koncesjonariusz, co można sobie powiedzieć, zawłócił.
Francuzi zaangażowani zostali w najbardziej interesującą dla siebie operację. Do jak widać z naszego zestawienia, obiektu w dużej mierze wykonanego, nie było już w chwili nadania koncesji tego do fruktywfikacji. Zaangażowani zostali w linię komunikacyjnej na szlaku, który jest kapitalną arterią naszego kraju zagranicznego. Otrzymali gwarancje państwa polskiego dla emitowania obligacji, przyczem — w myśl umowy — gwarancja ta obejmuje spłatę kapitału i odsetek oraz koszt obsługi pozostałych obligacyjnych, a nawet podatki graniczne od tych pożyczek; jak dźwignia gwarancja naszego państwa jedną z najsolidniejszych w świecie. Zaangażowani zostali w przedsiębiorstwo komunikacyjnym, którego trasa przebiega przez się uaoznacznie jej rolę polityczną grupy państw, związanych sojuszem z Francją.
Mimo to wszystko kapitaliści francuzi, chociaż — jak widzieliśmy — reprezentują tu tutaj potężne przedsiębiorstwa, nie zdołali wywłazać się ze swych zobowiązań. Nie mogą się dziwić, że w związku z opinią polskiej jest nieszczerze. Opinia ta domaga się od rządu, względem towarzystwa zastosować wszystkie te rygory, jakie mu zastrzegają koncesyjny z roku 1931.
Dr. A. Z.

Wzrost eksportu konfekcji.

Eksport wyrobów gotowych, który przez szereg miesięcy utrzymywał się na dość niskim poziomie, w lutym wykazał dość poważny wzrost. W miesiącu tym wywóz bielizny, odzieży i konfekcji wyniósł ogółem 81.169 kg. wartości 459.550 zł. W porównaniu zatem ze styczniem oznacza to zwiększenie ilości wywiezionych towarów o zgorą

20 tysięcy kg. oraz zwiększenie wartości eksportu o blisko 100.000 zł. Najpoważniejszym odbiorcą naszym towarów konfekcyjnych pozostaje w dalszym ciągu Anglia.
Według przewidywań eksporterów, wywóz zarówno konfekcji, jak bielizny oraz odzieży ulegnie w marcu dalszemu zwiększeniu.

Mniejsze cła od wyrobów włókienniczych.

Dziennik ustaw Unii Połudn. Afrykańskiej podaje do wiadomości, że w związku ze zniesieniem w Polsce systemu popierania wywozu artykułów włókienniczych dodatki do cel importowych na przywóz polskich materiałów włókienniczych zostały zniesione. Dotyczy to artykułów włókienniczych, wywiezionych z Polski po dniu 31 października r. ub.

Wzrost importu szwajcarskiego do Polski.

Obroty handlowe polsko-szwajcarskie w lutym r. b. uległy dość znacznemu powiększeniu w porównaniu ze styczniem r. b., zwłaszcza zaś wzrosły dostawy towarów szwajcarskich do Polski, mianowicie z 490 tys. fr. szw. do 633 tys. fr. szw. Import artykułów polskich do Szwajcarii wykazuje pod względem ilości nawet pewien spadek, jednak wartość dostaw naszych wzrosła z 853 do 893 tys. fr. szw.

Sprawy celne w rokowaniach polsko-francuskich.

Po parodniowym pobycie w Warszawie wyjechał do Paryża dyrektor M. Sokółowski, przewodniczący delegacji polskiej do rokowań handlowych z Francją.
Również wyjechał do Paryża dyrektor biura traktatowego przy izbie przemysłowo-handlowej dr. Wł. Rasiński, który z ramienia rady traktatowej bierze udział w rokowaniach handlowych polsko-francuskich.

Zebrań akcjonariuszów Tow. Kolejowego.

Powrócili z Paryża wiceminister skarbu p. Adam Koc i wiceminister komunikacji inż. Aleksander Bobkowski, którzy brali udział w posiedzeniu komitetu dyrekcyjnego Towarzystwa Kolejowego Polsko-Francuskiego.
Tematem konferencji były sprawy związane z eksploatacją nowowytbudowanej linii kolejowej Górny Śląsk — Gdynia. Doroczne zgromadzenie akcjonariuszów Towarzystwa ma się odbyć w pierwszych dniach maja r. b.

Damskie wełny w okresie przedświątecznym.

W przemyśle gotowych tkanin wełnianych damskich panuje obecnie okres przedświąteczny, obroty zatem są większe w handlu detalicznym niż hurtowym. Hurtownicy w ogóle nie przejawili jeszcze większego zainteresowania sezonem letnim, wskutek czego dotychczasowe ich zakupy nie były wielkie. Ponieważ jednak nie posiadają zapasów, prawdopodobnie po świętach Wielkanocnych, zapotrzebowanie z ich strony na towary letnie znacznie wzrośnie. Producenci przewidują nawet duże ożywienie w handlu hurtowym, produkcja zatem jest przygotowana do pokrycia większego zapotrzebowania niż w r. ub.
Ceny towarów wełnianych damskich, podrożały w granicach od 10 do 15 proc. Gatunki tego rodzaju towarów są na ogół utrzymywane w tych samych deseniach, co w r. ub. Jeżeli chodzi o zapotrzebowanie, to stosunkowo największym popytem, jak narazie, cieszą się materiały płaszczowe.

Obroty z Anglią.

Prezes Rady Traktatowej, pos. Minkowski, udzielił prasie wywiadu na temat rozmów, jakie przeprowadziła bawiąca niedawno w Polsce delegacja brytyjska z przedstawicielami polskich sier gospodarczych.

Najistotniejszą sprawą, poruszoną w czasie powyższych rozmów było wyrównanie obrotów angielsko-polskich, na co delegacja brytyjska kładła specjalny nacisk. Kwestja ta budzi w Polsce zrozumiałe zastrzeżenia, którym dał też wyraz pos. Minkowski.

Wyrażana przez delegację angielską teza możliwego wyrównania obrotu musi w nas wzbudzić bardzo poważne wątpliwości. Przedewszystkiem nie sądzę, aby można było przy ocenie wzajemnej wymiany towarowej posługiwać się wyłącznie cyframi absolutnymi, bo przecież jeśli nawet posiadamy w stosunku do Anglii nadwyżkę wywozową, która w r. 1933 przekroczyła 100 milionów zł., to jednak trzeba zadać sobie pytanie jaką wagę i jaki wysiłek gospodarczy stanowią dla Polski importowane z Anglii towary za 83,5 milionów złotych w porównaniu do wysiłku i wagi angielskiej konsumpcji, czerpanej z rynku polskiego w kwocie 184 milionów zł.

Przy porównaniu tych dwóch pozycji staje się jasne, że wobec niewspółmiernej zasobności obu rynków i skali ich potrzeb, kto wie, czy nie należałoby tu podkreślić pewnego pozornego paradoksu i zarzykować twierdzenie, że nasz bilans handlowy z Anglią jest w skali porównawczej raczej ujemny.

Nie należy również zapominać, że Polska jest krajem dłużniczym i to w znacznej mierze wobec takiego potentata finansowego, jakim jest Anglia, zatem rozwiązanie problemu płatności zobowiązań zagranicznych jest ściśle uzależnione od odpowiedniej nadwyżki bilansu handlowego. Anglia musi pamiętać, że Polska jest nie tylko krajem dłużniczym, ale również płacącym swe długi.

I wreszcie istotne zbliżenie gospodarcze z zachowaniem salda czynnego, o tendencji raczej rosnącej, które, jak już stwierdziłem, jest dla nas absolutną koniecznością gospodarczą i finansową, byłoby najskuteczniej osiągnięte w drodze wzajemnego pogłębienia obrotów, wówczas bowiem wzrost naszego wywozu pozwoliłby nam podnieść ogólną rentowność naszego gospodarstwa narodowego, a tem samem i jego siłę kupczą wobec Anglii.

Znakowanie towarów importowanych do St. Zjedn.

Niedawno ogłoszono w Stanach Zjednoczonych zarządzenie dep. skarbu w sprawie zmiany dotychczas obowiązujących przepisów o znakowaniu towarów importowanych na rynek amerykański.

W myśl wspomnianego zarządzenia towary importowane do Stanów Zjednoczonych muszą być znakowane nazwą kraju pochodzenia, przyczem jest dopuszczalne znakowanie nazwą prowincji danego kraju lub nazwą miasta, będącego stolicą danego państwa i t. p. Niewłaściwe znakowanie pociągające będzie za sobą począwszy od wspomnianej daty t. j. 8 maja r. b. pobieranie dodatkowych opłat celnych w wysokości 10 proc. wartości towaru oraz przymus znakowania towaru pod kontrolą władz celnych. Rozporządzenie wchodzi w życie 8 maja r. b.

Dywidendy banków francuskich.

Wielkie paryskie banki depozytowe otrzymały dywidendę za rok 1933 na poziomie z roku poprzedniego Societe Generale wypłaca z 60,2 milion. franków czystego zysku 18 proc. dywidendy. Comptoir National d'Escompte — 10 proc., również Credit Commercial otrzymał dywidendę bez zmiany. Tak samo Credit Lyonnais ogłosi dywidendę przypuszczalnie w wysokości zeszlórocznej. Bank hipoteczny Credit Foncier de France ustalił, podobnie jak w roku ubiegłym dywidendę na 200 franków od akcji, t. i. w wysokości 40 proc.

Giełda warszawska.

Warszawa, 17 marca.
Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz przez wazala mocniejsza, przy obrotach zmniejszonych Bank Polski płacił za banknoty dolarowe 5,28. Notowano kursy dewiz: Belgja 123,80, Gdańsk 172,85 (-3), Holandia 357,50 (+5), Londyn 27,05 (-6), Nowy Jork 5,31,25, Nowy Jork kabel 5,31,50, Oslo 135,95 (+75), Paryż 34,94 i pół, Praga 22,04 (+1), Sztokholm 139,55 (-10), Szwajcaria 171,48 (+3), Włochy 45,57. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 210,60 (-30). W obrotach prywatnych: marka niem. 210,40 (-10), funt angielski 27,04, szwylng austriacki 97,30 (+5), korona czeška 21,40 (+5) frank francuski 1,95, dolar 5,29,25, rubel złoty 4,65 (-2), dolar złoty 8,97 (-7), rubel srebrny 1,43, bilon 0,68.

AKCJE. Na rynku akcyjnym większych obrotów dokonano akcją Banku Polskiego po kursach mocniejszych. Notowano: Bank Polski 78,50 — 78,75 (+25), Lódź 11,75 (-15), Ostrowieckie 23,25. Transakcje dokonane a nie notowane: Węgiel 11, Modrzeń 3,65, Starachowice 10,70 (-20), Haberbusch 35.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była słabsza przy większych obrotach jedynie 7 proc. pożyczka stabilizacyjna. Notowano: 3 proc. poz. bud. 42,05 (-5), 4 proc. dolarowa 52,35 (-15), 4 proc. inwestycyjna 108 i pół, serjowa 113 i pół, 5 proc. konwersyjna 59,75 (-25), 6 proc. dolarowa 70,50 (+25), 7 proc. stabilizacyjna 58 — 57,75 (-50), odcinki po 500 dol. 58,25 — 58,13 (-12), listy zastawne obligacji banków państwowych bez zmiany, 7 proc. listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego — funtowe 63,75, 4 i pół proc. listy ziemskie 51,25 — 50,75 (-150), 7 proc. ziemskie dolarowe 344 — 32,50 — 33,25 (-200), 8 proc. m. Warszawy 53,50, 8 proc. m. Piotrkowa 44, 6 proc. obligacje m. Warszawy VIII IX em. 47,50 (+25). Transakcje dokonane a nie notowane: 7 proc. poz. stabilizacyjna odcinki po 100 dolarów — 62, 8 proc. dillonowska 81,50 — 81,38, 7 proc. warszawska 64 (-35), 3 proc. państwowa renta ziemska odcinki po 1000 zł. — 72, 8 proc. m. Łodzi 47,50 (-50), za 5 proc. m. Warszawy chc'a no płać 82,75, za 7 proc. poz. śląską — 63,50.

Giełda łódzka.

Na wczorajszym zebraniu giełdy łódzkiej notowano: dolary sprzedaż 5,30, kupno 5,28, poz. budowlana 42,50 — 42,00, poz. inwestycyjna 108,50 — 108,00, poz. stabilizacyjna 58,25 — 58,00, dolarówka 52,75 — 52,05, Bank Polski 79,50 — 79,00. Tendencja utrzymana.

Waluty zarówno na giełdzie oficjalnej, jak i w obrotach prywatnych wykazuje od pewnego czasu zupełną stabilizację. O ile ona jest trwała, wykaże to dopiero przyszłość, w każdym razie wpłynęła na ograniczenie obrotów do minimalnych rozmiarów, zamykających się w granicach istotnych potrzeb. Transakcje spekulacyjne chwilowo zupełnie zniknęły z rynku.

Wczoraj prywatnie dokonywano nielicznych obrotów dolarami po niezmiennym kursie 5,28 w żądaniu i 5,27 w placeniu. Za dolary złote płacono 9,00 zł. Funty 27,10 w sprzedaży i 27,00, a następnie 26,90 w kupnie.
Bank Polski za banknoty dolarowe w drobnych odcinkach płać 5,27, w odcinkach grubszych 5,28 i za czeki 5,30. Cenę funtów Bank Polski obniżył o 4 punkty, kupując je po kursie 26,90.

Upadłości i układy.

Na sesji wczorajszej znalazła się sprawa upadłości Zakładów Włókienniczych Józef Richter w Łodzi. Sąd zamianował syndyków oraz przyjął do wiadomości sprawozdanie kuratorów oraz bilans firmy, który zamyka się sumą zł. 11.453.827,76.
Obecnie fabryka czynna jest 6 dni w tygodniu na 2 zmiany, zatrudniając 790 robotników i 32 pracowników umysłowych.

Również na wczorajszej sesji przedmiotem rozważań Sądu Handlowego była sprawa upadłości firmy „Reinhold Hoffman” fabryki pończoch i rekawiczek przy ul. Killińskiego 94.

W upadłości tej, ogłoszonej w styczniu 1933 roku odbyło się niedawno zebranie wierzycieli, celem zawarcia układu pojednawczego, wzgl. związku wierzycieli.

Upadły zaproponował układ w wysokości 10 proc. sum zgłoszonych i przyjętych do masy upadłości, płatnych w trzech ratach w ciągu dwóch lat.
Większością 90 i pół proc. sum zgłoszonych do masy, propozycje zostały zaakceptowane, wobec czego Sąd w dniu wczorajszym układ zatwierdził, przywracając upadłego do czci kupieckiej.

Kino „ROXY“

Narutowicza 20.
DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!
Początek o godz. 4-ej, w soboty, niedziele i święta o 12-ej. Na poranki ceny miejsc niższe.

Film wytw. SQWKINO — MOSKWA z inicjatywy prez. Wołka STALINA p. t. BUNT MAŁYGINA (ORLY NA UWIEZI)

W rol. gł. najwybitniejsi artyści TEATRU NA-
RODOWEGO W MOSKWIE —
J. Piewcow i W. Sofronow
oraz artyści scen moskiew-
skich. — Orkiestra Lenińskiej Filharmonii
pod batutą dyrygenta N. Rabinowicza.

„MUZA“ (dawniej LUNA)

2-gi tydzień przepięknego programu!
„MASKARADA MIŁOŚCI“
Pikantna komedia z **Elisą Landl, Esterą Ralston, Nilsa Asthera**
i **P. Lukasa**

oraz film, który kosztował miliony
„S. O. S. Góra Lodowa“
Początek seansów o godz. 12-ej w poł.

Zycie społeczne.

Z KOMITETU BUDOWY DOMU-POMNIKA IM. MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.

Komitet Budowy Domu-Pomnika im. Marsz. Piłsudskiego zwraca się tą drogą do W.Panów Architektów, którzy bezinteresownie ofiarowali swą pracę przez nadesłanie projektów i szkiców budowy Domu, o podanie swych nazwisk, a to celem specjalnego imiennego podziękowania im za ofiarną pracę.

Komitet nosi się z zamiarem urządzenia wystawy prac P.P. Architektów, którzy nadesłali projekty i plany budowy Domu-Pomnika. Termin wystawy omówimy na jednym z najbliższych posiedzeń.

LISTA OFIAR NA BUDOWĘ DOMU-POMNIKA.

Sprawa budowy Domu-Pomnika im. Marsz. Piłsudskiego, który zostanie wzniesiony ofiarnością całego społeczeństwa, dającego w ten sposób wyraz hołdu dla Wodza Narodu, zainteresowała wszystkie sfery naszego miasta. Do Komitetu Budowy wpływają stale ofiary, począwszy od wysokich kwot, aż do najskromniejszych sum, które ze względu na liczebność ofiarodawców dają pokaźne rezultaty.

W ubiegłym tygodniu do Komitetu wpłynęły następujące ofiary:

Spółdzielczy Bank Przemysłowców w Łodzi	zł. 3000.—
VII-my Urząd Skarbowy składka miesięczna	11.—
II-gi Urząd Skarbowy składka miesięczna	18.50
III-ci Urząd Skarbowy składka miesięczna	16.30
V-ty Urząd Skarbowy składka miesięczna	12.—
XIII-ty Urząd Skarbowy składka miesięczna	15.50
Izba Skarbowa Wydział I-szy	33.50
Izba Skarbowa Wydział II-gi	55.50
Izba Skarbowa Wydział IV-ty	23.50
Komenda Wojewódzka P. P.	20.—
Komenda Pol. P. m. Łodzi w 10 komisariatami	308.20
II-gi Komisariat PP.	12.00
V-ty Komisariat PP.	19.10
XIII-ty Komisariat PP.	6.40
Rezerwa Konna PP.	13.67
Izba Rzemieślnicza	100.—
Sąd Okręgowy	90.—
Rzeźnia Bałucka	1000.—
Bank Spółek Niemieckich	200.—
P. Sedzia Konarzewski	2000.—

Wszystkim ofiarodawcom Komitet składa tą drogą serdeczne podziękowania. Daleje ofiary prosimy wnieść do Banku Gospodarstwa Krajowego i Związku Spółek Zarobkowych na rachunek Komitetu Budowy Domu-Pomnika im. Marszałka Piłsudskiego.

PROGRAM WYKŁADÓW NA SPOŁECZNYM UNIWERSYTECIE POWSZECHNYM

przedstawia się następująco:
19 marca — dyr. Olszewski — Komunalne kasy oszczędności i ich znaczenie w życiu gospodarzem;
mjr. Lejczak — Współczesne zagadnienia polityczne.

21 marca — prof. Sauter — Charakterystyka najważniejszych konstytucyj;
mjr. Lejczak — Z tajemnic ludzkiej duszy.
23 marca — sędzia Rzewski — Sprawa polska podczas wojny światowej;
prof. Wilbik z Warszawy — Filozofia a życie. — Wstęp wolny dla byłych słuchaczy S. U. P.

WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW KOŁA ŁÓDZKIEGO ZW. BIBLIOTEKARZY POLSKICH.

Dnia 20 marca r. odbędzie się Walne Zebranie członków Koła Zw. Bibliotekarzy Polskich w lokalu Biblioteki Publicznej (Andrzeja 14) o godzinie 19 m. 30 wiecz. w pierwszym i o 20-ej w terminie drugim. Na porządku dziennym sprawozdanie z działalności Zarządu i wybór nowych władz Koła.

KOMUNIKAT TOW. DANTE ALIGHIERI.

W środę, dnia 21 marca o godz. 8.30 wiecz. w lokalu Tow. przy ul. Narutowicza 32 p. dr. Stefania Zahorska wygłosi odczyt pt. „Młodzieńcze lata włoskiego baroku (anarchia i dyscyplina)“.

Nowy kurs języka włoskiego dla początkujących uruchomiony zostaje w pierwszych dniach przyszłego tygodnia i odbywać się będzie w poniedziałki od godz. 8.30 do 10 wiecz. Zapisy i informacje w sekretariacie Tow. w środy 6-7 wiecz. i w soboty 12-1 przedpołud.

Z KOŁA NAUCZYCIELSKIEGO PRZY RADZIE GRODZKIEJ BBWR.

Zarząd koła nauczycielskiego przy Radzie Grodzkiej BBWR zwraca się z apelem do członków Koła o gremjalne wzięcie udziału w uroczystościach imiennych Marszałka Piłsudskiego.

W szczególności w uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej, ufundowanej przez Kolejerzy, na dworcu Łódź-Fabryczna, w niedzielę o godz. 12-ej, w akademii urządzonej przez Instytut im. St. Żeromskiego w sali Rady Miejskiej w niedzielę, dnia 18 bm, o godz. 19-ej i w akademii ogólnej w poniedziałek o godz. 20.30 w Teatrze Miejskim.

Potężna epopea filmowa Życie prywatne Henryka VIII

Dla uniknięcia zatrucia przy oczyszczaniu dołów biologicznych.

W ostatnich dniach zanotowano kilka tragicznych wypadków, przy czyszczeniu dołów i filtrów biologicznych w domach łódzkich.

Wobec powyższego wczoraj wydział zdrowotności publicznej przesłał do wszystkich właścicieli domów zarządzenie, przypominające o niebezpieczeństwie jakie grozi obsłudze filtrów i nakazujące stosowanie jaknajdalej idących środków ostrożności. Niebezpieczeństwo jest wielkie zwłaszcza na początku wiosny, z tego względu powinny być przy filtrach zainstalowane spec-

jalne rury, odprowadzane na dach domów, by gazy mogły się u góry rozcieńczyć i rozplynać. Szczególną uwagę należy zwrócić na mostek bezpieczeństwa, który ochrania obsługę filtra przed utonięciem. Wszelkie naprawy muszą być dokonywane przez dwie osoby, by w razie nieszczęśliwego wypadku, tonący lub zatruty mógł uzyskać na tychmiastową pomoc.

Nadto właściciele domów muszą należycie odkażać ścieki chlorkiem. W wypadku zaniedbania, pociągani oni będą do odpowiedzialności karnej.

Tragedja rozbitków z „Czeluski“

Depesze rozniósł po całym świecie wiadomość o katastrofie okrętu „Czeluski“. Żołęga opuściła tonący okręt i rozbiła obóz na lodzie. — W tej krainie mroków, smutku i śmierci, o tysiąc mil od ludzkich osiedli! Nie pierwsza to katastrofa na morzu Arktycznym. Liczne pokolenia śmiertelnych marynarzy od stuleci szukały najkrótszej drogi przez Północ — z Azji do Ameryki. — Kto złoży ofiary tego wiel-

kiego przedsięwzięcia. Znakomitym przyczynkiem do dzieł tych bohaterów zmagających człowieka z surową naturą jest film o. t. „Orły na uwiezi“, wyświetlany obecnie w kinie „Roxi“. Ilustruje on epopeję nieustraszonego żeglarza i ostatecznie zwycięstwo ducha ludzkiego w walce ze ślepiem i okrutną siłą natury. — Mrokiem, Morzem i Śmiercią Polska Polnoć.

Wkrótce ukaże się jedno z najpiękniejszych zjawisk ekranu, najbardziej uduchowiona artystka świata

DOROTHEA WIECK „CIEN SZCZĘŚCIA“

w czarującym poemacie miłości i poświęcenia według dzieła znakomitego hiszpańskiego poety Martinez de Sierry „KOLYSANKA“

Sport

Święto sportowe

r rocznicę „Pierwszej Kadrowej“

Tegoroczne Święto Sportowe w rocznicę „Pierwszej Kadrowej“ zapowiada się b. bogato i obejmuje cały szereg nowych gałęzi sportu.

Do dorocznego święta sportowego legionistów wprowadzono zawody piłki nożnej, lekkoatletyczne, pływackie i inne.

Szczegółowy program święta podaje dzisiejszy „Express“.

Mistrzostwa Polski w ciężkiej atletyce rozpoczęły się w dniu wczorajszym

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Łodzi atletyczne mistrzostwa Polski przy udziale reprezentantów okręgów śląskiego, warszawskiego, poznańskiego, pomorskiego i łódzkiego.

W imieniu organizatorów Zarządu dokonał otwarcia mistrzostw p. Kuczyński. Skończył dłuższe przemówienie wygłosił komendant Okręgowego Urzędu W. F. i P. W. pułk. dypl. Gabrys. Uroczystość otwarcia zakończona została wzniesieniem okrzyków na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta, Marszałka Piłsudskiego.

W godzinach popołudniowych rozpoczęły się przedboje, które trwały do późnych godzin wieczorowych.

Mistrzostwa, które odbywają się w sali przy ul. Piotrkowskiej 243, zakończone zostaną w dniu dzisiejszym około godz. 10-ej wieczór.

Dział oficjalny Ł. Z. O. P. N.

Komunikat Zarządu Nr. 13 z dnia 16 marca 1934 r.

- 1) Poleca się ZRKS Sztern wpłacenie do ŁZOPN sumy zł. 25, którą to sumę ZRKS Sztern (Łódź) dłużny jest Union-Touringowi. — Termin wpłaty do dnia 23 bm.
- 2) Wzywa się wymienione poniżej kluby do wpłacenia Union - Touringowi dłużnych sum do dnia 23 marca 1934 r.: Makabi (Łódź) — zł. 50; Jordan — zł. 10; Bar-Kochba — zł. 10.
- 3) Wzywa się wymienione poniżej kluby do wpłacenia TG Sokołowi (Pabjanice) dłużnych sum do dnia 23 marca 1934 r.: Krusche Ender — zł. 2.50; Makabi (Pabjanice) — zł. 30; TUR (Pabjanice) — zł. 4.60; Sztern (Pabjanice) — zł. 10.

Union Touring-Hakoah 7:0 (2:0)

Wspaniałe zwycięstwo mistrza Łodzi

Na boisku przy ul. Wodnej odbył się w dniu wczorajszym towarzyski mecz piłkarski między Hakoahem a Union Touringem zakończony zupełnie nieoczekiwanie wysokocyfrowym zwycięstwem gospodarzy w stosunku 7:0 (2:0).

Union Touring, który znajduje się już w pełni formy, miał bezustanną przewagę, zdobywając bramki ze strzałów Klimczaka (4), „Beckera“ (2) i Chojnackiego (1).

Hakoah, który wystąpił z nowopozyskanym zawodnikiem Grinbaumem grał b. słabo. Sędziował p. Winiarski. Szczegółowe sprawozdanie w „Expressie“.

Z FRONTU WALKI O UNORMOWANIE KOMUNIKACJI Z PRZEDMIEŚCIEM.

Doniosła inicjatywa mieszkańców przedmieść, którzy walczą o unormowanie niżej wymienionych stacji komunikacyjnych ze środowiskiem, nie słabnie.

Na jednym z ostatnich zebrań mieszkaniowej komisji, wyłonili ze swego grona specjalną komisję, której zadaniem będzie dopilnowanie rychłego zrealizowania swych postulatów.

Postanowiono również wysłać w dniach najbliższych ponowną delegację do p. Komisarza Rządowego, który zainteresował się dotychczasowymi żądaniami mieszkaniowej komisji, i przystąpić do poparcia osobistą interwencją.

Delegacja prosić będzie p. Komisarza o jak najrychlejsze przychylenie załatwienie tej pilnej sprawy, gdyż istniejący stan obecny dotkliwie w kleszenie ubogich robotników, którzy przeważnie przedmiemia te zamieszka-

KOŁO ŚRODOWISKOWE PRACOWNIKÓW KINEMATOGRAFICZNYCH PRZY RADZIE GRODZKIEJ BBWR

14 marca r. odbyło się w lokalu Rady Grodzkiej BBWR, organizacyjne zebranie Koła Środowiskowego Pracowników Kinematograficznych przy Radzie Grodzkiej BBWR.

Zebrańce zajął p. E. Kowalecki wygłosił krótki referat organizacyjny. Zarząd Koła przyjął uchwałę, jak następuje: procesem M. B. Kowalecki, sekretarzem A. Łukaszewicz, skarżącym p. J. Brendler.

ZABAWA DZIECIECA.

Komitet Zabawowy Związku Obywatelskiej Pracy Kobiet w Łodzi zaproszonym dzieciom, że będzie się w lokalu własnym przy Kościuszki Nr. 57 zabawa dla dzieci o godz. 4-ej po południu.

W programie wesole atrakcje, tańce i smaczny bufet i cały szereg miłych niespodzianek.

Z WYSTAWY PRÓB I WZORÓW.

Wystawa prób i wzorów przemysłu węgla otwarta uroczystie w ub. sobotę w lokalu Banku Handlowego w Łodzi (Al. Kościuszki 15) cieszy się dużym zainteresowaniem. Wśród gości obecni przedstawiciele władz państwowych, rad miejskich i szereg społeczeństwa łódzkiego, dowodem jest wzrastająca ostatnio frekwencja zwiedzających.

Zarówno odczyty, jak i imprezy organizowane w okresie trwania wystawy stanowią cenne i urozmaicone atrakcje dla zwiedzających, dla których prawdziwie kulturalną atrakcją jest szczególnie przepiękna wystawa obrazów mistrzów polskich i obcych, zebrana przez wybitnego artystę i kolekcjonera, pana salon sztuki Abe Gutajnera w Warszawie. Wśród obrazów znajdują się dzieła sławnych artystów, jak: Stronkowski, Strogonow, Galicynow i Sierozimski.

Dziś 2 przedstawienia o g. 4 pp. i 8 pp. Po cenach zniżonych od 45 gr. — 2.20 Komedja muzyczna

„No, no, Nanette“ w Teatrze „RZMAITSKO“

Cegielniana 27 (daw. Teatr Miejski)
LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIEWSKI przyjmuje.
od 9-3 w domu przy ulicy Gdańskiej 37
tel. 232-55
od 4-7 w lecznicy
Piotrkowska 294
(przy Górnym Rynku)

Tomaszów Mazowiecki.

TO BĘDZIE ZWOLNIONY OD PODATKU LOKALOWEGO.

Jak już donosiliśmy, związek Z. Z. Z. skierował u kierownika Ekspozytu Urzędu Skarbowego, p. Henryka Dąbrowskiego, w sprawie umorzenia zaległych podatków od lokali bezrobotnym. Celem zaczerpnięcia bliższych informacji odnośnie tej kwestji, zwróciliśmy do pana kierownika Dąbrowskiego. Umorzeniu podlegają zaległe podatki lokali do dnia 31 grudnia 1931 roku, należne od bezrobotnych, którzy zarejestrowani są w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy i są — przednie byli — uprawnieni do pobierania zasiłków, a obecnie pracy poszukują.

Ugry te natomiast nie przysługują bezrobotnym fizycznym, czy też ułomnym, którzy pracę sami porzucili. Umorzeniu podlegają podatki od lokali do trzech izb włącznie.

Ustawa ta nie dotyczy bezrobotnego posiadającego sublokatora zarobkowego. W dalszym wypadku podatek ma być bezwzględnie uiszczony i podatek będą zatwierdzone odmownie.

Do zapłacenia podatku zobowiązane są tylko osoby, które zawarły umowę najmu, lecz i członkowie ich rodzin, który spowinowaczone, wspólnie zajmują lokal, a nie będące sublokatorami. Wobec, chociaż główny lokator pozostaje bez pracy, a ktoś z rodziny współzajmujący lokal, zarobkuje, — podatek zaległy musi być bezwzględnie uiszczony.

Bezrobotni, którzy będą się ubiegać o umorzenie podatku od lokali, winni wyżej dane wziąć pod uwagę.

Podania w sprawie anulowania podatku od lokali należy kierować do Ekspozytu Urzędu Skarbowego w Tomaszowie.

„PAN Z TOWARZYSTWA” W TEATRZE MIĘSKIM NA DOCHÓD K. S. „REZERWA”.

piątek, dnia 23 b. m. o godz. 20 m. 45. Miejski teatr ul. Śródmiejskiej 13 wywieszą wesołą farsę p. t. „Pan z towarzystwa” w wykonaniu pp. Bronowskiej, Wasilutynskiej, Fikowskiej, pp.: Snaya, Szletyńskiego i Mrozińskiego w rolach głównych. Przedstawienie to zakupione zostało przez powstającą K. S. „Rezerwa” na zasilenie funduszu.

„Lech” przybywa do Gdyni

Poświęcenie nowego statku odbędzie się 21-go b. m.

Gdynia, 17 marca. Dnia 15 b. m. wyszedł z Anglii (New-Castle o/Tyne) nowozbudowany statek „Lech” dla Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego. Za kilka dni przybędzie do Gdyni, gdzie dnia 21 b. m. zostanie poświęcony.

Statek ten budowany był w stoczni angielskiej Swan, Hunter, Wigham, Richardson. Budowę jego rozpoczęto na początku września 1933 r. a ukończono na została w końcu ubiegłego miesiąca. Jest to typ nowoczesnego statku towarowego z ochronnym pokładem o nośności 2000 tów. Długość statku wynosi 89 m., szerokość 12 mtr., objętość ładowni 130.000 stóp³, 160.000 stóp dla zwykłego ładunku oraz 63.000 dla ładunków chłodzonych.

Lekarz z Bełchatowa skazany na więzienie

Sensacyjne zeznania opublikowane w procesie

Piotrków, 17 marca. W sądzie okręgowym w Piotrkowie odbyła się swojego czasu rozprawa kar na przeciwko lekarzowi z Bełchatowa, dr. Kowalewskiemu, oskarżonemu o spowodowanie śmierci pacjentki, p. Sztajerowskiej, na tle niedozwolonego zabiegu ginekologicznego.

Sąd piotrkowski skazał dr. Kowalewskiego na 2 lata więzienia oraz pozabawienie praktyki lekarskiej na okres lat 5ciu. Wyrok ten zatwierdził sąd apelacyjny w Warszawie.

Obecnie, jak się dowiadujemy, dr. Kowalewski skierował prośbę o uwolnienie do Pana Prezydenta. W związku z tym ukazał się w prasie sensacyjny list p. S. Woiciechowskiego, który stwierdza, iż zabiegu spędzenia płodu dokonała żona lekarza, a nie dr. Kowalewski. Rewelacyjne to zeznanie p. W. opublikował, idąc za głosem własnego sumienia, widząc niesłuszną krzywdę ludzka.

Sprawa ta żywo jest komentowana w sferach inteligencji w Bełchatowie i ostateczny jej rezultat jest oczekiwany z wielkim zainteresowaniem.

NOTOWANIA BAWELNY

NOTOWANIA BAWELNY
NOWY YORK — loco 12,35, marzec 12,06, kwiecień 12,10, maj 12,15, czerwiec 12,20, lipiec 12,25, sierpień 12,30, wrzesień 12,34, październik 12,39, listopad 12,41, grudzień 12,50, styczeń 12,55.
NOWY ORLEAN — loco 12,27, marzec 12,06, maj 12,16 — 12,17, lipiec 12,25, październik 12,38, grudzień 12,48, styczeń 12,52, tendencja stała.
LIVERPOOL — loco 6,62, marzec 6,28, kwiecień 6,26, maj 6,25, czerwiec 6,23, lipiec 6,22, sierpień 6,21, wrzesień 6,21, październik 6,20, listopad 6,20, grudzień 6,21, styczeń 6,21, luty 6,21, marzec 6,23.
EGIPSKA — loco 8,85, marzec 8,60, maj 8,54, lipiec 8,55, październik 8,40, listopad 8,41, grudzień 8,36, styczeń 8,34.
UPPER — loco 7,24, marzec 6,95, maj 6,92, lipiec 6,92, październik 6,91, listopad 6,91, grudzień 6,93, styczeń 6,96.
BREMA — loco 14,07, marzec —, maj 13,58, lipiec 13,86, październik 13,95, grudzień 14,02, styczeń 14,07.
ALEKSANDRJA (Sakkelarids) — marzec 15,50, maj 15,74, lipiec 15,87, listopad 15,87, styczeń 15,90, marzec —.
ASHMOUNI — kwiecień 12,30, czerwiec 12,39, październik 12,47, grudzień 12,51, luty —.

Matki! Zapisujcie niemowlęta do „Kropki Mleka”

Zwolnienia Torglera domaga się grupa działaczy angielskich.

London, 17 marca.

Specjalny komitet, prowadzący akcję na rzecz zwolnienia oskarżonych w procesie o podpalenie Reichstagu, wyśtosował do kanclerza Hitlera memoriał, w którym domaga się zwolnienia Torglera. Pod memoriałem złożono 111 podpisów, w tej liczbie 7-iu członków Izby Gmin, dwóch członków Izby Lordów, wyższych dostojników kościelnych, profesorów, powjeściopisarzy, uczonych, przemysłowców i działaczy Labour Party.

ARTYŚCI RADJOWI W ŁODZI.

Dzisiaj w sali Spiewaków przy ul. 11-go Listopada 21 odbędzie się dwa występy artystów radiowych, zorganizowane przez Łódzkie Radio na rzecz budowy zakładu dla dzieci ociemniałych w Województwie Łódzkim.

O godz. 12.30 dana będzie specjalna impreza dla dzieci i młodzieży z udziałem pana Henryka Ładosza, popularnego wujcia radiowego, śpiewaczki operowej pani Anieli Szlemińskiej oraz doskonałego chóru Państw. Gimn. Żeńsk. im. E. Szczanieckiej, znanego z występów przed mikrofonem Polskiego Radja, pod dyktando pana prof. Józefa Pawłowskiego.

Tegoż samego dnia o godz. 20.45 w tej samej sali dany będzie wielki koncert dla dorosłych. Obok znanego piosenkarza i recytatora pana Henryka Ładosza wezmą udział: znakomita śpiewaczka operowa pani Anieli Szlemińska, popularny piosenkarz Stefan Witas-Nowita, oraz jedyny w Polsce oryginalny chór recytatorów kościelnych „Te 4”.

Po występach wieczorowych o godz. 12-iej w nocy przy dźwiękach doskonałej orkiestry i przy własnym bufoje powitanie Solentantów: Józefinek i Józefów.

Bilety wejścia w cenie gr. 50 dla dzieci na przedstawienie południowe i wieczorem dla dorosłych w cenie od zł. 2 do zł. 4 do nabycia w Sekretarjacie Ł. R. R., ul. Piotrkowska 106 (pr. of., I piętro), a w dniu imprez w kasie.

Z INSTYTUTU PROPAGANDY SZTUKI

Nowa wystawa Instytutu Propagandy Sztuki (park Sienkiewicza) cieszy się stale wzrastającą frekwencją i zwiedzana jest bardzo licznie zarówno przez miłośników sztuki, szerokie warstwy publiczności łódzkiej, jak i młodzież szkolną. Na wystawie reprezentowanych jest 104 artystów malarzy z całej Polski. Wystawa „Salon Warszawski” jest bardzo interesująca zarówno ze względu na różnorodność tematów, jak i technik artystycznych. Instytut (park Sienkiewicza) otwarty codziennie od g. 11 — 20-iej.

ZAWIADOMIENIE.

Podajemy do wiadomości P. T. Publiczności, że powierzyliśmy sprzedaż wyrobów naszego pełnym wyborze po cenach ściśle fabrycznych

firmie B. LITWIN sp. z o. o. w Łodzi
UL. PIOTRKOWSKA 109.
Faw. Wyrobów trykotowych i dzianych JAKÓB HIRSZBERG I WILCZYŃSKI S. A.

Koncesj. przez Przedst. Handl. Z. S. R. R. w Warszawie
PACZKI do ROSJI NA ŚWIĘTA
MACA, SZMALEC, KIEŁBASA, MAKA
(ceny znacznie niższe)
przyjmuje
S. DISZKIN S. A. Piotrkowska 8
oraz wszystkie oddziały i zastępstwa.

Do akt Nr. Km. 1566 1933 r.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rew. 4. St. Zajkowski, zamiesz. w Łodzi, przy ul. Narutowicza 35, na podstawie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 marca 1934 r. o godz. 13-iej przy ul. Przejazd Nr. 40, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości: mebli, oszacowana na łączną sumę zł. 1.150, które oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 7 marca 1934 r.
Komornik: ZAJKOWSKI.

Do akt Nr. Km. 7 1934 r.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rew. 4. St. Zajkowski, zamiesz. w Łodzi, przy ul. Narutowicza 35, na podstawie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 28 marca 1934 r. o godz. 13-iej przy ul. Północnej Nr. 8, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości: naczyń porcelanowych i szklanych, oszacowanych na łączną sumę zł. 1.485, które oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 13 marca 1934 r.
Komornik: ZAJKOWSKI.

ZAKŁAD KRAWIECKI Felixa Kuśmierskiego
został przeniesiony
na ul. Wólczańską 119
Przyjmuje wszelkie zamówienia pg. ostatnich modeli.

OGŁOSZENIE.
Syndyk tymczasowy masy upadłości firmy Wykończalnia i Farbiarnia Ludwik Kaiserbrecht, w. Wilhelm i Ernest Kaiserbrechtowie oraz małżonkowie Lipiński, na mocy art. 502 K. H. wzywa wierzycieli powyższej upadłości, aby w ciągu dni 40 stawili się osobiście lub przez pełnomocników z dowodami, uprawniającymi ich należności do kancelarii jego przy ul. Andrzeja 3 w godzinach 18 — 20-iej i oświadczyli, z jakiego tytułu i do jakiej sumy są wierzycielami oraz aby złożyli u niego tytuły swych wierzytelności.
Sprawdzenie wierzytelności, na mocy art. 503 i nast. K. H. odbędzie się w obecności Sędzię Komisarza w dniu 8 maja 1934 r. o godz. 10-iej w kancelarii Wydziału Handlowego Sadu Okręgowego w Łodzi, przy ul. Pl. Dąbrowskiego Nr. 5. Sala III.
Syndyk tymczasowy
Zygmunt Albrecht
adwokat.

FABRYKA LISTEW DO RAM
ram do firanek oraz oprawa obrazów po cenach fabrycznych
STYL RAM, Łódź
Wł. J. KRĘŻLEWSKI, Gdańska 105, przy Andrzeja
telefon 180-80

Syndyk tymczasowy masy upadłości firmy „K. E. Philipp” oraz jej właściciela Karola Edwarda Philippa zawiadamia, że Sąd Olegowy w Łodzi w Wydziale III Handlowym wyznaczył nowy ostateczny 15-dniowy termin sprawdzenia wierzytelności.
Sprawdzenie wierzytelności odbędzie się w dniu 3-go kwietnia 1934 roku o godz. 11-iej w kancelarii Wydziału Handlowego Sadu Okręgowego w Łodzi, Plac Dąbrowskiego Nr. 5, sala III.
Wierzyciele, którzy w zakreślonych terminach nie zarecą za rzetelność i prawdziwość wierzytelności ulegną skutkom wskazanym w art. 513 Kod. Handl.
Syndyk tymczasowy
Michał Lewiński
Adwokat
Łódź, ul. Andrzeja 42.

AKWIZYTOR
do odlewni żelaza i fabryki maszyn na prowincję
poszukiwany
oferty sub
„zdolny akwizytor”
do biura ogłoszeń „S. Fuchsa”
Piotrkowska 50
Dwa dywany
oryginalne perskie albo ręczne, wielk. 2 i pół na 3 i pół do 3x4 kupię okazjnie. — Oferty sub „Perskie” do Administracji Republiki.

Do akt Nr. Km. 200 i 344 1934 r.
OBWIESZCZENIE.

Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rew. 4. St. Zajkowski, zamiesz. w Łodzi, przy ul. Narutowicza 35, na podstawie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 24 marca 1934 r. o godz. 13-iej w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 136 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: samochodu czterokołowego firmy „Skoda”, oszacowanego na łączną sumę zł. 6.000, który można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 10 marca 1934 r.
Komornik: ZAJKOWSKI.

Matrymonialne

USTOSUNKOWANY swat zechce po dać swój adres sub „W. Z.”.
SZANOWNA Pani, posiadająca zaciszny kąciak, zapozna Pana o łagodnym charakterze. Oferty pod Adicją.
MŁODY mężczyzna, na stałej posadzie, mający zł. 7.500,— w nieruchomościach nawiąże korespondencję z podobną panną. Cel pokaże przyszłość. Oferty do „Republiki” pod „Wjona”.

LAKIERNIK-MALARZ

przyjmuje wszelkie roboty w zakresie wchodzące, jak: samochody, powozy, meble i

PISANIE SZYLDÓW

Gazowa 7. m. 2, parter (Kozłny).

DROBNE ogłoszenia w „Republice” a najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora. 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój. 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz. 4) kupić oskołwiek okazjnie. 5) dostać posadę. 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki”.

„Czystość”

Piotrkowska 44, telefon 167-45
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, fraterowanie oraz sprzątanie biur, pole. Czystość szyb

ZAWSZE UDANE PIECZYWO!

Z listu gospodyni:

„Używam stale i wszystkim polecam znakomity proszek do pieczenia „DAWA“ D-ra WANDERA, gdyż między innymi posiada on jeszcze tę wielką zaletę, że nie zostawia w pieczywie żadnego posmaku. **Przy użyciu proszku „DAWA“ miałam zawsze udane pieczywo.**”

Proszek do pieczenia wartości kilku groszy, decyduje o udaniu się pieczywa wartości kilku złotych, chcąc więc zapewnić sobie „Święcone“ zdobne w piękne pieczywo, pamiętajcie przy zakupach świątecznych o proszku „DAWA“ D-ra WANDERA“. Należy zwracać uwagę na znak ochronny i firmę DR. WANDER, która ręczy za jakość.

ROGER & GALLET

PARIS

NOWY PUDER VERA-VIOLETTA

ROGER & GALLET
TO WYNIK
150-LETNIEGO DOŚWIADCZENIA W DZIEDZINIE KOSMETYKI
3 WIELKOŚCI, 3 CENY,
ALE GATUNEK TYLKO JEDEN: NAJWYŻSZY

Lecznica

chorób
uszu, nosa i gardła

ZE STAŁEMI ŁÓŻKAMI
Lekarze ordynujący:
Dr. Dr. A. WOLYŃSKI, J. IMICH
PIOTRKOWSKA 55.
Fr. I p, Tel. 174-74. 30-2

Jeśli chcesz mieć garnitur wykonany z elegancją i gustem a tanio, udaj się do pracowni

W. Zaworski

Andrzeja 3.

Ani jednej plamy!

Każda gospodarna Pani powinna dbać o wygląd podłogi w swoim mieszkaniu. Podłoga zaciągnięta zaprawą „JASNEJ SŁONCA“ jest lśniąca i bez plam. Polyskująca podłoga świadczy, że Pani domu dba nie tylko o elegancję, ale i o higienę. Zaprawa „JASNEJ SŁONCA“ farbuje momentalnie białe podłogi na mahoń lub orzech. 95-2

Yamile

niezrównane
OLÓWKI DO
TYLKO NAPISEM
YAMILE, PARIS FRANCE

PRZEDSTAWICIEL: A. WEINSTEIN WARSZAWA, PODKARSKA 25-2

2 ZDOLNYCH ZASTĘPCÓW LOSOWYCH POSZUKUJE.
Zgłoszenia Hotel Savoy, 18 i 19 bm., godz. 10-16. 25-2

Zapewnisz sobie byt!!!

Ucząc się KROJU, SZYCIA, MODELOWANIA na
Kursach Kroju i Szycia
zatwierdzonych przez M. W. R. I. O. P.
F. GRYNBLATOWEJ.

Nauka odbywa się według najnowszych systemu szkół i akademii paryskich. (Małe grupy) Nauka dostępna i jasna dla szerokiego mas. Oprócz nauki kroju odbywa się nauka modelowania na materiałach według patronów i żurnali paryskich.

Kurs trwa 3 miesiące i kosztuje tylko 75 zł. Za gruntowne nauczanie gwarancja. Kończącym świadectwa według wzoru ustalonego przez Kuratorium w Warszawie.

UWAGA! Wykonuje najtrudniejsze fasony sukien na papierze lub płótnie według żurnali i patronów.

F. GRYNBLAT

Zawadzka 36, m 3
tel. 231-03.

Ratujcie zdrowie

Powagi świata lekarskiego stwierdziły, że **75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.** Chory żołądek jest główną przyczyną powstawania najrozmaitszych chorób, — zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materii.

ZIOŁA Z GÓR HARCU

D-ra LAUERA

Jak to stwierdzili wybitni lekarze, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję, są łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów, trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm.

Cena pudełka Zł. 1.50; podwójne pudełko Zł. 2.50
Sprzedaż w aptekach i drogeriach (skł. aptecznych).

Pracownia konfekcji dziecięcej

Ludwika Endwajskiej

ul. 11-go Listopada 11, m. 21

poleca się nadal Szan. Klienci.

ZAKŁAD WYPOCZYNKOWY „Śródborowianka“

w Śródborowie. Komfort, spokój, wygoda. Doświadczona kuchnia. Oszklone łóżalnie. Lekarz stałe w Zakładzie. Telefon Warszawa, Podmiejska 1, „Śródborowianka“.

PROSZKI „KOWALSKINA“

STOSUJE SIĘ PRZY UPORCZYWYM BÓLACH GŁOWY

KONIECZNIE ZE ZNAKIEM „SERCE W DIERŚCIENIU“
FABRYKA CHEM-FARMAK „KOWALSKI“ WARSZAWA

WÓZKI DZIECIĘCE — ŁÓŻKA METALOWE

w największym wyborze po cenach najniższych

w najstarszej firmie

I. B. Wołkowyski

NARUTOWICZA 11, tel. 137-70
!!! Uwagać na adres!!! 20-3

PRZY CHOROBAH WĄTROBY

ZŁEJ PRZEMIANY MATERJI,
KAMIENIACH ŻÓLCIOWYCH

stosuje się zioła

„Cholekinaza“

H. NIEMOJEWSKIEGO

WSKAZANIA:
Cholekinaza Nr. 1 — przy stolcach normalnych
Cholekinaza Nr. 2 — przy skłonności do obstrukcji
Cholekinaza Nr. 3 — przy uporczywej obstrukcji
— Żądać w aptekach i składach aptecznych. —

Dr. med. T. Niemojewski przenosił przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Koszykowej 1 na ul. Wiejską 2 (obok Sejmu)

OPONA ENGLEBERT

jest najpewniejsza

Przedstawiciele:

Dom Handlowy LANDECKI i HOFMAN
Łódź, Andrzeja 6
tel. 100-34

Fryzjer damsko-męski

na stałe potrzebny w zakładzie fryzjerskim przy ulicy Piasecznej 20, m. 1

Tramwaj 1, albo 11

LEKARZ DENTYSTA

E. CYPIN - KRENICKA

Przejazd 36

lewa oficyna I p.
godz. przyjęć 4-8 wiecz.

NA WYPŁATY! NA CZASIE!

Uplekszajcie wasze pokoje! Dla urzędników i urzędniczek najtańsze ceny, najdogodniejsze warunki. Firanki — odpasowane i na metry, kapy, kołdry, podpinki, portjery, narzutki, gobeliny, chodniki, obrusy, ręczniki, ściereczki, prześcieradła, białe towary, wospy, materacowe i wiele innych artykułów poleca

LEON RUBASZKIN,
KILIŃSKIEGO 44.

Poszukiwane ekspedjentki

branży obuwianej i półcóżosniczej oraz praktykantki o milej powierzchowności.

Oferty sub: „AK“ 20-2

Do akt Nr. Km. 43 1934 r. OBWIESZCZENIE.

Komornik Sadu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 4-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Narutowicza 35, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 27 marca 1934 r. o godz. 12 w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 61, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: różne pomoce szkolne, oszacowane na łączną sumę zł. 1.870, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 15 marca 1934 r.
Komornik: ZAJKOWSKI.

Węgiele

W PLOMBOWANYCH WORKACH DOSTAWA do mieszkań na zamówienie telefoniczne.
DZWONIĆ Tel. 185-51.
Punktualna dostawa. — Galicja pierwszorzedny.

KOLORYSTA - KOMPOZYTOR TKACKI

Nowości sezonowe
Po powrocie z zagranicy poszukuje pracy na stałe lub na godziny.
Sub „Kolorysta“ do administracji

MEBLI NIE KUPUJECIE PRZED OBRZEMNIEM U NAS!!!

Wytworzone w Niemczech, stołowe i gabinety gwarantującej trwałości poleca znana wytwórnia mebli

A. KOPROWSKI i H. DALMAN
ulica ZGIERSKA 56 (Batułki Rynek)

DUŻE PRZEDSTAWICIELSTWO

Poszukuje od zaraz kilka PANI inteligentnych i wymownych na 25 lat wżwyż na stałe i dobrze płatne posady. — Bez fachu i kaucji z naszym pouczeniem do pracy. Zarobek wysoki tygodniowy.

Panie zgłaszać się mogą z dokumentami poniedziałek i wtorek od 10 do 4-ej, Łódź, ul. Wólczańska 27 — „Hygieia“ parter.

POWAŻNY adwokat w Berlinie

złatwia sprawy finansowe nieruchomościowe. — Informacje, zapłaty sub „Adwokat“.

Zapisy

NA WIECZORNY KURS PRZEMIAW JARSKICH I SURÓWKOWYCH

przyjmuje kancelarja Szkoły Przemysłowej - Gospodarczej, ul. Wodna, tel. 177-73.

Do wynajęcia

sala oraz dwa pokoje z urywalnością telefonu i pianina na godz. poranne popołudniowe.

Oferty sub „Towarzystwo“ 25-2

Tylko krótki czas! DYWANY po bardzo niżonych cenach
J. ROTENBERG, Nowomiejska 1.

Dźwiękowy Kino-Teatr
"SZTUKA"
 Kopernika Nr. 16.
 Początek seansów o godz. 4-ej, w
 piątki, niedziele i święta o godz. 12-ej.
W dni następnym!

! Co znaczy miłość! Upojne pocałunki poznasz w najcudowniejszym filmie erotycznym
W TWOICH RAMIONACH

W rolach głównych:

Wamp ekranu JEAN HARLOW
oraz bożyszcze kobiet CLARK GABLE

Tylko krótki czas
pełnej likwidacji
 firmy
Siegelberg
 Piotrkowska 45

wyjatkowa okazja zakupu
 platerów, kryształów i porcelany
 po cenach do połowy
 niżonych.

Mace maszynową higieniczną z pierwszorzędnej
 maki po **CENACH PRZYSTĘPNYCH** polecają
Zjednoczeni PIEKARZE
 Śródmiejska 7, tel. 207-42
 i Piotrkowska 24, tel. 173-46

PRACOWNIA RĘCZNYCH ROBÓT, Piotrkowska 90
 tel. 155-99
 na nadchodzący sezon wykonuje: firanki, stopy, obrusy, kapy itp. pg. ostat-
 nich najnowszych modeli. Wykwintna damska bielizna.
CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

WODY KWIATOWE
 O NAJWYTWORNIEJSZYCH
 ZAPACHACH I BARDZO
 SILNEJ KONCENTRACJI
TO WODY KWIATOWE
"GILOT"
 PARIS - VARSOVIE
 Do nabycia we wszystkich pierwsz.
 perfumerjach i składach aptecznych

Przedłużajcie
Wasze życie.
 Życie można przed-
 łużyć, chorób u-
 niknąć, chorych le-
 czyć, słabych wzma-
 cnić, nieszczęśliwych pocieszać
Co jest źródłem
wszystkich chorób?
 Osłabienie systemu nerwowego,
 przynębnienie, strata osób bli-
 skich, zawody życiowe, obawa
 przed chorobą, zły system ży-
 ciowy i wiele innych przyczyn.
Pogodne
usposobienie
 jest najlepszym lekarzem! Jest
 tylko jedna droga, która prowa-
 dzi do uspokojenia, do podnie-
 sienia na duchu, do rozbudzenia
 nadziei, a drogę tę wskaże Wam
 broszurka, która może otrzymać
 każdy, kto o to prosi.
zupelnie darmo
 Z tej małej broszurki dowie się
 każdy, jak można w krótkim
 przeciągu czasu wzmocnić ner-
 wy i mięśnie, jak usunąć zme-
 czenie, utratę pamięci, znieche-
 cenie do pracy i wiele innych
 objawów choroby. Żądajcie tej
 broszurki, a przyniesie Wam ona
 wiele chwil radosnych i pew-
 nych nadziei.
 Adresować:
PANNONIA-APOTHEKE,
BUDAPEST 72
 Postfach 83, Abt. 137

PRACOWNIA SUKIEN
ZOFJA POTOKOWA
 PIOTRKOWSKA 101, telefon 173-68
powróciła i poleca ostatnie
modele paryskie

Uwaga GOSPODYNIE
 Wióry do drutowania podłóg są najlepsze, najtrwalsze i najstrzejsze
 tylko światowej sławy firmy St. Egydy z marką: „KOTWICA”, gdyż wy-
 rabiane ze stali szlachetnej.
 Wióry z marką „KOTWICA” kosztują 75 groszy, lecz za to jedna
 paczka całkowicie zastępuje inne 4-5 tańsze.
 Kto użyje raz, przekona się o ich dobroci i będzie używał zawsze
 tylko wióry firmy St. Egydy, Wiedeń z marką „KOTWICA”.
 Do czyszczenia wszelkich metali, żądajcie naszej welny stalowej
 z „KOTWICĄ”, która jest znakomitym środkiem do czyszczenia, szlifowa-
 nia i polerowania.
 Do nabycia w firmie Kosel i S-ka, Piotrkowska 98 i Przejazd 8. lub
 tel. 169-97.

Wootwarta Pracownia Sukien
Ranki Garelikówny
 z fachowym kierownictwem b. starszej panny
Wiry Ochrymska
 poleca najnowsze modele
wiosnę i lato
1934 r.
Piotrkowska 136
 telef. 144-73
 otwierają od czwartku, dn. 21 b. m.

Szkoła Kosmetyczna
Dr. med. Lewinsonowej
Piotrkowska 86
 daje prawo otwarcia gabinetu kosmet.
 w całej Polsce.
CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

Polsko-Palestyńska Izba Handlowa
Oddz. w Łodzi
 przyjmuje zapisy na wycieczki na TARGI LEWANTYŃSKIE w Tel-
 Awiwie.
 Zgłoszenia i informacje w lokalu Izby, Piotrkowska 113, w godz.
 biur. 10-13.30 i 16-18.30, w soboty od godz. 10 do 14. 35-4

Istniejąca od roku 1909, przy ulicy Piotrkowskiej № 86.
CENTRALNA LECZNICA ZĘBÓW i gabinet
 LEKARZA DENTYSTY dentystryczny 30-4
A. ŻADZIEWICZA
 przeniesione do własnego domu przy ulicy PIOTRKOW-
 SKIEJ № 164, parter, Telefon № 127-83.

DOKTOR
BROTMAN
 choroby WENERYCZNE,
 CZOPŁCIOWE I SKÓRNE.
 przyjmuje od 9-3 i od 7.30-9 wiecz.
 Panie od 3-4.
Władzka 38. Tel. 108-07
 chorobotnych i niezamierzonych u-
 stępstwo

Mentopinol - Glob
 środek przeciw gruźlicy, astmie i cier-
 pieniom dróg oddechowych.
„Uniwersal”
 leczy reumatyzm i wszelkie nerwobóle
„Hebrolin”
 środek przeciw liszajom, egzemie
 i łuszczycy.
Bobo - Glob
 przysypka dla dzieci,
 poleca Laboratorium przy Aptece
 Dr. Iar. ST. TRAWKOWSKIEJ
 w ŁODZI.

Zatw. przez wł. Państw.
Szkoła Kosmetyczna
Dr. med. Lewinsonowej
Piotrkowska 86
 daje prawo otwarcia gabinetu kosmet.
 w całej Polsce.
CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

KOLUMNA! Pensjonat „N. STYLOWY”
 został przeniesiony NA UL. WARSZAWSKA do arcykomfortowej willi
 SZCZECIŃSKIEGO tel. Nr. 11 i będzie, począwszy od dn. 15 marca
 r.b. czynny przez cały rok. Woda bieżąca w każdym pokoju. Willa ska-
 nalizowana. Wykwintna kuchnia rytualna, na żądanie również dietetyczna.
 Obsługa solidna! Ceny przystępne! Specjalne zamówienia na WIELKANOC
 JUŻ SA PRZYJMOWANE. Informacje w Łodzi Tel. 173-95.
 Kierowniczką: Fajermanowa i Kemowa.

LEK.-DENT.
KNOPFOWA
 przeprowadziła się na
Zachodnią 66
 front, I p., tel. 103-97
 przyjmuje od 3-7. 30-2

DR. MED.
Z. PINCZEWSKA
 położnictwo i choroby kobiece
 przeprowadziła się
Gdańska 74
 Tel. 108-01 — Przym. od 4-6.

Przedświąteczna sprzedaż
kwiatów
egzotycznych
 Z CELLONU
 po b. niskich cenach.
 Przybieranie wazonów.
 Nowość:
KOSZYCZKI Z KWIATAMI.
11 Listopada Nr. 63
 II p., front m. 12.

ASTMY
 Zastarzałe, różne
 kaszle są uleczal-
 ne powidłami zio-
 łowymi, od 1902 ro-
 ku. 3000 listów po-
 chwalnych jest do-
 przejrzenia na miej-
 scu, opis leczenia
 na żądanie. **S.Sil-**
wański, Brzeziń-
ska 33 26-1

DR. MED.
PIK
 Kościuszki 27, tel. 175-50
 choroby NERWOWE,
 nerwice i cierpienia nerwowo-
 seksualne.
 Godziny przyjęć 5-7-ej.

Lecznica Zębów i Jamy Ustnej
 egz. od 1900 r. 30-1
 Lek. dent.
H. PRUSS
 Piotrkowska 142, tel. 178-06
 Ceny znacznie niżone.

Matki!
 Zapisujcie
 swe dzieci do
„Kropli Mleka”
Pierwszorzędna Pracownia Krawiecko-Damska
S. Bujnowicza
 Andrzeja 1, róg Piotrkowskiej. Tel. 245-44.
 Przyjmuje zamówienia p-g najnowszych modeli
 Wykonanie solidne i punktualne. Ceny znacznie niżone.

Na sezon wiosenny i letni sprowadzilem z Paryża ostatnie

MODELE

okryć damskich i futer

P. HERSZKOWICZ Zawadzka 8, tel. 165-32. Ceny przystępne. Wykonanie wykwalif.

Nowoczesne KURSY

kroju — szycia i modelowania

zawierzone przez Minist. W. R. i O. P. LINY KAUFMAN

Piramowicza Nr. 2 róg Cegielnianej, 1p. front, tel. 207-23. Przyjmuje się zapisy od 10 r. do 7 wiecz. Po ukończeniu wydaje się dyplomy

Dźwiękowy Kino-Teatr „Przedwiośnie”

ZEROMSKIEGO Nr 74-76 (róg Kopernika) tel. 129-88

Dziś i dni następnych!

Nasza królowa ekranu

JADWIGA SMOSARSKA

w filmie p. t.

Prokurator Alicja Horn

na tle powieści Dolegi Mostowicza. — 100.000 ludzi czytało z zapartym tchem frapującą powieść. W pozost. rolach: ZOSIA MIRSKA, B. SAMBORSKI, FR. BRODNIEWICZ i LODA HALAMA. Nast. progr. LICYTACJA MIŁOŚCI w rol. gł. SARI MARITZA, H. MARSHALL. Dziś w niedz. 18. III o godz. 11 pp. Poranek dla młodzieży. Wyśw. będzie film „PIONIERZY TEXASU”, w roli gł. Billy COTY. 50-10

DR. MED. Z. DATYNER

UROLOG choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych ZACHODNIA 59a telef. 148-95 przyjmuje od 2-3 i od 6-8 wiecz.

LECZNICA „OMEGA”

Lekarzy specjalistów Gabinet dentystyczny GŁÓWNA 9, TEL. 142-42 Analizy lekarskie, opatrunki, zastrzyki. — Lampa kwarcowa. — Roentgen. Diatermia.

PORADA 3 ZŁ.

DR. MED. Juliusz Kokotek

CHOROBY WEWNĘTRZNE specjalista chorób zakaźnych

CEGIELNIANA 7 Tel. 163-90 godz. przyjęć 5-7.

Dr. Neumark

CHOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE I MOCZOPLCIOWE

Andrzeja 4 tel. 170-50

przyjmuje od 12-2 i od 6-8 w. w. niedz. i święta od 10-1. Dla Pań oddzielna poczekalnia. CENY LECZNICOWE.

DR. MED. Dorota Lewy

CHOR. PLUC Roentgen

Piotrkowska № 124

przyjmuje od 5-7.

Doktor H. SZUMACHER

Choroby skórne i weneryczne

PIOTRKOWSKA 56

tel. 148-62

od 1 i pół — 4, 6-9 wiecz. w niedzielę i święta od 10-1

Ceny lecznicowe.

DR. MED. M. Jakobson

CHIRURG SPEC. CHIRURGIA KOSTNA

(Złamania kości i zwichnięcia) D-ra Sterlinga 22

(N-Targowa) tel. 174-42

J. MOSZKOWICZ, ZAWADZKA 22, Tel. 137-30

najnowsze modele palt i futer na sezon wiosenny i letni Ceny niższe!

Szkoła Kosmetyczna

Zatw. przez Min. Opleki Społ. przy INSTYTUCIE „MIMAR” Łódź, NARUTOWICZA 9, telef. 122-09 przyjmuje zapisy od 19-20-ej Programy bezpłatnie.

Zakład Leczniczo - Wychowawczy

DLA DZIECI NERWOWYCH I COFNIĘTYCH W ROZWOJU

DR. MED. W. Spektorowej

Pabjanicka 55, tel. 188-03.

Przy zakładzie poradnia pedagogiczna otwarta w poniedziałki i środy od 12-2 pp.

w piątki bezpłatnie dla bezrobotnych. Przedpołudniowe komplety dla dzieci nerwowych i cofniętych prowadzone metoda specjalna.

75-2

DOKTOR Sołowiejczyk

POWRÓCIŁ CHOR. WENERYCZNE I SKÓRNE

Piotrkowska 99,

tel. 144-92, przyjmuje od 5-9 wiecz.

DOKTOR REICHER

SPECJALISTA CHORÓB SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH.

LECZENIE NIEMOCY PŁCIOWEJ. Południowa 28. Tel. 201-93.

przyjmuje od 8-11 rano i od 5-8 wiecz. w niedzielę i święta od 9-1.

DR. MED. L. NITECKI

SPEC. CHORÓB SKÓRNYCH WENERYCZNYCH I MOCZOPLCIOWYCH

NAWROT 32, Tel. 213-18

Przyjmuje od 8-10 rano i od 5-9 w. W niedz. i święta od 9-12 w poł.

DOKTOR KLINGER

spec. chor. wenerycznych, skórnych i włosów (porady seksualne)

Andrzeja 2, tel. 132-28

Przyjmuje od 9-11 rano i od 6-8 w. W niedz. i święta od 10-12.

Dr. MED. Al. Kopcowski

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Gdańska 37

Tel. 232-55, przyjmuje 7-8 wieczór.

Leczenie krótkimi falami radjowemi

Choroby stawów, kości, mięśni, nerwów, skóry, narządów wewnętrznych kobiecych i t. d.

w gabinecie terapii fizykanej Dr. POLAKA, Nawrot 7, Tel. 164-21.

DOKTOR Wołkowyski

Cegielniana № 4,

telefon 216-90.

chor. weneryczne, moczopłciowe i skórne

Przyjmuj od 9-1 i 5-9

W NIEDZIELE I ŚWIĘTA OD GODZINY 9-1-ej.

Gabinet kosmetyki i toaletowej Z. SZWALBE

dyplom uniwersytecki MONIUSZKI 1. Tel. 127-99.

Usuwanie wszelkich defektów cery. Usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpecących włosów.

Przyjmuje od 10-2 i 4-8 wiecz.

Lekarz-dentysta ALICJA WASZKIEWICZOWA

Pilsudskiego 74 tel. 233-11

przyjmuje od 10-1 i od 3-7.

DOKTOR W. Łagunowski

Piotrkowska 70, tel. 181-83.

CHOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE I MOCZOPLCIOWE.

Gabinet Roentgeno - leczniczy. Przyjmuje od 8.30-10 r., 1 do 2 i pół i od 6 do 8 i pół wiecz. W niedzielę i święta od 10-1.

Dr. 30-2

ul. Piotrkowska 200

róg Pustel Nr. tel. 194-03.

Choroby skórne i weneryczne przyjmuję wyłącznie kobiety i dzieci od 1 do 3 i od 7 do 8-ej

10 MINUT INDYWIDUALNEJ PIELĘGNACJI URODY.

Zaniedbując swoją cerę nie zdziwisz się, stwierdzając stopniowy i przedwczesny zanik urody. Racionalnej pielęgnacji potrzebuje Twoja twarz. Używając z przypadku kosmetyk sama sobie zaszkodzisz. Zabieg lub preparaty „IBAR” kremy, lotiony, pudry etc. indywidualnie stosowane przez Anne Rydel do rodzaju i defektów cery przy odpowiednich pouczeniach zapewni Pani długo, skórę czystą, delikatną, elastyczną, świeżą i zdrową INSTYTUT de BEAUTE zat. w r. 1924. Racionalna kosmetyka. Usuwanie owłosienia.

Szkoła kosmetyczna ANNA RYDEL, zatw. przez Władze Państw. PIOTRKOWSKA 92, front 1 p. CENY KRZYŻOSWE Oddział: ŚRÓDMIEJSKA 16.

DR. MED. T. RUNDZTEJNOWA

CHOROBY DZIECI Pomorska Nr. 7

tel. 127-84

przyjmuje od 4-7-ej.

Dr. med. SOMMER

Ul. 6-go Sierpnia 1, telefon 220-26.

choroby skórne, weneryczne i kobiece.

Od 9-1 i 5-9. Niedz. od 10-1.

Dr. Jan Polak

ul. NAWROT Nr. 7

Tel. 164-21.

choroby wewnętrzne i alergiczne (astma, pokrzywka, migrena, reumatyzm)

Godziny przyjęć 6-7.

Doktor Ludwik FALK

Choroby skórne i weneryczne

NAWROT 7, tel. 128-07

Przyjmuje od 10-12-ej i od 5-7-ej.

Dr. Jan Gołąb

choroby wewnętrzne i nerwowe

Zakątna 21

(róg Śródmiejskiej) tel. 235-54.

Przyjmuje 4-6 p. a

DR. MED. R. Bornstein

TRAUGUTTA 9, przyjm. 5-1/2

tel. 223-06.

Dr. med. S. Halborn

CHOROBY DZIECI

ul. Gdańska 65a.

Nr. tel. 228-82.

przyjmuje od 5-6 pp.

DR. MED. M. Rundsztajn

AKUSZERKA I CHOROBY KOBIECE

PRZEPROWADZIŁ SIĘ NA UL. PIOTRKOWSKA 7, tel. 127-84

przyjmuje od 4-8-ej.

LEKARZ - DENTYSTA B. NUSBAUMOWA

przyjmuje od 3-7 po poł.

Piotrkowska 55

telef. 121-23

LEK. WET. M. Nehrebecki

WZNOWIŁ porady dla chorych zwierząt

w godz. 10-15 i 16-18.

ul. Trębacka 3, m. 3

Tel. 182-82.

Cena porady jak w lecznicach

Instytut Kosmetyczny sława

PIOTRKOWSKA 175, tel. 138-07

Przyjm. 10-2 i 4.30-8 w.

Bezpłatne usuwanie owłosienia najnowszą radykalną metodą bez śladów. Leczenie defektów cery.

Trwałe przyciemnianie brwi i rzęs. Wytworne upiększanie twarzy. Lampa kwarcowa. Solux. Ceny krzyżosowe.

Doktor H. ZELICKI

akuszerka i choroby kobiece

Zeromskiego 1.

Godz. przyjęć 3-8, telefon 237-06

Lokale

MIESZKANIA, podzielone z wiek...

"POLONRUCH" tel. 132-01

ładnie umeblowany, wejście...

WYNAJECIA pokój ładnie umebl...

ładnie umeblowany, oddzielne...

Poroby zwierząt

(Specjalność - psy domowe)

A. REICH

przeżyje codziennie od 9 do 1...

ładnie umeblowany, niekrepujący...

WYNAJECIE pałacowe w ogrodzie...

KOJE z kuchnią z wszelkimi wy...

szukiwane lokale

Wynajem budynku, powierzchni oko...

MIESZKANIA we wszystkich punktach...

ładnie umeblowany soneczny, wye...

WYNAJECIE 2 pokoi umeblowanych...

WYNAJECIE mieszkania, tylko przy...

Uzdrowiska

Kolumna

Wielkanocne

Pierwszorządny

Wielkanocne

Wielkanocne

Wielkanocne

Wielkanocne

Wielkanocne

Wielkanocne

Wielkanocne

Kupno i sprzedaż

DO SPRZEDANIA sklep rogowy wraz...

CENY NIEBYWALE OBNIŻONE!

Wielka sprzedaż przedświąteczna...

MEBLI

13 M. SALOMONOWICZ 13

tel. 226-78

OTOMANE skrzynkowa, tapczan, le...

BIURKO amerykańskie, kasa ogni...

MOTOCYKL z wózkiem Indian w bar...

OKAZJA. Do sprzedania powóz par...

MASZYNE gabinetowa Singera prawie...

TRZY MAGLE sprzedam w śródmieściu...

FABRYKA żelazo - beton, światło...

KUPIE 2 krosna - 66" i 2 krosna 46"

DOM 15 pokoi murowany przy nowej...

OKAZYJNIE sprzedam urządzenie...

OKAZYJNIE radio 4 lampowe w szafie...

SPRZEDAM tanio kasę ogniową, sypialnię...

ZALUZJE drewniane do wystaw i okien...

SAMOCHÓD-limuzyna marki „Essex”...

OKAZYJNIE do sprzedania gabinet...

PIANINO zagraniczne w dobrym stanie...

URZĄDZENIE sklepowe w dobrym stanie...

SKLEP frontowy z dużym oknem...

SKRZYPCE koncertowe, śliczny instrument...

POWÓZ prawie nowy tanio do sprzedania...

PLAC w Głownie (Nowy Otwock) do sprzedania...

DO SPRZEDANIA Szlichtmaszyna, system...

Z POWODU wyjazdu sprzedam masy...

SAMOCHÓD torpedo 6-cio cylindr. w bardzo...

KASA ogniowa do sprzedania. Adres...

POTEL Bormaszyna oraz różne sprzęty...

MOTOR firmy „Ganzché A. G. Budapest”...

KUPIE okazjnie sypialnię modną w...

KUPIE różne meble, m. in. gabinet w...

GABINET, jadalny, sypialnia, wszystko...

Obowiązkiem każdego

przemysłowca, kupca, rzemieślnika, konsumenta...

jest zwiedzenie

Wystawy Ruchomej

Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego

w Łodzi,

AL. KOŚCIUSZKI Nr. 15, tel. 144-77

Wystawa otwarta codziennie od 9 - do 21-ej

Wstęp dla dorosłych 49 gr. dla młodz. szkoln. 25 gr.

Posady

POTRZEBNA panna do sprzedaży w...

MASZYNISTKA przyjmuję przepisywanie...

MŁODA inteligentna panna ze znajomością...

PRZYJME chłopca do praktyki ogrodniczej...

UWAGA

Wszelka porcelana, kryształ, majoliki...

DOBRE prezentujący się akwizytorzy...

SZOFRER poszukuje posady ze znajomością...

INTELEKTUJNY, wymowny Panowie i Panie...

POTRZEBNA samotna pani jako kasjerka...

STENOTYPISTKA, wyższe wykształcenie...

NAUCZYCIEL (ka) francuskiego poszukiwany...

DO PRZEDSZKOLA żyd. potrzebna praktykantka...

ZDOLNY maturzysta, piszący biegle na maszynie...

ZABIORÉ zagranicę, kto posiada 5000 zł...

POTRZEBNY zdolny podręczny, szta męska...

SZKOŁA pryw. powsz. poszukuje nauczycieli...

PANI z wyższym wykształceniem i znajomością...

KRAWCÓW, czeladników poszukuje Pogotowie...

POSZUKIWANA wychowawczyni do dziecka...

SPRZEDAWCZYNI młoda, dobrze prezentująca...

BIURALISTKA z gruntowną znajomością...

STENOTYPISTKA polsko - niemiecka i buchalterka...

POSZUKUJE się sprzedawcy do działu konfekcji...

POTRZEBNY uczeń do krawca damskiego...

RUTYNOWANE zeszywaczki i stebnowaczki...

WYKWALIFIKOWANA mierzka poszukiwana...

75 GR. LEKCJA! Dyplomowany nauczyciel...

BERLITZ! Kursy języków obcych uznane przez państwo...

FRANCUSKIEGO i angielskiego udziela abs. Uniw. Par.

STUDENATKA po powrocie z Belgii udziela...

LEKCYJ i korepetycji udziela rutynowany...

STUDENT udziela matematyki, łaciny...

MISS MARY udziela angielskiego, niemieckiego...

MADEMOISELLE Marie enseignante, angliści...

DYPLOMOWANY nauczyciel (rodowity Niemiec)...

UDZIELAM lekcji elektrotechniki, fizyki...

DO WYDZIERZAWIENIA domów o dwóch pokojach...

SPÓLNKA poszukuje do interesu handlowego...

PIERWSZORZĘDNY krawiec męski, kilkuletni...

ROWERY stare przerabiam na balonowe...

DYPLOMOWANA pielęgniarka robi umiejętnie...

DYWANY perskie, maszynowe naprawia. Garderobe...

BYŁY KIEROWNIK naprawy maszyn do pisania...

DO Odstąpienia budki z węglem nadająca...

POSZUKUJE spółnika z kapitałem 8 do 10...

AKTUALNE na czasie. Czyszcze sufity, tapety...

CHIROMANTKA „Sibilla” powie ci twoje...

WYTWÓRNIA firanek, kap, stor, obrusów z ręcznych...

DRZEWKA owocowe: lipy, klony i m. tuje...

DO WYNAJECIA plac 27x23 mtr. i szopa...

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO konwersacji i literatury udziela...

NAUCZYCIELKA gimn. udziela angielskiego...

Rozmaite

TANÓW nowoczesnych udziela prywatnie...

BUFET do wydzierżawienia przy zydowskim...

Przed **PALTA** damskiego lub **150** damskich **SETKI** sztuk męskiej kupnem **PALTA** męskiego modeli i **SETKI** garderoby w firmie **HENRYK PFEFFER** PIOTRKOWSKA 113.

WTOREK OTWARCIE CYRKU „KORONA” oddz. I

20 marca o g. 8.30 w.

6-o MASZT.

na placu przy ul. k. bisk. Bandurskiego 8 (Anny) tel. 191-41.

Lokale

Zł. 40.— KWART. 1 pok. mieszk. wygoda.
 Zł. 160.— KWART. 2 pok. wygody.
 Zł. 200.— KWART. 3 pok. z kuchnią, wszelkie wygody.
 Zł. 400.— KWART. 4 pok. z kuchnią, wszelkie wygody.
 Zł. 25.— POKOJE umebł. z klatki schodowej dla małżeństw i t. p. Poza to lokale handlowe, fabryczne i sklepy poleca „GEGUZ”, Piotrkowska 62, tel. 17-111.

DO WYNAJECIA zaraz frontowy pokój, umebłowany, wygody, telefon. — Południowa Nr. 2, m. 20 u lekarza.

POKOJ umebłowany do wynajęcia od zaraz Aleja 1-go Maja Nr. 52, m. 6 1-sze piętro, front.

POKOJ umebłowany z wszelkimi wygodami: telefon, winda, łazienka — odnajmie kulturalnemu panu. Wiadomość: Kilińskiego 113, m. 26 róg Narutowa.

MIESZKANIE 4 pokojowe z wygodami, front 1 piętro, cena niska do wynajęcia. Kilińskiego 148 u gospodarza. Zastać od 3-4-ej.

6-cio POKOJOWE mieszkanie do wynajęcia od 1 kwietnia. Wiadomość: Piramowicza 15, róg Prez. Narutowicza u dozorczy.

Składy

murowane, duże, suche, widne z piwnicami w centrum w całości lub częściowo **DO ODNAJECIA**. Ewentualnie i lokal biurowy tel. 131-77.

POKOJU umebłowanego na Traugutta lub w pobliżu dla małżeństwa bezdzietnego poszukuje. Zgłoszenia pod „Pewni”.

POSZUKIWANE 4 pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami w śródmieściu, I — II p. Zgłoszenia Żeromskiego 42, m. 3.

DO WYNAJECIA od 1 kwietnia pokój frontowy słoneczny z przedpokojem i telefonem. Piotrkowska 132, m. 3.

WYNAJME pokój umebłowany z niekrepującym wejściem z całodziennym utrzymaniem lub bez, Piramowicza 8, m. 4, od 10-4 pp.

POKOJ frontowy w śródmieściu z niekrepującym wejściem zaraz do wynajęcia. Wiadomość Tel. 242-62.

UMEBLOWANY pokój z wszelkimi wygodami dla jednej osoby tanio do wynajęcia. Zachodnia 39, wiadomość u dozorczy.

2 POKOJE, 1 piętro, front z telefonem z meblami lub bez, starszemu solidnemu panu oddam. Aleja Kościuszki 41, u dozorczy.

DO WYNAJECIA zaraz sklep z mieszkaniem. Wiadomość Aleja Kościuszki Nr. 41, dozorca wskaże.

POKOJ frontowy, ładnie umebłowany, z wszelkimi wygodami, centralne ogrzewanie, telefon, stała bieżąca ciepła woda, do wynajęcia. Nawrot 4, I p., tel. 127-31.

DO WYNAJECIA słoneczne 6 pokojowe mieszkanie, hołem, 1 piętro, naprzeciw parku Staszica. Tel. 122-40.

DO WYNAJECIA 3 pok. nowe, umebł. mieszkanie z wygodami i telefonem przy ul. Piotrkowskiej. Zgłoszenia sub „A. B.”

DO WYNAJECIA zaraz mały pokój umebł., wygody, telefon ew. z utrzymaniem. Piotrkowska 7, m. 20, godz. 15-18.

KOMFORTOWE mieszkanie 5 pokojowe oraz 3 i 2 pokojowe od zaraz w nowoczesnym domu do wynajęcia. 11-go Listopada 37-a.

„POLRUCH” tel. 141-01

PIOTRKOWSKA 89, fr. I p. poleca i poszukuje mieszkania, lokale handlowe, sklepy, domy, wille, pokoje umebłowane z klatki schodowej — od zł. 20.— 20-2

SKLEP duży łącznie dwa pokoje z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość — przejazd 86, u gospodarza.

BEZ ODSTĘPNEGO pokój z kuchnią, 2 pokoje z kuchnią w ogrodzie, 1 piętro, do wynajęcia. 1 Maja 91.

„LOKUMPOL”, Piotrkowska 55, parter, tel. 117-67, poleca:

Zł. 40 kw. Pokój pojedynczy, woda, zlew.

Zł. 133 kw. Pokój z kuchnią wsz. wyg. centrum.

Zł. 186 kw. 2 pokoje z kuchnią, wygody, balkon.

Zł. 200 kw. 3 pokoje z kuchnią, wsz. wygody.

4-5-6-7 pokojowe, komfortowe w centrum.

POKOJE umebłowane od zł. 20.

SKLEPY, lokale biurowe i fabryczne.

MIESZKANIA jednopokojowe od gospodarza bez odstępnego, poszukuje zaraz młode małżeństwo. Okolica: — Wólczańska do Dworca Kaliskiego. Oferty pod „Mieszkanie H.”

ELEGANCKO umebłowany pokój z oddzielnym wejściem i łazienką, walczością łazienki zaraz do wynajęcia. Zawadzka 44, m. 15.

SŁONECZNY, umebłowany pokój balkonowy, wejście niekrepujące, telefon, wygody do wynajęcia. Zachodnia 65, miesz. 8.

ELEGANCKO umebłowany pokój-gabinet, ewentualnie z utrzymaniem, z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Adres: Pomorska 20, m. 8, tel. 112-21, dzwonić 3-5 p. p.

DO WYNAJECIA 4, 5, 6 pokojowe z wszelkimi wygodami, winda, centralne ogrzewanie, wygody, służbowe, ciepła woda, 2 wejścia, po cenach przystępnych, w nowym domu, ul. Narutowicza 54. Obejrzenie na miejscu.

DUŻY słoneczny pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia. Południowa 20, II-ga brama, 1-sze piętro, m. 65.

4 SALE fabryczne po 22x10 tanio do wynajęcia. Drewnowska 77, Kaszub, Telefon 212-47.

SŁONECZNE 3 pokojowe mieszkanie, na 1 piętrze oraz 2 pokojowe na parterze do oddania. Piotrkowska 200.

2 UMEBLOWANE pokoje, wejście z klatki schodowej dla adwokata, doktora lub na biuro. Śródmiejska 12, Telefon 126-87.

Druga seryjna sprzedaż 1500 par firanek
 Cena od zł. 10.—
 Warszawska Fabryka Dywanów „DYWAN”, Piotrkowska 53

ŁADNY pokój dla pana lub pani bardzo tanio. Żeromskiego 17, m. 24.

DO WYNAJECIA 5 pokoi z kuchnią od 1. IV. — Wszelkie wygody, dwa wejścia, front II p. Główna 41 u gospodarza.

POKOJ elegancko umebłowany dla 2 osób lub małż. do wynajęcia. Mielczarskiego 16, m. 8.

Poszukiwane mieszkanie

3-pokojowe z wszelkimi wygodami w nowym albo starym domu nie wyżej II piętra, ew. od kwietnia lub lipca. Oferty sub. „BBB”.

POKOJ ładny, frontowy umebłowany z wszelkimi wygodami zaraz do wynajęcia. Śródmiejska 31, m. 7.

2 POKOJE z kuchnią z wszelkimi wygodami do wynajęcia. Wólczańska Nr. 253, Wiadomość u dozorczy.

DO WYNAJECIA pokój z kuchnią i pojedyncze oraz stajnia. Pomorska 156

6 POKOJOWE komfortowe mieszkanie w centrum miasta, zamienie na 4 pokojowe. Telef. 149-32.

POSZUKUJE pokoju ewent. bez mebli z wygodami, niekrepującym oraz telefonem. Dzwonić od 8-9 wieczór, — Tel. 138-90.

POKOJ kuchnia z wygodami do wynajęcia od zaraz. Kilińskiego Nr. 116, II oficyna, parter.

ŁADNY pokój umebłowany, wszelkie wygody od zaraz do oddania. Gdańska Nr. 65-a, m. 4.

POKOJ frontowy umebłowany lub bez oddam. Cena przystępna. Aleja Kościuszki 67/21, od 9-12 i 2-4.

MIESZKANIA 3 i 2 pokojowe z wygodami, piwnice do wynajęcia w dzielnicy przy Julianowie, ul. św. Jana 4.

DO WYNAJECIA od 1 kwietnia 1 pokój na III piętrze. Wiadomość u gospodarza. Wólczańska 41.

ŁADNY, duży pokój umebłowany w ogrodzie, wejście sep. do wynajęcia. Cegielińska 45, miesz. 1, 11-1, 3-5.

ŁADNY pokój frontowy, umebłowany, z niekrepującym wejściem do oddania. Wiadomość Narutowicza 31, miesz. 40.

POKOJ frontowy, umebłowany z niekrepującym wejściem, wszelkimi wygodami do wynajęcia. Kilińskiego 25, miesz. 12

„Inturist” Z. S. R. R.

„Inturist” urzędują z wczoraj w Leningradzie w dniach od 20 maja do 30 maja b. r. **KOLOSALNY FESTIWAL MUZYCZNY** z udziałem najwybitniejszych sił świata muzycznego i teatralnego Z. S. R. R. oraz innych państw.

Program FESTIWALU w skróceniu przedstawia się, jak następuje:

- 1) Koncert symfoniczny pod dyr. A. B. GAUK. W programie utwory Czajkowskiego, Szostakowicza oraz współczesnych kompozytorów Z. S. R. R. przy udziale dziewięcioletniej dyrygentki Margarity Chajtec.
- 2) Symfonia obronna LWA KNIPERA z udziałem chóru czerwonogwardzistów i orkiestry.
- 3) Dwa koncerty symfoniczne pod dyr. MITROPULOSA (Grecja). W programie między innymi:
  - a) utwory BORODZINA oraz rosyjskich klasyków, w kolejności historycznej
  - b) repertuar muzyki współczesnej — pieśni narodów zamieszkujących ZSRR w opracowaniu symfonicznym MAKSA SZTEINBERGA,
  - c) mieszany koncert z udziałem najlepszych solistów ZSRR.
- 4) Mieszany koncert z udziałem najlepszych solistów ZSRR.
- 5) Koncert — próby kompozytorów muzycznych w przekroju historycznym
- 6) Balet — Plomien PARYZA pierwsze wykonanie w 1933 r. muzyka ASTAJEWA.
- 7) OPERA — „KNIAZI IGOR”, muzyka Borodina (Wystawiona z tańcami polowickimi).
- 8) Opera — „LADY MAKBET MCENSKIEGO POWIATU” muzyka Szostakowicza, wykonanie 1934 r.

Niezależnie od programu Festiwalu organizuje się dla uczestników wycieczki po mieście i okolicach oraz zwiedzanie zabytków historycznych i galerii sztuk pięknych, instytucji społecznych oraz kombinatów społecznych i kombinatów przemysłowych.

Zapisy na Festiwal przyjmują: Przedstawicielstwo „Inturista” w Warszawie, Mazowiecka 9, Wagons - Lits Cook w Łodzi, Piotrkowska 64 oraz „Orbis”, Łódź, Piotrkowska 65.

POSZUKUJE skromnego pokoju w okolicy Pl. Dąbrowskiego. Of. sub „S. S.” do administracji.

DUŻY frontowy pokój kompl. umebłowany. Al. 1-go Maja 19, m. 18, zastać do 4-ej.

POSZUKUJE 2-ch pokoi z kuchnią z wygodami od zaraz. Oferty „Śródmieście” do administracji.

POKOJ umebłowany, I piętro, wejście niekrepujące. Nawrot 15 do oddania u właśc. domu.

DO WYNAJECIA 2 duże pokoje razem lub oddzielnie, elegancko umebłowane, wszelkie wygody, telefon, Śródmiejska Nr. 20/6.

PRZYJME bezdzietne małżeństwo lub dwie panienki na mieszkanie. Główna Nr. 46, m. 29.

SŁONECZNY umebłowany pokój do wynajęcia. Śródmiejska 28, m. 12. — Obejrzeć od 11 do 4.

POKOJ umebłowany, słoneczny z wszelkimi wygodami, łazienka, telefon, zaraz do oddania. Sienkiewicza 40, m. 19.

Zł. 35.— **POKOJ** umebłowany, wszelkie wygody dla osoby kulturalnej, solidnie z utrzymaniem lub bez — do wynajęcia. Front, I-sze, ul. Żwirki (Karola) 3, m. 4.

1-2 POKOJE z kuchnią do wynajęcia od 1 kwietnia, ul. Łakowa 1-a.

Kupno i sprzedaż

MOTORY

na 3000 volt. 40, 30, 20 koni mechanicznych (fabr. A.E.G. Pöge) i szereg mniejszych nisko napięciowych motorów o-kazyjnie do sprzedania.

INŻ. J. REICHER I S-KA
 POŁUDNIOWA 28, TEL. 21-000.

WÓZKI dziecięce Kon-Kon po cenach fabrycznych poleca M. Jacobi, Piotrkowska Nr. 107, sklep w podwórku.

MORGE lasu sprzedam w Głównym Oferty sub. „Plac” do Adm. Republiki.

BIBLIOTEKA ROSYJSKA tanio sprzedania Jubileuszowe wydania 1912 roku z kolorowymi ilustracjami w ozdobnej oprawie: 7 tomów Osiemstwiennajna Wojna 1812-1912, 9 tomów Historia Rosji w XIX wieku, 20 tomów Połnoje sobranie soczineni Tolstoj. Wiadomość 11-go Listopada 10, m. 10.

Nieruchomości

w najlepszym, handlowym punkcie miasta. Mieszkalno - fabryczna, chód 16.000

DO SPRZEDANIA 2 pow. wyjazd. Wład. Piotrkowska 120, m. 10, 8-10 i od 14-16 i od 21.

GENERATOR trójfazowy, no wozowy 200 KVA, 220/380 V tanio do sprzedania. „Watt”, Narutowicza 16.

PRALNIA chemiczna z całkowitą urzędzeniem do sprzedania. Ul. Sierpnia Nr. 49.

DWUEKRANÓWKA z 3 lampami i 4 zł. — 3-ch lampowy z 4 lampami i 6 zł. wody stojowej z głośnikiem na łunek zł. 250 (Cała Europa). Wszelkie reperacje radia i światła. Piotrkowska 46, w podw.

Kompletnie urządzona odlewnia i mechaniczna obróbka metali

w pierwszorzędnym lokalu w centrum miasta — z powodu choroby jednego z udziałowców do odstąpienia. Oferty do Adm. Republiki sub. „Okazja”.

LIKWIDATOR fir. Kawiarnia Amerykańska „New York” sp. z o. o. w Łodzi, ul. Piotrkowska 95, ogłasza przetarg na kompletne urządzenie firmy na dzień 20 marca 1934 r. godz. 15. Reflektanci mogą składać oferty na rece likwidatora p. Wacława Gutnera, Łódź, Żeromskiego, wskazaniem sumy zaofiarowanej. Chętni kupna winni złożyć w dniu cytacji wadium 200 zł. na rece likwidatora. Ewentualne określenie sumy od której rozpocznie się licytacja strzeżać się.

TANIO do sprzedania meble kuchenne w dobrym stanie. Kuchnia z w. wa 2-plomienią. Kilińskiego 107.

SKLEP kolonialny do sprzedania Kilińskiego 86. „Jadwiga”.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat redakcji 127-24, referaty: 127-25, sportowy 136-44; referat gospodarczy i sekretariat nocny: 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika” 68-148.

Prenumerała „Republiki”

w Łodzi zł. 4.— za odosłaniem do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, zagranicą zł. 10.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7 miesięcznie.

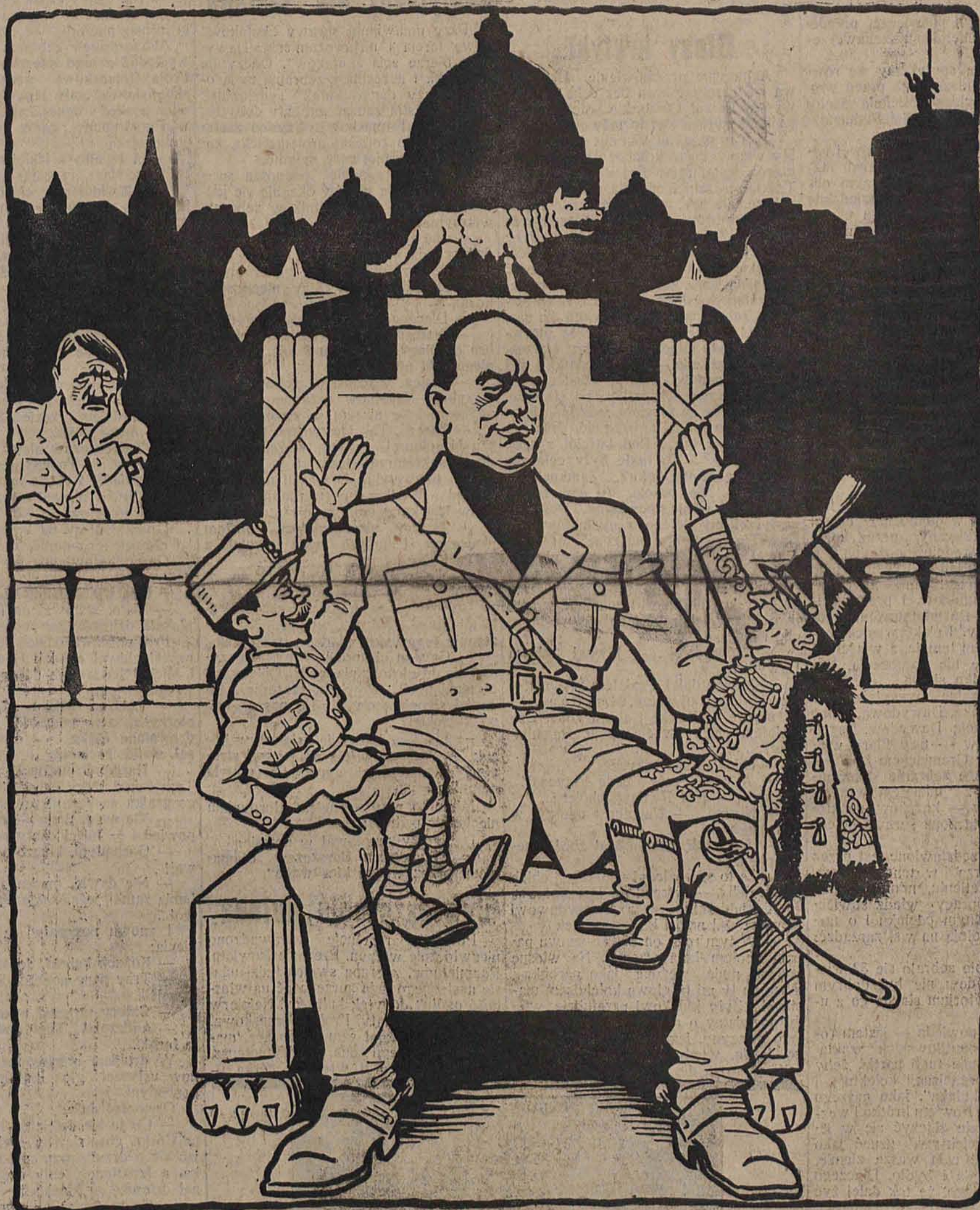
OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm x 280 mm. — Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm. **CENY OGŁOSZEŃ:** Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10.— Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Za zastrzeżenie miejsca dopłata 20 proc. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, od ukazania się drugiego z ogłoszenia, o niezwołanie po ukazaniu się drugiego z ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Dodatek Literacko-Naukowy

Pod protektoratem Rzymu

Kanclerz Dollfuss z Goembeszem
Przyjechali do Rzymu,
By odnowić tradycję
Franc - Józefa reżimu.

Lecz że niema Habsburga,
Co by złączył ich tronem,
Więc nowego przymierza
Jest „Benito” patronem.

W. Drozdowski.

JAK SIĘ ODBYWAŁA „KOLEKTYWIZACJA”

w Rosji sowieckiej. — Zebrania chłopów pod przewodnictwem delegatów z miasta. — Silny opór zamożniejszych włościan. — Dramatyczna scena wywłaszczenia t. zw. „kułaka”.

Powieść Szołochowa jest jaskrawym dokumentem epoki.

Nowa rzeczywistość rosyjska wydobyla na światło dzienne nowe talenty literackie. W historii współczesnej literatury rosyjskiej mało spotykamy nazwisk, znanych przed wojną. Pisarze sowieccy talent swój poświęcają przede wszystkim upamiętnieniu ciekawej epoki dzisiejszej.

Z tą tematyką spotykamy się również w powieści nieznanego przed wojną pisarza sowieckiego Michała Szołochowa p. t. „Zorany ugór” („Podniataja cjelina”).

Szołochow w swej dwutomowej powieści starał się dać obraz zmagania rządu rosyjskiego na najważniejszym odcinku wewnętrznym — w dziedzinie kolektywizacji wsi. W języku propagandowym walka ta brzmiała, niczem osławione i znane ze swej jednostronności komunikaty wojenne:

— „Zwyciężyliśmy wroga na całej linii. Kolektywizacja przeprowadzona wszędzie w stu procentach. Hurrrra!...”

Ale to jest „komunikat urzędowy”. Opierając się na tego rodzaju dokumentach, przyszłe pokolenia zazdrościliby niewątpliwie Sowietaom ich łatwego żywota. Ale w rzeczywistości ten żywot nie jest taki łatwy... Dowodem tego jest powieść Szołochowa o kolektywizacji wsi rosyjskiej.

Wiec chłopów.

Terenem akcji powieściowej jest Gremiaczyj Łog w północnej części Kaukazu, zamieszkiwany przez kozaków biednych, średniozamożnych i t. zw. „kułaków”. Teren politycznie słabo wyrobiony. Sekretarz miejscowej jaczeki, Makar Nagulnow, i przez selsowietu, Andrzej Razmietnow, nie mogą sobie dać rady. Kolektywizacja posuwa się w żółtym tempie, a właściwie wcale się jeszcze nie rozpoczęła. Dotychczas były tylko słowa...

Władze centralne wysyłają więc swego pełnomocnika, Dawydowa, który ma się zająć agitacją. Dawydow, Nagulnow i Razmietnow — trzy filary władzy sowieckiej w Gremiaczym Łogu — organizują pierwsze zebranie informacyjno-agitacyjne, w udziałem wszystkich mieszkańców — kozaków, na którym ma być rozpatrzona sprawa kolektywizacji.

Zebranie to przedstawione jest przez sowieckiego pisarza w tendencyjnym, oczywiście, oświetleniu, mimo to daje pewne pojęcie o pracy władz sowieckich na tym trudnym odcinku i o tarcjach, jakie wywołują na wsi zarządzenia tych władz.

W wielkiej izbie zebrało się 32 wiecowników. Dawydow nie był dobrym mówcą, lecz audytorjum słucha go z uwagą.

— Ja sam, — powiada — jestem robotnikiem krasnoputilowskich zakładów. Przysłała mnie tutaj partja, żeby pomóc wam w organizacji kolektywu i żeby zniszczyć „kułaka”, jako naszego wspólnego wroga. Powiem krótko i wczelowało. Powinnościście złączyć się w jeden wspólny kolektyw, uznać jako wspólną własność całą waszą ziemię, wszystkie narzędzia i bydło. Dlaczego zapytacie?... Dlatego, że tak dalej żyć nie można! Z chlebem ciągle trudności, bo kułak gnoić go w ziemi. Siła trzeba od niego zboże zabierać. Chlebem biedaków i średniozamożnych chłopów całego Związku Sowieckiego nie nakarmisz! Trzeba więcej słać. A jak tu słać więcej, kiedy do pomocy masz soche z jednym lemieszem?... Uratować was może tylko traktor!... Tak jest!...

Audytorjum słucha z uwagą. Od czasu do czasu padają okrzyki, Dawydow ciągnie dalej:

— My właśnie w naszych zakładach fabrykujemy dla was traktory. Biedny chłop sam traktora nie kupi, żeby taką maszynę kupić, trzeba wystą-

pić kolektywnie. Poza to traktor to taka maszyna, która na małym skrawku ziemi mało przynosi pożytku i nie opłaca się wcale. Tu trzeba wielkiego obszaru...

Głosy krytyki.

Agitacyjne przemówienie Dawydowa nie przebrzmiewa bez echa. Wstaje wysoki Paweł Ljubiszkin, zdejmując papachę i zwraca się do mówcy:

— A ty w jakim celu nas agitujesz?... My wiemy, co to kołchoz i wszyscy do niego wstąpimy. Dajcie maszynę!... Traktor to sztuka nielada, wiemy o tem dobrze, ale wy, robotnicy, mało-żeście tych traktorów zrobili i dlatego was klniemy. Za co się tu złapać?... Przy pomocy wołów ziemię uprawiać — jedną ręką poganiać, a drugą lzy ocierać — można i bez kolektywu!... Ja sam zamierzałem wysłać list pod adresem Kallina, żeby znalazł jakiś sposób dla nas, bo tak żyć niepodobna... Przez pierwsze lata było zupełnie jak przy starym, carskim reżymie — płać podatki i żyj jak ci się podoba. Zdobyli władzę, no, i co?!... Znowu wszystko po staremu, znowu chodź za pługiem, jeden ma jeszcze co do pluga zaprzęgnąć, drugi — figiel!... Więc co?... Pod kościół z ręką wyciągniętą?... To takie były cele rewolucji w 18-ym roku?... Zamknęliście jej oczy!... Nie, bracie, ty nam takich pogaduszek tu nie opowiadaj!... Dość już nasłyszeliśmy się czerwonych słówek!... Dawaj nam dobrą maszynę, ot co?... Dawaj traktor, o którym tak pięknie umiesz gadać!... Za co mam te blizny?...

Zbliża się do stołu, spodnie spuszcza, do góry koszulę unosi i pokazuje straszliwe blizny, skórę ściągające na brzuchu i biodrze.

— Mów dalej!... — kiwnął głową Dawydow.

— Mówię dalej. Posiałem w tym roku trzy morgi pszenicy. Mam troje dzieci, siostrę — kalekę i chorą żonę. Czy oddałem chleb wedle planu, Razmietnow?...

— Oddałeś, nie krzycz... — A właśnie, że będę krzyczał!... A kułak — Froł Rwanij, cholera!...

— No, no... — Nagulnow uderzył w stół pięścią.

— A Froł Rwanij oddał zboże wedle planu?...

— Za to sąd nałożył nań karę i chleb siłą wzięli!... — wtrącił się Razmietnow.

A Ljubiszkin rzuca Dawydowowi papachę pod nogi i krzyczy dalej:

— W tym roku on będzie znowu panem Frołem Ignatyczem!... Na wiosnę znowu mnie weźmie jako parobka!... Więc co ty mi tu głowę kołchozem macisz?!... Żyły kułakowi przetrnijcie, wtedy pogadamy o równości!... Dajcie nam jego maszynę, jego bydło, siły nam jego dajcie, wtedy pogadamy o równości!... A to są dla mnie wszystko pogad-

uszkil!... Gada się ciągle „trzeba kułaka zniszczyć”, a on rośnie z roku na rok!

Sentyment dla sąsiada.

Przy omawianiu sprawy „kułaków” nowe tarcia i nieporozumienia. Dawydow bierze spis „kułaków”. Odczytuje nazwiska i uczestnicy zebrania mają osądzić, czy dany „kułak” „zasługuje” na to aby siłą zabrać mu cały dobytek.

— Froł Damaskow... Czy on zasługuje na tego rodzaju proletariacką karę?... — pada pierwsze pytanie.

Wszyscy zgodnie podnoszą ręce. Przy obliczaniu głosów okazuje się jednak, że jeden z uczestników zebrania wstrzymał się od głosowania.

— Nie zgadzasz się?... — zwraca się doń groźnie Dawydow.

— Wstrzymuję się od głosowania!... — odpowiada krótko cichy, niepozorny kozak.

— Dlaczego? — indaguje Dawydow.

— Dlatego, że to mój sąsiad, wiele dobra od niego zaznałem i nie mogę na niego ręki podnieść.

— Precz z naszego zebrania! — krzyknął Nagulnow drżącym, głosem, podnosząc się niczem w strzemiączkach.

— Zaraz... Tak nie można, towarzyszu Nagulnow! — surowo skarcił Dawydow sekretarza jaczeki. — Nie odchodź, obywatelu!... Wyjaśnij nam swój pogląd!... Według twego zdania Damaskow jest kułakiem, czy nie?...

— Ja tego nie rozumiem... Jestem nieuczony i proszę mnie zwolnić z zebrania!...

— Nie, poczekaj!... Wyjaśnij nam, co on dobrego dla ciebie uczynił!...

— Pomagał mi przez cały czas... Woły mi dawał... Ziarna... wogóle... Nie występuje przeciwko władzy... tylko tak!...

— Czy on cię prosił, żebyś wstrzymał się od głosowania, co?... Obiecywał ci pieniądze? Powiedz szczerze... Po czyjej stronie stoisz?... Po naszej, czy po kułackiej?...

— Ja... — odpowiada zalekniony kozak. — Ja, oczywiście po waszej stronie!... Ciemnota mi zupełnie w głowie pomylila!...

Mimo to przy drugim głosowaniu niechętnie podniósł ręce.

Dawydow zanotował w notesie: — „Tymoteusz Borszczew otumalony przez wroga klasowego”.

Wywłaszczenie „kułaka”

Powzięte rezolucje wprowadzono niezwłocznie w czyn. Prezes selsowietu, Razmietnow, z grupą swoich ludzi udał się następnego dnia „przekazać na własność ogółu” dobytek kułaków. Najpierw wszedł do chaty Froła Damaskowa. Przy stole siedział sam gospodarz, mały starsuszek, jego żona, syn Tymoteusz, 22-letni młodzian i wreszcie córka —

dziewka na wydaniu. Gdy weszli, przyjął ich Tymoteusz:

— Proszę siadać, panowie władze!... — Nie mamy czasu na śniadanie!... — odparł Razmietnow, wyciągając z czapki arkusz papieru.

Wczorajsze zebranie postanowiło wysiedlić z tego mieszkania obywatela Froła Damaskowa wraz z rodziną i skonfiskować cały jego dobytek. Kończąc więc posiłek i opuszczaj dom.

Przystąpimy zaraz do spisowania inwentarza.

— A to niby z jakiej racji? — zapytał gospodarz, rzucając łyżkę.

— Likwidujemy ciebie, jako klasę kułacką!... — tłumaczy mu jeden z grupy, Demka Uszakow.

Froł pokazuje jakiś papier.

— Tu mam dokument!... Przecle ty sam, Razmietnow, kładęś tu swój podpis!...

— Co za dokument?...

— W sprawie chleba!... Że wszystkie wedle planu ofiarowałem!...

— Chleb nie ma z tem nic wspólnego!...

— Więc dlaczego mnie z domu wyrzucają i majątek mój konfiskują, he? — Mówiłem przecie!... Zebranie wczorajsze postanowiło!...

— Takich praw niema! — krzyknął Tymoteusz. — To jest grabież!... Ja do władz pojedę!... Gdzie mój koń?...

— Chyba pieszo pójdiesz!... — odparł Razmietnow. — Konia nie dam!... I przysiadłszy na brzegu stołu, wyjął ołówek oraz papier.

Gospodarzowi nos ze złości zsiniał, padł na ziemię i jęknął:

— Ech, wy... Rabujcie!... Zarznięcie!... — Tato, wstawaj na Boga!... — płakała dziewczyna, podnosząc ojca.

Froł poprawił odzież, leżał na ławce i przysłuchiwał się jak Demka Uszakow i Michał Ignationok dyktowali prezesowi selsowietu:

— Żelazne łóżko z białymi kulaniami, trzy poduszki, do tego dwa drewniane łóżka... — dwanaście krzesel, statki, harmonja!...

— Harmonii nie dam! — Zerwał się Tymoteusz, który uchodził za najlepszego graika na harmonii w okolicy.

— Nie wtrącaj się — usłyszał w odpowiedzi — bo ci gnaty połamię!

— Gospodyni, klucze od walizek dawaj!

— Nie dawaj, matko!... Niechaj wyłamią zamki, jeżeli takie jest u nich prawo!...

I znowu posypały się wyszczególnienia:

— Kożuch babski, doński!

— Trzy pary nowych butów z kałasami!

— Cztery sztuczki sukna!...

— Andrzej!... Tego materiału tu cała fura!...

W drugim pomieszczeniu Razmietnow usłyszał głos Ignationka i krzyknął:

Otworzył drzwi.

— Co tu się dzieje?...

Córka gospodarska płakała, opierając się o drzwi, przy niej gdała matka, a Ignationok, cały czerwony, ciągnął dziewczę za kieckę.

— Co tu robisz?! — wrzasnął Razmietnow i pchnął Ignationka, aż ten zwał się na ziemię. — Wokoło polityka, atak na wroga klasowego, a ty dziewczki za kiecki łapiesz?... Ja cie niedoświadca!...

— Poczekaj!... Ktoby ja tam... Spójrz, ona na siebie dziewiąta snódnice wkiada!... Nie chcę do tego dopuścić, a ty mnie za to rugasz!...

Tak oto odbywa się w Rosji kolektywizacja wsi!... Powieść Szołochowa jest dokumentem epoki. Kto umie czytać, wyczyta z niej bardzo wiele!...

Do Warszawy przybył na kilka występów zespół teatru regionalnego z Zabiego. Przedstawienia te odbyły się staraniem Tow. Przyjaciół Huculszczyzny. — Na zdjęciu — taniec huculek na placu przed Domem Żołnierza

CZY BĘDZIE WKRÓTCE WOJNA?

Jak powinien odpowiedzieć na to pytanie dyplomata.

czy możliwa jest obecnie wojna? Publicystów i polityków zadaje to pytanie. A wślad za pytaniem następuje odpowiedź negatywna. Nikt nie wierzy w możliwość wojny w chwili obecnej. Nie wierzy w to, albo przynajmniej mówi, że

W roku 1913, na kilka miesięcy przed wybuchem wojny światowej, na łamach księgarskich ukazała się książka francuskiego dziennikarza i publicysty Jerzego Bourdona, który w swoim dzienniku „Figaro” opisał kilka miesięcy w Niemczech. Wojna światowa wybuchła w lipcu 1914. Bourdon bawił w Niemczech w listopadzie 1913 i rozmawiał na temat przyszłej wojny z wybitnymi politykami, profesorami, działaczami państwowymi, przedstawicielami sztuki, dyplomacjami, publicystami, przemysłowcami i naukowcami. Odpowiedzi, które otrzymywał na pytanie: „Czy, możliwa jest wojna”, na 8 miesięcy przed wybuchem najstraszliwszej rzezi w historii ludzkości, są niezmiernie ciekawe.

Prezydent Reichstagu niemieckiego Philipp Scheidemann odpowiedział w ten sposób:

Wojna? Wykluczone. Nikt z nas nie wierzy i jest rzeczą niemożliwą mogła wybuchnąć.

Wiceprezydent Reichstagu, wódz liberalnej partji, List, powiedział:

Proszę zapewnić swych rodaków, że najlepszym życzeniem wszystkich Niemców jest nietylko pokojowe współżycie z Francją, ale także i wzajemne stosunki sąsiedzkich i spowodowanie prawdziwej przyjaźni między oboma państwami.

Niemcy nie myślą o żadnej wojnie i nigdy do niej nie dopuszczają.

Wiceprezydent Reichstagu i profesor ekonomji Uniwersytetu w Lipsku, Schöller podkreślił głęboko:

Niemcy nie są groźni dla pokoju. Naszym gorącym życzeniem jest utrzymanie najlepszych stosunków pokojowych z naszymi sąsiedzami.

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Jesteśmy żołnierzami, ale nie jesteśmy nastroszeni wojowniczo. Dajemy słowo honoru żołnierza i oficera, mimo, iż Reichstag niemiecki uchwalił nowe przepisy o reorganizacji armii, nie mamy żadnych agresywnych zamiarów i nie zamierzamy rozdmuchać wojny wojennej.

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

Wiceprezydent Reichstagu i szef niemieckiego sztabu generalnego, Gatzfeld, zagadnięty przez dziennikarza francuskiego, odparł:

Wojna? Czy pan może sobie wyobrazić choć jednego takiego szaleńca, który w dzisiejszych warunkach mówiłby o wojnie?

możliwość wojny. Szczerze mówię, że wojna jest wykluczona.

Rozmowy prowadzone były w listopadzie 1913 roku. Książka Bourdona ukazała się na półkach księgarskich w grudniu 1913 roku. Została rozchwyтана. W miesiąc później Bourdon spotkał się ze słynnym niemieckim krytykiem teatralnym, Alfredem Kerr i rozmawiał z nim na temat swej książki.

— Ja nie wierzę w to, co panu mówili — oświadczył Kerr.

— Jakto?

— Pan nie zna Niemiec współczesnych. Niemiec umie słuchać i milcząco wykonywać rozkazy. Przekona się pan,

że nie jest tak, jak panu mówiono.

W pół roku później rozległy się w Europie surmy wojenne.

Jerzy Bourdon żyje jeszcze. Pracuje w dzienniku „Temps”. W tych dniach zamieścił on artykuł p. t. „Niemiecka zagadka”. Przypomniał, że tak samo zatytułowana była jego książka w roku 1913 i dodał:

— Chciałem wyjechać do Niemiec i przeprowadzić dziś szereg rozmów na temat wojny. Uznałem to za zbyt bezcelne. Inni ludzie, inne nazwiska, ale w gruncie rzeczy moja książka z roku 1913 jest dziś zupełnie aktualna. Nie otrzymam innych odpowiedzi. Hitler twierdzi, że chce pokoju, za nim powtarzają

to inni. Przed kilku dniami rozmawiałem z Alfredem Kerr, który znajduje się na emigracji. Przypomniał mi sobie naszą rozmowę.

Znana jest słynna anegdota o różnicy między kobietą a dyplomata. Jeśli dyplomata mówi „tak” — to znaczy „może”, jeśli mówi „może” — to znaczy „nie”, jeśli mówi „nie” — to znaczy „może”, jeśli mówi „może” — to znaczy „tak”, jeśli mówi „tak” — nie jest kobietą.

Tę anegdotkę trzeba teraz zmienić. Gdy współcześni politycy i dyplomaci mówią „nie” — my, zwykli śmiertelnicy nie powinniśmy zapominać, że to znaczy „może...”. B. O.

STOIMY NAD PRZEPAŚCIĄ.

Świat odwraca się z pogardą od nauk humanistycznych. — Człowiek staje się niewolnikiem własnych idei.

Kłamstwo o istnieniu jednej prawdy.

Głośny uczony rosyjski na emigracji obecnie profesor filozofii w Sorbonie w Paryżu, Mikołaj Berdiajew, ogłosił w prasie francuskiej wysoce interesujący artykuł p. t. „Sad nad historią”. Artykuł ten przytaczamy poniżej. Red.

W społecznej epoce kryzysu rodzi się poważna obawa o los człowieka. Przeżywamy proces dehumanizacji, która wyciska silne piętno na życiu kulturalnym ludzkości. Niebezpieczeństwo zupełnej likwidacji indywidualności grozi ze wszech stron. Czuł się ono zarówno w kapitalizmie i w postępie technicznym, jak również w tych socjalno-politycznych teoriach, które narodziły się niedawno — w faszyzmie i komunizmie.

Tendencja świata skłania się ku różnicznym formom dyktatury. Lecz niebezpieczeństwo tkwi nietylko w dyktaturze politycznej i ekonomicznej, lecz również w dyktaturze światopoglądu, dyktaturze, nakładającej władczą rękę na życie duchowe człowieka.

Demokracja w tej formie, w jakiej istniała dotychczas, przestała odpowiadać interesom szerokich mas, które zaczęły brać żywy i czynny udział w życiu politycznym. O ile jednak dyktatura w dziedzinie ekonomicznej czy socjalnej jest do pewnego stopnia usprawiedliwiona w obecnym okresie, o tyle nie jest zupełnie usprawiedliwiona dyktatura na szczeblu ducha. Z tą formą dyktatury ludz-

kość jednak nie umie walczyć. Pozwala się pociągnąć tam, dokąd ciągną ludzie silni. I dlatego właśnie przeżywamy obecnie wyjątkowy historyczny przełom. Nic bowiem nie stanie na przeszkodzie dokonaniu gruntownej zmiany naszych pojęć i naszych warunków życiowych.

Historja zawsze była losem człowieka. Ale w tem właśnie tkwi nasza tragedia: człowiek sam tworzył historyczne procesy, które następnie wymykały mu się z rąk. Człowiek stawał się niewolnikiem własnych idei. Specjalnie nasza epoka jest potwornym okresem historycznych niepowodzeń i dlatego ludzkość przeżywa ją w najbardziej tragiczny, najbardziej wstrząsający sposób.

Dawniej dzieliliśmy ludzkość na dwie nierówne kategorie: z jednej strony stali ludzie, którzy tworzyli procesy historyczne: władcy, politycy, dowódcy, z drugiej — ludzie, których udziałem było przeżywać to, co inni tworzyli, szare masy społeczeństwa. Dziś wszystko ko się odwróciło. Światową historję wykuwają całe narody. Wszyscy omawiają, wszyscy uczestniczą, odbywa się jakgdyby powszechna demokratyzacja. W rzeczywistości tak nie jest. Ludzie tworzą rzeczy, których skutków nie znają. A skutki te przytłaczają ich póź-

niej swoją potęgą.

Wiek XIX szczerze i naiwnie wierzył że proces cywilizacji postępować będzie naprzód. Teraz wierzyć w to już nie można. Obudziły się atawistyczne instynkty, które dra i niszczą powłoki naszej kultury. Wznosząca się linja została złamana. Ludzkość stoi już nie przed iluzjami cywilizacji, ale przed obnażonymi, żywiołowymi wybuchami życia ludzkiego.

Wszystko się zmieniło. Świat zmaterializował się. Tryumfalnie wystąpiła technika i wstąpiłmy w okres panowania robotów. Nauka abstrakcyjna nikt już się nie interesuje. Nawet we Francji, która ma tak wielką humanistyczną tradycję, nawet na Sorbonie, coraz mniejsze zainteresowanie budzi filozofja. Moi koledzy, profesorowie Sorbony, powatpuwają zupełnie otwarcie, czy mieć będą następców na swych stanowiskach. Nasza epoka staje się wręcz antykultu-

ralna. Mówi się wiele o kolektywizacji naszej epoki. To jest produkt wojny. Psychologia wojny jest psychologją kolektywizmu. Odbywa się kolektywizacja myśli ludzkiej i twórczości ludzkiej. Nasza epoka zdobyła sobie przytem dwa świetne określenia: „uniwersalizacja” i „unifikacja świadomości”.

Opowiadano mi kiedyś autentyczną rozmowę pomiędzy młodym komсомоłcem, który urodził się już po rewolucji w Rosji, a starszym człowiekiem, który żył jeszcze w okresie przedwojennym:

— Czy to prawda — pyta młody chłopiec, — że wówczas były dzienniki różnych kierunków?

— Tak.

— Co za absurd, przecież prawda jest tylko jedna.

Ta rozmowa jest bardzo charakterystyczna dla naszych czasów. Wszędzie teraz mówi się o tem, że człowiek powinien stać się „jednowymiarowym”. A przecież jest to niemożliwe. Przecież istnieje na świecie, jako niewzruszalna teoria, pojęcie o trzech wymiarach.

Co będzie jutro? To jest tajemnica. Tem różnimy się od poprzednich pokoleń, że nie wiemy co nas jutro czeka. Przed nami jest mgła. Stoimy nad przepaścią kryzysów, wojen i przewrotów. Proces historii jest żywiołowy. I ten żywioł może całą ludzkość zepchnąć w przepaść.

Mikołaj Berdiajew.

Sny urzeczywistniają się

Są one przeczuciem tego, co się stać musi.

Sny, wyobrażające to, co później staje się w tej samej postaci, mogą być wobec wyłączenia aparatu naszej świadomości, tylko wynikiem funkcjonowania w tym stanie szóstego zmysłu. Znany badacz, uczony, astronom paryski Flammarion, który zostawił po sobie m. in. obszerną pracę o okultyzmie, posiadał w swoich zbiorach ogromną kartotekę, obejmującą zgórą 10.000 opísów snów i wizyj sennych, z których trzecia część sprawdziła się i obleka w szaty rzeczywistości.

W kartotece Flammarion'a znajdował się m. in. ciekawy opis snu pewnego studenta paryskiego. Sen, opowiedziany przez studenta, streszczał się w następującej wizji: „Znalazłem się na okręcie, krążącym na morzach południa. Słońce paliło, czułem pragnienie i szukałem wody. W kabinie, której okna były zamknięte, spostrzegłem człowieka pochylonego nad pliką papierów, leżących na stole. Dojrzałem twarz jego i obleciał mnie strach. Rysy jego wydały mi się znajome. Pomyślałem: to jest Albrekt Londres, słynny publicysta francuski, zapewne pisze swoje pamiętniki. Wszedłem do kabiny, ale Londres spojrzał na mnie proszaco z takim wyrazem o-

czu, że się cofnąłem i zamknąłem cicho drzwi za sobą. Nagle na statku wybuchła panika, dały się słyszeć krzyki; podniosły się słupy gęstego dymu, płomienie zaczęły buchać ze wszystkich stron. Zdawało mi się, że widzę to wszystko jakgdyby z oddali. Pasażerowie na statku tłoczyli się tu i tam, błęgal ogarnięci panicznym popłochem. — Gdzie jest Londres? — krzyknąłem. Od strony łodzi ratunkowych, przy których tłoczyli się ludzie, nie dosza mi żadna odpowiedź”.

Student uważał ten sen za wytwór podrażnionej wyobraźni. W rzeczywistości nie miał wśród znajomych swoich żadnego dziennikarza. Nie znał wcale Londres'a, nikogo, czyja twarz byłaby podobna do tej, którą widział we śnie. A co najciekawsze, to, iż data którą podał jako datę snu ów student (który zmarł w r. 1924), zgadza się w zupełności z datą urodzenia Londres'a. Sen studenta obiół się w szaty rzeczywistości z niesamowitą ścisłością, gdyż w r. 1932 Londres spalił się żywcem w zamkniętej kabinie okrętu „Georges Phillipart”, na którym wybuchł pożar z nie wiadomej przyczyny.

Pod znakiem radości i urody.

Moda wiosenna wprowadza szereg bardzo korzystnych zmian. — Pani musi być symbolem wiosny. — Płaszcz, kostjomy, bluzki i kapelusze.

Zasadnicze motywy mody wiosennej zaczynają się zarysowywać coraz wyraźniej. I przyznać trzeba, że są one coraz korzystniejsze. Linje spokojne, ko-

więte w talji jak staroświeckie, męskie tużurki, zapięte z przodu na jeden duży guzik, lekko poszerzone w ramionach. Nowe modele przynoszą nam dużą różnorodność okryć mniej i więcej fanta-

pomarańczowych róż. Wygląda to modnie, gdyż po staroświecku. A staroświeczyzna jest obecnie modna.

Zabawne echa staroświeczyzny znalazły swój wyraz w kapelusikach-spodeckach, misternie konstruowanych z kwiatnych płatków, opuszczonych na prawe oko, z ztyłu uwiązanych na wstążce. Nie jest to moda dla wszystkich oczywiście, ale w kapeluszach mamy wybór dowolny.

Nie wszystkie panie zdają sobie sprawę do jakiego stopnia jasne przybranie ożywia suknię wiosenną i nadaje jej specjalnie wesóły wygląd. Można śmiało zaryzykować twierdzenie, że im ładniejsze jest przybranie, tem mniej ważną staje się sama suknia, z czego wynika, że nawet zeszloroczną suknię można niewielkim kosztem zmodernizować.

Do tego celu powinny w pierwszym rzędzie służyć materiały do prania, a zwłaszcza pika o wzorze wafłowym lub w białe prążki, grube płótno, bardzo modne w tym roku organdy i wreszcie coraz częściej stosowane przybrania z białego tiulu i koronek.

Kwestji tej nie należy lekceważyć, gdyż jest ona ściśle związana ze stylem mody wiosennej, wymagającym wesołości i fantazyjności, co właśnie w jasnym przybraniu sukni może znaleźć swój wyraz.

Moda wiosenna nie ogranicza się, jak dawniej, do skromnego kołnierzyka i mankietów, ale, jak już zaznaczyliśmy, przybranie uważane jest za naj-

wraz z przewiązaniem pośrodku butami na rękawach.

Modne są również, duże, sztywne kołnierze i mankiety, opatrzone dżakami.

Przedewszystkiem rzecz sezonowo najaktualniejsza — okrycia. Na plan pierwszy wysuwają się stanowczo płaszczyki trois quarts, krótsze od spacerowej sukni, o jakiejś dwadzieścia centymetrów, lekko kłozowe w dole, fantazyjnie wiązane lub zapinane pod szyją, dalej otwarte.

Okrycia tego typu są często wykończone skośną plisą, albo mają niziutkie, stojące kołnierze. Linja ramion bywa spadzista.

Płaszcz trzy kwarty może być w kolorze odmiennym, niż suknia. Zade-monstrowano ostatnio piękną kombinację płaszczyka z miękkiej, przerabianej wełny, barwy błękitnej, wpadająca w turkusową. Do tego sukni ciemno-granatowa. Albo też płaszczyk vert chartreuse, a sukni brązowa.

Poza tem w dziedzinie okryć i kostjumów spacerowych mamy kolory bardzo dyskretne: płowe, beżowe, kamienne, perłowe, dużo granatowych i trochę czarnych. W sukniach popołudniowych

zycznych. Ich charakterystyczne szczególności to: brak kołnierzy lub ich szczątkowość, duże odwijane kłapy, ramiona rozszerzone dyskretniej, niż w sezonie

jesiennym, guziki rozmieszczone w sposób najmniej spodziewany, często skośnie. Niektóre z okryć nosi się z paskami.

Komplety spacerowe utrzymane są naogół w charakterze klasycznego com-plet tailleur, z szeregiem dowolnych wariantów. Marynarki lekko wcięte, spódniczki proste, wąskie. Bardzo urozmaicone są bluzki jasne, miękko wiązane pod szyją, o rękawach bardzo krótkich, wszyte w obcisły pasek, noszony na spódniczce. Możliwe, że powstanie tendencja do podłużenia stanu.

Bluzki jasne nosi się najchętniej przy kompletach ciemnych. Do kostjumu koloru piaskowego dodano bluzkę ciemno brązową. Sukienki popołudniowe odznaczają się wyszukaną pomysłowością kroju i wielką oszczędnością przybrań. Prześlizgnąć jest naprzykład sukienka z matowego jedwabiu barwy kwitnącego lnu, gładka, wąska, wysoko zadrapowana pod szyję z przodu, ztyłu na karku lekko wychylona. Suknię beżową zdobi pasek z renifera, ponsowy po jednej połowie, a z drugiej granatowy.

Sliczne są tualety wieczorowe wiosenne - letnie z wzorzystych chiffonów. Bardzo fascynująco prezentuje się taka powiewna kreacja we wzory żółte, beżowe i szmaragdowe na białym tle. Do innej brązowo - pomarańczowej świetnie nadaje się olbrzymia pasterka z brązowej słomy, ubrana girlandami

ważniejsze w całości naszego stroju.

Karczerek tiulowy, wykończony koronką, nadaje się do każdej strojnieszszej sukni popołudniowej, jak również kielichowe wykończenie rękawów. Białe żaboty, ożywiający ciemną suknię wiosenną, będzie miał niewątpliwie powodzenie. Mniej może praktyczne ale strojnieszsze i efektownieszsze jest przybranie nie z materiału do prania, ale z jedwabiu. Bardzo malowniczo wygląda biedermeierowska chusteczka jedwabna, spięta bukietnikiem kwiatów

kami, przez które przewleka się białe sznurki zakończone kulkami. Płaszczki w fałdy, albo riaszki i odpowiadające im przybrania rękawów są pomysłowe i bardzo efektowne. Niemniej oryginalnym jest kołnierzyk „kapucyński” składający się ze sztywnych plis, spiętych ładną broszką. Dobne plisy zdobią rękawy. I wreszcie ładny jest żabota, zakończony pod szyją kokardą oraz dość sute riasze u rękawów.

Kostjumy ze stebnowaniem są skromne, a zarazem bardzo eleganckie. Mają one przedewszystkiem to, że mogą służyć zarówno do spaceru, sportu i na wycieczki, jak i w mieście do codziennego użytku.

Godne uwagi są szerokie kieszenie wyłogi.

Jeśli chodzi o kapelusze wiosenne, będą one przybierane kwiatami i wstążkami. Wyrażane przez niektóre panie obawy, aby kapelusze takie nie były zbyt przeladowane, nie jest usprawiedliwione, gdyż twórcy nowych modnych umieli zachować gustowny umiar, zapewniający ich kreacjom duże powodzenie.

Wstążka taftowa lub zawsze czarna, a także „cyr” wiazana jest w kokardę na główce kapelusza, a kołnierze przewleczone są przez kresę. Kwiaty przykrywające częściowo drapowanie wycięcie, wyglądają nader efektownie.

Krzywica!

Tę chorobę wieku dziecięcego zwalczą w połączeniu z solami wapniowymi. Emulsja Scotta zawiera norweski tran wastrobiany ostandaryzowanej ilości jednostek witamin A i D oraz sole wapniowo-fosforowe i dlatego stanowi lek przeciwko krzywicy i innym zaburzeniom rozwojowości. Zalecamy

EMULSJE
TRANOWA
SCOTTA

Do nabycia już od zł. 2.00

natomiast i wieczorowych mamy tony żywsze.

Będziemy też miały palta dłuższe, zakrywające suknię. Ten rodzaj okryć nigdy się chyba nie da doszczętnie wyrugować z naszej garderoby. Bardzo szlachetne w linji są palta redingotes,